

รางวัลการบริหารราชการ แบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

คำนำ

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นรางวัลที่มอบให้แก่หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคส่วนต่าง ๆ ที่สามารถสร้างเครือข่าย และหุ้นส่วนความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยสานพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน พร้อมนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงการทำงานและการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม สามารถต่อยอดและขยายผลได้อย่างยั่งยืน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นที่ประจักษ์ว่าปัญหาที่มีความซับซ้อนในปัจจุบันไม่อาจแก้ไขได้โดยภาครัฐเพียงลำพังแต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ประชาชน และชุมชนในพื้นที่ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือทำ และร่วมรับประโยชน์ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง

e-book ฉบับนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อถอดบทเรียนจากผลงานที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้เห็นถึงกระบวนการและแนวทางการสร้างความร่วมมือ ตลอดจนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ต่อยอด และขยายผลเป็นต้นแบบในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาระบบราชการ อันจะนำไปสู่ประโยชน์ของประชาชนและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

สำนักงาน ก.พ.ร.
กันยายน 2569

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ความเป็นมา

ตราสัญลักษณ์และความหมายรางวัล	1
สรุปผลการพิจารณารางวัล ระดับดีเด่น ประจำปี 2569	2

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงาน ระดับดีเด่น

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance)

กรมศุลกากร	6
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	9
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	12

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation)

กรมการพัฒนาชุมชน	16
กรมชลประทาน	19
กรมประมง	22
กรมราชทัณฑ์	25
กรมส่งเสริมสหกรณ์	28
สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	31
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	34
จังหวัดตรัง	37
จังหวัดสระบุรี	40
จังหวัดสุรินทร์	43

ประเทษัฒฤทธิผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation) และผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen)

กรมส่งเสริมการเกษตร 47

จังหวัดเลย 51

ประเภทเลืงลือขยายผล (Participation Expanded)

กรมการขนส่งทางบก 56

กรมกิจการผู้สูงอายุ 59

กรมควบคุมโรค 62

กรมรณรงค์ 65

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 68

กรมส่งเสริมสหกรณ์ 71

กรมส่งเสริมสหกรณ์ 74

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน ระดับดี

สรุปผลการพิจารณารางวัล ระดับดี ประจำปี 2569 78

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ 92

ตราสัญลักษณ์และ ความหมายของรางวัล

รางวัลเลิศรัฐ เป็นรางวัลแห่งเกียรติยศที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มอบให้หน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู หน่วยงานที่ได้มุ่งมั่นปฏิบัติ ราชการจนประสบความสำเร็จมีความเป็นเลิศแห่งหน่วยงานภาครัฐทั้งปวงเพชรล้อมรอบด้วยช่อชัยพฤกษ์ ตั้งอยู่บนแท่งหมายเลขหนึ่ง หมายถึง หน่วยงานที่ได้รับรางวัลนี้เปรียบเสมือนเพชรน้ำเอกแห่งระบบราชการ ช่อชัยพฤกษ์) ที่ผ่านการเจียรไนอย่างงดงามด้วยความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานจนเป็นที่ประจักษ์เป็นเพชรน้ำหนึ่งเป็นความภาคภูมิใจสูงสุดของราชการไทย

ความหมายของรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance Award)

เป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐเพื่อสร้างแรงจูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจในการเชิดชูผลการปฏิบัติราชการจากการเปิดระบบราชการให้ประชาชนและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการและทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม **ตั้งแต่การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) การรับฟังความคิดเห็น (consult) การเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve) ไปจนถึงการสร้างความร่วมมือ (Collaboration)** ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมอำนาจและศักยภาพประชาชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งสร้างความภาคภูมิใจของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหรือผลักดันการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

สัญลักษณ์เพชรเหลี่ยมเกสร ส่องประกายสีทอง ประกอบไปด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐด้วยหัวใจ

ความหมาย

เพชรเหลี่ยมเกสร สื่อให้เห็นถึง หน่วยงานที่ได้รับรางวัลนี้ คือ ต้นแบบแห่งการทำงานแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ดังเครือข่ายเดียวกัน

มือ สื่อให้เห็นถึง ความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม

หัวใจ สื่อให้เห็นถึง การเปิดใจ เปิดระบบราชการ ที่ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม

สรุปผลการพิจารณา รางวัลระดับดีเด่น ประจำปี 2569

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น จำนวน 24 ผลงาน

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จำนวน 3 รางวัล

1

กรมศุลกากร

Open Customs ศุลกากรไทยเปิดกว้าง ร่วมสร้างอนาคตการค้าไทยที่ยั่งยืน

2

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

DITP Open & Connected : เปิดประตูสู่การค้าโลก

3

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 14 รางวัล

1

กรมการพัฒนาชุมชน

ผ้าไทย OTOP พลังเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์

2

กรมชลประทาน

ร่วมใจบริหารน้ำ ปลอดภัย สร้างกำไร สู่ความยั่งยืน

3

กรมประมง

ยกระดับการมีส่วนร่วมพลิกโฉมมาตรการปิดอ่าวไทยตอนกลาง
(ประจวบฯ - ชุมพร - สุราษฎร์ฯ)

4

กรมราชทัณฑ์

จากทัณฑสถาน...สู่โอกาสสถาน : โอกาสเพื่อเธอ เพื่อเขา เพื่อเราทุกคน

5

กรมส่งเสริมการเกษตร

มังคุดหวานลำเลียง สู่เกษตรกรมูลค่าสูงและการแก้จนอย่างยั่งยืน

6

นายสุริยา ศิริวงษ์

ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มมังคุดหวานเพื่อการส่งออกลำเลียง จังหวัดระนอง
ผลงาน มังคุดหวานลำเลียง สู่เกษตรกรมูลค่าสูงและการแก้จนอย่างยั่งยืน

7

กรมส่งเสริมสหกรณ์

พลังเกษตรกรภูผาหมอก พลิกโฉมสวนยางกันตรลักษ์ สู่ต้นแบบตลาดกลาง
GMP ที่ยั่งยืน

8

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

บงต้นโมเดล พลิกวิกฤตขยะ สู่ภูมิคุ้มกันอย่างยั่งยืน

9

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

การดูแลผู้ป่วยกลุ่มเปราะบางที่มีภาวะพึ่งพิง
ในสถานชีวาภิบาลพุทธบุตรสวนเวฬุวัน อุดรธานี

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น ประจำปี 2569 จำนวน 24 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation) จำนวน 14 รางวัล

10	จังหวัดตรัง	ชุมชนผู้ปลูกจากอำเภอกันตังร่วมใจพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนด้วย BCG Model	
11	จังหวัดเลย	คลัสเตอร์กาแฟจังหวัดเลย ความร่วมมือจากไร่ชุมชนสู่ตลาดกาแฟพรีเมียม	
12	นายณัฐภัทร์ แดงรักษา
ประธานคลัสเตอร์กาแฟจังหวัดเลย	คลัสเตอร์กาแฟจังหวัดเลย ความร่วมมือจากไร่ชุมชนสู่ตลาดกาแฟพรีเมียม	
13	จังหวัดสระบุรี	สระบุรีแซนด์บ็อกซ์ รวมพลังสร้างเมืองคาร์บอนต่ำแห่งแรกของประเทศไทย (SARABURI SANDBOX)	
14	จังหวัดสุรินทร์	“ร้อยสีพันลายไหมสุรินทร์พันล้าน” สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	

ประเภทเลื่องลือขยายผล จำนวน 7 รางวัล

1	กรมการขนส่งทางบก	การควบคุมพฤติกรรมผู้ขับรถขนส่งและรถโดยสารสาธารณะด้วยระบบตัดคะแนนความประพฤติ	
2	กรมกิจการผู้สูงอายุ	ขยายผลระบบบริบาล ต่อยอดการดูแลผู้สูงอายุสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างยั่งยืน	
3	กรมควบคุมโรค	มอโกรทะสู่ลุ่มน้ำน่าน : ปฏิบัติการตัดวงจรพยาธิใบไม้ตับด้วยกลไกชุมชนวิถีใหม่	
4	กรมธนารักษ์	โครงการธนารักษ์เอื้อราษฎร์ “สัญญาเช่าที่ดินพลิกชีวิตประชาชน”	
5	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	สานพลังเครือข่าย อสม. วิทยาศาสตร์การแพทย์ขับเคลื่อนการคุ้มครองผู้บริโภคสู่ความยั่งยืน	
6	กรมส่งเสริมสหกรณ์	ดอยสะเก็ดโมเดล : ยกระดับเครือข่ายกาแฟสหกรณ์ภาคเหนือสู่สากล ผ่านความร่วมมือไทย - ญี่ปุ่น	
7	กรมส่งเสริมสหกรณ์	สามพื้นที่ หนึ่งพลัง รวมใจขับเคลื่อนสู่ผักปลอดภัยกับเบิก	

รางวัล การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม “ระดับดีเด่น”

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน
(Open Governance)

Open Customs ศุลกากรไทยเปิดกว้าง ร่วมสร้างอนาคตการค้าไทยที่ยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมศุลกากร

ประเภทรางวัลเปิดใจใกล้ชิดประชาชน

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

กรมศุลกากรมีภารกิจในการจัดเก็บ จัดให้ ได้ส่ง อำนาจความ
สะดวกทางการค้า ส่งเสริมเศรษฐกิจ ปกป้องสังคม และคุ้มครอง
ความมั่นคงของชาติ ภายใต้แนวคิด "Open Customs" ที่เปิดโอกาสให้
ประชาชนและภาคเอกชน มีส่วนร่วมพัฒนางาน โดยมี คณะทำงาน
ร่วมภาครัฐและเอกชน (ครอ.) เป็นกลไกสำคัญในการรับฟังปัญหา
และข้อเสนอแนะ และร่วมผลักดันการปรับปรุงงาน

ที่มา/ปัญหาของการเปิดระบบราชการ

รูปแบบการบริหารแบบ Top-down มิได้จำกัดศักยภาพที่
ต่ำกว่าขององค์กรทำให้ข้อมูลของผู้รับบริการ ประชาชนกับ
กระบวนการนำเสนอกลางน้ำไม่สามารถเข้าถึงกัน ส่งผลให้
เกิดต้นทุนทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่าย การยกเลิกการควบคุม
ธุรกิจ การลงทุน เพิ่มต้นทุนทางการค้า และการทำลาย
ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงจำเป็นต้อง
เปิดให้ผู้รับบริการและภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมแลกเปลี่ยนปัญหา
และพัฒนากระบวนการทำงาน เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและ
ขีดความสามารถในการแข่งขัน

กระบวนการเปิดระบบราชการ

1. รับฟัง

วิเคราะห์/รับฟังข้อเสนอแนะ
และปัญหาจากผู้รับบริการ
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. ตอบสนอง

พิจารณาข้อมูลและความต้องการ
ของผู้รับบริการอย่างรอบคอบ

3. วิเคราะห์

พัฒนามาตรการ/นโยบาย และ
ระบบงานราชการ เพื่อรองรับและบรรเทา
รวมถึงช่วยให้ดีขึ้น

4. ลงมือพัฒนา

ปรับปรุง พัฒนาออกแบบ และ
ทดสอบระบบงานราชการ
ให้ตอบโจทย์ผู้ใช้บริการ

5. สื่อสารและเปิดเผย

ใช้ระบบการรับฟังและปรับปรุง
อย่างต่อเนื่อง และต่อเนื่อง

จุดเด่นของผลงาน

1. นำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาบูรณาการ และยึดมั่น
คุณลักษณะ-ความโปร่งใส และกำหนดให้มีการแบ่งปัน
ในตัวบุคคลหรือหน่วยงาน
2. มุ่งสู่การทำงานเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ
และการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดีและต่อเนื่อง
3. นำหลัก PDCA เป็นหลัก Co-creation กับภาคเอกชน
เพื่อแก้ไขปัญหาเชิงรุก และแก้ไขได้อย่างตรงสถานการณ์
4. เปลี่ยน Feedback เป็น Service Improvement เช่น
สร้าง FAQ การทำงานเชิงระบบโดยประยุกต์เป็น
กระบวนการอัตโนมัติ
5. ยกระดับตัวเองและประยุกต์ใช้นวัตกรรม เช่น
พัฒนา Outcome Trader Portal ปรับใช้ในการบริการ
เพื่อยกระดับจัดการตลอดห่วงโซ่

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2566-2569

99.2%

ความเชื่อมั่นและการยอมรับ
ต่อการบริหารราชการ
แบบเปิดเพิ่มขึ้นเป็น 99.2%

Output

1. ช่องทางหลากหลาย & เวทีร่วมมือ: เปิดรับฟังและเปิดเผยข้อมูลหลากหลายช่องทาง ทั้งสื่อดิจิทัล จดบริการ และเวทีประชุม ครอ. ทุกระดับ
2. ตอบโจทย์ผู้รับบริการ: สร้าง FAQ จากคำถามจริง เช่น เรื่อง E-Tracking ที่มียอดเข้าชมกว่า 6,300 ครั้ง
3. เกิดนวัตกรรมบริการ: ต่อยอดสู่ระบบใหม่ เช่น Customs Trader Portal การปรับปรุงพิธีการถ่ายลำทางเรือ และระบบจัดการของดกค้าง

Outcome

1. ลดการถามซ้ำ เข้าถึงข้อมูลง่าย ประชาชนพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น
2. ข้อเสนอแนะของภาคเอกชนถูกนำไปแก้กฎระเบียบและพัฒนาระบบงานจริง
3. ลดเวลา ขั้นตอน และต้นทุนธุรกิจ พร้อมเพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพบริการ
4. คะแนนการมีส่วนร่วมเติบโตต่อเนื่อง 86.2% (ปี 66) → 87.8% (ปี 67) → 94.8% (ปี 68) → 99.2% (ปี 69)

Impact

1. เกิดการสื่อสารสองทางสร้างความโปร่งใส ยกระดับความเชื่อมั่นและการยอมรับต่อกรมศุลกากรอย่างต่อเนื่อง
2. เปลี่ยนเสียงสะท้อนของประชาชนและเอกชนสู่การพัฒนางานและนโยบายภาครัฐได้จริง
3. ปรับลดขั้นตอนและระบบงาน ช่วยลดต้นทุนเพิ่มความคล่องตัวนำเข้า-ส่งออก และยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

Value

คุณค่าหลักของ Open Customs คือการเปลี่ยน “เสียงสะท้อน” ให้เป็น “กลไกการพัฒนา” ที่ดำเนินการต่อเนื่องและตรวจสอบได้ โดยทุกความคิดเห็นสามารถนำไปสู่การปรับปรุงงาน และมีการสื่อสารผลลัพธ์กลับไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้เกิดความไว้วางใจ ความร่วมมือ และการพัฒนาร่วมกันระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคธุรกิจอย่างยั่งยืน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

แม้เอกสารจะไม่ได้ระบุ “แผนอนาคต” เป็นรายการแยกชัดเจน แต่ส่วนความยั่งยืนระบุทิศทางการต่อยอดว่า ควรรักษาวงจร รับฟัง-พัฒนา-สื่อสารกลับ ให้เป็นกลไกประจำขององค์กร ขยายการใช้ข้อมูล Feedback ในการปรับปรุงบริการและกฎระเบียบอย่างต่อเนื่อง และรักษาช่องทางการมีส่วนร่วมให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

DITP Open & Connected : เปิดประตูสู่การค้าโลก

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

DITP

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ประเภทรางวัลเปิดใจใกล้ชิดประชาชน

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีบทบาทหลัก

ในการขับเคลื่อนการค้าสากลผ่าน 4 ภารกิจ ได้แก่
การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ให้พร้อมส่งออก, การพัฒนา
สินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มมูลค่า, การพัฒนาช่องทางการตลาด
เพื่อขยายโอกาสในระดับนานาชาติ และการให้บริการข้อมูล
พร้อมคำปรึกษาเชิงลึก เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการแข่งขันในตลาดโลก
ได้อย่างมั่นใจ

ที่มา/ปัญหาของการเปิดระบบราชการ

ปัญหาความล่าช้า: กระบวนการทำงานและการอนุมัติบริการต่างๆ
มีหลายขั้นตอน ใช้เวลานาน

ปัญหาข้อมูลติดขัด (Data Silo): ข้อมูลการค้าจัดเก็บกระจัดกระจาย
แยกกันอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ทำให้เชื่อมโยงได้ยาก

ข้อมูลมีปริมาณมากเกินไป: ข้อมูลกระจัดกระจายจนผู้ประกอบการ
ค้นหา นำไปวิเคราะห์ หรือใช้งานจริงได้ยาก

จึงนำมาสู่แนวคิด "DITP Open & Connected" ที่มุ่งเปิดเผยข้อมูล
นำเทคโนโลยีมาใช้ และทำงานร่วมกับเอกชน เพื่อแก้ปัญหาได้อย่าง
ตรงจุด

การเปิดระบบราชการ

1

เปิดองค์กรมีส่วนร่วม Co-Creation

เปิดให้ภาครัฐและ ภาคประชาชน
กำหนดแนวทาง ทิศทางร่วมกัน
ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน
ภาครัฐ สร้างสภาพแวดล้อม
นำไปสู่ Open, Smart, Secure
Digital และการจัดตั้ง War Room
ร่วมกัน

2

เปิดเผยข้อมูล Open Data

เปิดเผยข้อมูลภาครัฐเชิงลึก
ไม่ใช่แค่สถิติ รายครั้ง ข้อสังเกตเพื่อผลทาง
ของแท้ตามมาตรฐานสากล (เชื่อมโยง,
โปร่งใสเชื่อถือ, และนำไปใช้ต่อ) พร้อมนำ
เทคโนโลยีต่างๆ เช่น Data Visualization และ
Chatbot ที่สนับสนุน 24 ชม. มาช่วยวิเคราะห์
ข้อมูล

3

บริการดิจิทัล Digital Transformation

รวมศูนย์บริการดิจิทัล ผ่าน DTP Single
Sign On (SSO) ใช้เพียงบัตรประชาชน
ใบเดียวก็เข้าถึงบริการ (ThailID, CEO
ID, BME ONE ID) และบูรณาการ
ทุกหน่วยเพื่อให้บริการใน Biz Portal
เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และ
ลดขั้นตอนเอกสาร

จุดเด่นของผลงาน

กลไกการมีส่วนร่วมเชิงลึก (Co-Creation): เปิดโอกาสให้ภาครัฐและเอกชนร่วมคิดขับเคลื่อนการพัฒนางานตามความ
แท้จริงจากประสบการณ์ทำให้เกิดวงจร (Pain Point) นำมาสู่แนวทางต่างๆ เช่น การทบทวนระเบียบ, ปรับปรุง COP,
พิจารณา Export Clinic และการจัดตั้ง War Room รวมถึง 3 สะดวกด้วยหลักคิด

การเปิดเผยข้อมูลที่เข้าถึงง่าย (Open Data): มุ่งเน้นความต่อเนื่องและลำดับขั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ รวดเร็ว
ปรับเงื่อนไขด้านนโยบาย ครอบคลุมหลายช่องทาง (Website, Social Media, Mobile App) และนำเทคโนโลยี
อย่าง Data Visualization พร้อม Chatbot ตลอด 24 ชั่วโมงมาช่วยอำนวยความสะดวก

บริการดิจิทัลไร้รอยต่อ (Digital Transformation): รวมการเข้าถึงบริการของกรมให้ทุกเชื่อมต่อผ่านระบบ DTP
Single Sign On (SSO) ซึ่งเชื่อมโยงกับระบบยืนยันตัวตนดิจิทัลของประชาชน (ThailID, CEO ID, BME ONE ID)
และบูรณาการรวมทั้งหมดผ่านเดียวคือ Biz Portal สะดวกขึ้นตอบสนองความต้องการผู้ประกอบการ

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สถิติผลงานสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2568

30%

ผู้ใช้บริการดิจิทัลเพิ่มขึ้น
กว่า 30% จากการเปิด/เข้าถึงข้อมูล
และเชื่อมโยงบริการแบบดิจิทัล

Output

1. ผู้ใช้บริการสะสม 20,110 ราย (เพิ่มขึ้นกว่า 30% ในปี 68)
2. ลดเวลาการให้บริการนิติกรรมการส่งออกจาก 9 วันเหลือเพียง 1.5 นาที
3. เปิดศูนย์รับคำปรึกษาด้านการ วาง โซลูชันธุรกิจและการใช้สิทธิประโยชน์ฯ รวม 11,000 ครั้ง
4. ให้บริการผ่าน DITP Connect กว่า 370 ครั้ง (24 ชม.), DITP DFT Service Center กว่า 200,000 ครั้ง/ปี และมีผู้ขอรับคำปรึกษาผ่านการให้บริการดิจิทัลทางการค้า 70,000 ราย/ปี

Impact

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME ไทยในตลาดโลกอย่างยั่งยืนด้วยสารสนเทศดิจิทัลและแบบดิจิทัลฮัก (Face to Face) และเข้าถึงโอกาสที่ผู้ประกอบการขนาดกลางและเล็กจะเข้าไม่ถึง
2. ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างธุรกิจใหญ่ (Back-end) และธุรกิจเล็กมากและขนาดเล็ก(สร้าง รายได้ และกำไรขึ้น (ยกระดับผลลัพธ์ผ่าน DITP Mobile Unit)

Outcome

1. สร้างมูลค่าการค้าสูงถึง 130,000 ล้านบาท/ปี: เกิดการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ซื้อ/นำเข้าจากทั่วโลกด้วยเครื่องมือดิจิทัล (สร้างเม็ดเงินหมุนเวียนในประเทศกว่า 12,000 ลบ.)
2. ขยายฐานผู้ประกอบการกว่า 1,000 ราย: สามารถเริ่มสร้างผู้ส่งออกจากดิจิทัล 3,144 รายไปสู่ 4,000 รายอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้ประกอบการประหยัดค่าใช้จ่ายในการแสวงหาข้อมูลและผู้ส่งออกประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นเงินสูงรวมไม่น้อยกว่า 16 ล้านบาท

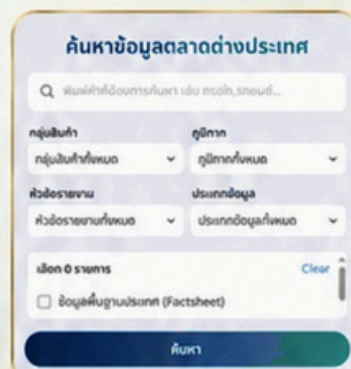
Value

1. ลดเวลาของขั้นตอนบริการด้วยระบบดิจิทัลสูงถึง (90%)
2. ช่วยให้ SME ทุกระดับเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกและโอกาสทางการค้าได้ทั่วถึง
3. แก้ไขปัญหาผู้ประกอบการขาดดิจิทัลรวม Pain Point จากการทำงานแบบเดิมได้ครบ
4. เพิ่มมูลค่าการค้าและทำให้ผู้ส่งออกเข้าถึงกลุ่มลูกค้าหลัก

การต่อยอดต้นแบบในอนาคต

เป้าหมายการต่อยอด

- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME•
- ขยายโอกาสทางการตลาดด้วยการ Digital และ Face-to-Face
- ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างธุรกิจใหญ่และเล็กด้านการส่งออก
- ยกระดับขีดความสามารถ DITP Mobile Unit
- ใช้ AI เพื่อยกระดับการให้คำปรึกษาและการเข้าถึงข้อมูล
- พัฒนารูปแบบให้ตรงและตรงตามต้องการของผู้ประกอบการด้วยดิจิทัลและเฉพาะบุคคลมากขึ้น

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

สำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเภทรางวัลเปิดใจใกล้ชิดประชาชน

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนภายใต้นโยบาย “ทส. หนึ่งเดียว” บูรณาการทุกหน่วยงานให้ทำงานสอดประสานกันอย่างไร้รอยต่อควบคู่ยุทธศาสตร์ชาติ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง รับฟังความคิดเห็น และสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

Management
Accountability

การบริหาร
และกำกับดูแล
มุ่งผลสัมฤทธิ์
ทุกด้าน

Value
Creation

การสร้าง
คุณค่าใหม่

Growth
in Harmony

การเติบโต
อย่างยั่งยืน

ทุกกรมมุ่งสู่เป้าหมายแห่งยุทธศาสตร์ 5.0

ที่มา/ปัญหาของการเปิดระบบราชการ

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงหลายมิติ ทั้งขยะ ไฟป่า PM2.5 และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ขณะที่การทำงานแบบแยกส่วนของภาครัฐไม่สามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่

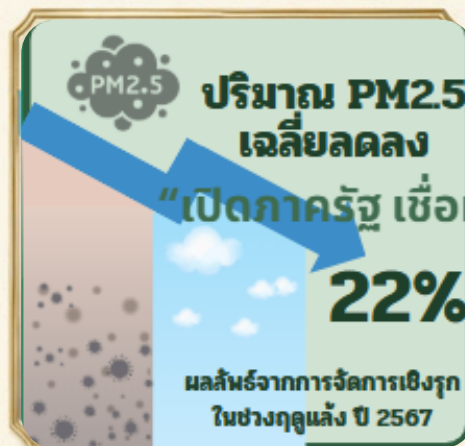
จึงจำเป็นต้อง “เปิดระบบราชการ” โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เปิดใจยอมรับทุกภาคส่วนและข้อเสนอแนะ และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อมุ่งสู่ ผลประโยชน์ของประชาชนอย่างยั่งยืน

การเปิดระบบราชการ

★ จุดเด่นของผลงาน

1. เปิดระบบจากภายในสู่ภายนอก เปลี่ยน Mindset และวัฒนธรรมเจ้าหน้าที่
2. ทส. หนึ่งเดียว เป็นกลไกบูรณาการด้านหน่วยงาน ลดการทำงานแบบไซโล
3. ประชาชน/หน่วยงานเอกชน/เครือข่าย-ประชาสังคม ไม่ได้มีส่วนร่วมเฉพาะการรับฟัง
4. ใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางเปิดระบบ ทั้ง e-Petition, Green Call 1310, Website, Mobile App และ Social Media
5. Cross-Functional Teams ใช้แก้ปัญหาเชิงพื้นที่ที่มีความซับซ้อน
6. เชื่อมการเปิดระบบราชการกับ KPI ทำให้การมีส่วนร่วมไม่ใช่เป็นกิจกรรมเฉพาะครั้ง แต่มีอยู่ในระบบการบริหารงานขององค์กร
7. มีการนำเสนอผลดำเนินงานสำเร็จให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในระบบงาน

การเปิดระบบราชการ เริ่มต้นจากการสร้าง Mindset ให้เจ้าหน้าที่รัฐ
มองเห็น “ภารกิจเชิงคุณค่า” ที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ภาคเครือข่ายและสังคม

ผลลัพธ์และต้นทุนที่เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2564-2568

226%

หรือการได้รับงบประมาณของ
ประมาณเพิ่มขึ้น 226% จาก
การมีส่วนร่วมจากภาคีและ
ความเชื่อมั่นจากการได้งบประมาณ

Output

1. เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) กว่า 302,009 เครือข่ายทั่วประเทศ
2. จำนวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มจาก 38,000 คน ในปี 2564 เป็น 124,000 คน ในปี 2567 หรือเพิ่มขึ้น 226%
3. ประชาชนเข้าถึงข้อมูล บริการเว็บไซต์ และ e-Service กว่า 40 ล้านครั้งต่อปี
4. ได้รับรางวัลแห่งความภาคภูมิใจรวม 17 รางวัล แบ่งเป็น บริการภาครัฐ 2 รางวัล และการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 15 รางวัล

Outcome

1. การตอบสนองข้อร้องเรียนเร็วขึ้น 57% จากเดิม 21 วัน เหลือ 9 วัน
2. ความพึงพอใจต่อการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐ 94.20%
3. คะแนนความโปร่งใส ITA ปี 2568 เท่ากับ 98.66 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก
4. คะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล DGA อยู่ที่ 87.38%

Impact

1. พื้นที่ไฟป่าลดลง 32% จาก 1.28 ล้านไร่ ในปี 2565 เหลือ 870,000 ไร่ ในปี 2567 ในพื้นที่เป้าหมาย 17 จังหวัดภาคเหนือ
2. ปริมาณ PM2.5 เฉลี่ยลดลง 22% จากการจัดการเชิงรุกในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567
3. ประหยัดงบประมาณลาดตระเวนได้ 87% จากการใช้เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับและดาวเทียมทดแทนเฮลิคอปเตอร์
4. กระตุ้นการลงทุนเศรษฐกิจสีเขียว BCG มูลค่ากว่า 250 ล้านบาทต่อปี ผ่านผู้ประกอบการกว่า 320 บริษัท

Value

คุณค่าหลักของผลงานคือการเปลี่ยนจาก “รัฐเป็นผู้จัดการปัญหา” ไปสู่ “รัฐ-ประชาชน-เครือข่ายร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” โดยประชาชนมีบทบาททั้งการออกแบบบริการ เฝ้าระวัง สะท้อนปัญหา และประเมินผล ขณะที่ภาครัฐสามารถตอบสนองได้เร็วขึ้น โปร่งใสมากขึ้น และใช้เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุน

ผลลัพธ์จึงเกิดพร้อมกันทั้ง 3 มิติ คือ ประสิทธิภาพภาครัฐ + การมีส่วนร่วมของประชาชน + ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ขยายการใช้ Cross-Functional Teams เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่มากขึ้น
- เพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูลและบริการผ่าน MNRE Website, Mobile App และ e-Service
- ขยายเครือข่าย ทสม. ให้เป็นกลไกเฝ้าระวังและมีส่วนร่วมในทุกพื้นที่
- ใช้ข้อมูลจาก e-Petition และ Green Call 1310 เพื่อปรับปรุงบริการเชิงรุก
- ใช้เทคโนโลยี เช่น Drone และ Satellite เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามทรัพยากรและลดต้นทุน
- ขยายการสร้างเศรษฐกิจสีเขียวและ BCG ควบคู่กับการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน
- รักษาวัฒนธรรม “ทส. หนึ่งเดียว” ให้การเปิดระบอบราชการเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานประจำ

รางวัล การบริหารราชการ แบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม
(Effectiveness of People Participation)

ผ้าไทย OTOP พลังเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมการพัฒนาชุมชน

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์มีภารกิจหลักในการ สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก โดยมุ่งเน้นบทบาทจากการพัฒนาแบบ “บนลงล่าง” สู่ภาคีฐานรากที่ทุกคนมีส่วนร่วมอย่าง “เท่าเทียม” “โปร่งใส” กับเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ผลิตและชุมชนก้าวไกลยิ่งขึ้นและขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ เพื่อยกระดับผ้าไทยสู่สากลและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ชุมชน

ที่มา/ปัญหา

จังหวัดกาฬสินธุ์มี “ผ้าไหมแพรวา” เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ แต่เผชิญปัญหาสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและขาดทายาทรุ่นใหม่ ลวดลายผ้าขาดความร่วมมือและไม่ตอบโจทย์ตลาด และการตลาดกระจุกตัวเฉพาะบางกลุ่ม ทำให้รายได้ไม่กระจายสู่ฐานรากอย่างทั่วถึง

ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อช่างทอกว่า 1,735 คน ใน 230 กลุ่ม OTOP ครอบคลุม 18 อำเภอ ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน เกิดหนี้สินครัวเรือนสะสม และเสี่ยงต่อการสูญเสียภูมิปัญญาผ้าแพรวาในระยะยาว

กระบวนการมีส่วนร่วม

ร่วมคิด ร่วมวางแผน เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ตอบโจทย์ชุมชน

ร่วมลงมือทำ ใช้ความรู้และทรัพยากรร่วมกัน สร้างผลงานที่มีคุณภาพ

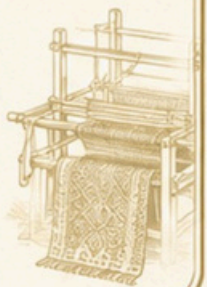

ร่วมรับผลประโยชน์ สร้างรายได้ที่ยั่งยืนยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ขับเคลื่อนการพัฒนาผ้ากาฬสินธุ์แบบบูรณาการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ผ่าน Co-Decision ที่สร้างการมีส่วนร่วมทุกระดับในการตัดสินใจและให้ชุมชนบริหารแบรนด์/เว็บไซต์ได้เอง ควบคู่กับ Co-Production ที่ยกระดับกระบวนการผลิตด้วยระบบพี่เลี้ยง Young OTOP ถ่ายทอดเทคนิค นวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้าง Traceability จนได้สินค้าใหม่กว่า 50 ดีไซน์ นำไปสู่ Co-Benefit ที่จัดสรรรายได้อย่างเป็นธรรม ตั้งกองทุนพัฒนาผ้าถิ่น 5% ขยายตลาดทุกช่องทาง และเชื่อมความสัมพันธ์ลดช่องว่างระหว่างวัยอย่างยั่งยืน

จุดเด่นของผลงาน

1. เป็นทีมคู่ธุรกิจ “ผู้สั่งการ” เป็น “ผู้สนับสนุนที่ปรึกษา” ทำให้ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารจัดการตนเอง
2. เชื่อม 230 กลุ่ม OTOP ทั้งห่วงโซ่อุปทาน จากต้นน้ำเป็นผู้ผลิตกับ ให้ไปเชื่อมเป็น “คู่ค้า” แบ่งงานตามความถนัดและรับงานเชื่อมโยงไว้ในทีม
3. มีกลไกถ่ายทอดความรู้ภายในชุมชน ผ่าน “พี่สอนน้อง” และ Young OTOP Coaching ลดการพึ่งพาวิทยากรภายนอก
4. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์และการออกแบบ พัฒนาผ้าไทยให้แปลกกว่า 80 ดีไซน์ ผสานอัตลักษณ์กาฬสินธุ์สู่ผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน
5. ใช้เทคโนโลยีสร้างการมีส่วนร่วมตลอดสาย ทั้งในไลน์ OA, Shop, Line OA, Facebook, QR Code และ Data Dashboard
6. มีกองทุนพัฒนาน้ำกำไร ที่เปิดหาความคิดของกลุ่มเอง ช่วยให้เกิดสวัสดิการและทุนหมุนเวียนอย่างยั่งยืน

หลักฐานเชิงประจักษ์ ที่แสดงการลงมือจริงและ ช่วยให้เกิดสวัสดิการและทุนหมุนเวียนอย่างยั่งยืน

ร่วมคิด ร่วมวางแผนกับชุมชนและผู้ประกอบการท้องถิ่น จัดเวทีความคิดเห็นและกำหนดแนวทางร่วมกัน

พัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมผ้าไทย สร้างดีไซน์ใหม่กว่า 80 แบบ ผสานอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

หนุนเสริมการตลาดและเชื่อมโยงคู่ค้า สร้างรายได้และประโยชน์ร่วมสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2567-2568

20%

รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น 20%
จากการยกระดับผ้าไทยและ
กระจายรายได้สู่ชุมชน

Output

1. กลุ่ม OTOP ทั่วประเทศส่งผ้าไทย OTOP หรือ Top 250 กลุ่ม
2. ผู้ประกอบการรายย่อยกว่า 100%
3. พัฒนาทักษะ OAD คน สูการเป็นผู้ประกอบการ
4. ผ้า Young OTOP Designer 18 คู่ ดาว 12 อำเภอ
5. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบกว่า 20 ดีไซน์
6. เพิ่มระบบบริหาร “ผ้าไทยสากลโมเดล”
7. เครือข่ายสะพานร่วมใจ 87 เครือข่าย
8. ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาและประยุกต์กับ OTOP

Outcome

1. รายได้จากการจำหน่ายผ้าไทย 402,814,900 บาท ใน 6 เดือน
2. รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น 20%
3. ดำเนินธุรกิจ OEM จริง จากการลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง
4. ต้นทุนลดลง 15% จากการผลิตที่ยั่งยืน
5. ผู้สูงอายุ OTOP สามารถถ่ายทอดให้คนรุ่นใหม่
6. เกิดผลลัพธ์สะสมต่อยอด มอช 57 องค์กร ไม่น้อยกว่า 70 ล้านบาท/เดือน

Impact

1. รายได้ 432.6 ล้านบาทกระจายไปยัง 230 กลุ่ม 1,735 คน ตลอดห่วงโซ่ ไม่กระจุกอยู่กับนายทุน
2. ลดหนี้ครัวเรือน จากเดิมเฉลี่ยประมาณ 120,000 บาท
3. เพิ่มเงินออม และลดการพึ่งพาเงินกู้ธนาคาร
4. เกิด Reverse Migration แรงงานวัยหนุ่มสาวกลับภูมิลำเนา
5. พื้นฟูภูมิปัญญาผ้าแพรวาที่เสี่ยงสูญหาย โดยบันทึกองค์ความรู้และคลังลายผ้า
6. การทำงานราชการเปลี่ยนจาก “ไซโล” ไปสู่ความร่วมมือแบบ MOU 37 หน่วยงาน
7. โมเดลขยายผลจากกาฬสินธุ์ไปยังร้อยเอ็ดและมหาสารคาม

Value

คุณค่ามากคือการเปลี่ยนตลาดผ้าไทยจาก “สินค้าเชิงวัฒนธรรม เพื่อส่งออก” ไปสู่ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง” และเปลี่ยนจากการเพิ่มปริมาณและมูลค่าเป็นการเพิ่มการเกื้อกูลชุมชนอย่างยั่งยืน และเชื่อมโยงผ้าไทยสู่จุดหมายปลายทาง สร้างงานให้ยั่งยืนสู่ชุมชน กระจายรายได้สู่ชุมชน สร้างให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการตนเองได้มากขึ้น

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

1. สร้างสินค้ากลุ่มใหม่/แบรนด์ ขยายไปยังกลุ่มต่างๆ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ยกระดับมาตรฐานของกระบวนการสร้างชื่อและช่องทาง “ที่รับ-ส่งออก” สู่เวทีโลก
2. ขยายโครงการ “ที่รับ-ส่งออก” เพื่อรองรับต่อขยายจากยุทธศาสตร์/เทคโนโลยี/ดิจิทัลและระบบ
3. ขยายช่องทางออนไลน์ให้ครบทุกแพลตฟอร์มเพื่อเพิ่มช่องทางและแอดมิน Admin เฉพาะระบบ
4. พัฒนาระบบการที่สอดรับทุกพื้นที่/จังหวัด/ท้องถิ่นและเทคโนโลยี
5. จัดงานเผยแพร่สินค้า OTOP ปีละ 2 ครั้ง
6. พัฒนาราคา “น้ำอสีน” สู่เอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ และสู่ผลิตภัณฑ์ชุมชน/แปรรูปมูลค่าสูง/มาตรฐานสากล
7. ขยายเครือข่ายเชิงพื้นที่/และภูมิภาค พร้อมศึกษา/ถอดบทเรียน/การประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารจัดการ

ร่วมใจบริหารน้ำ ปลอดภัย สร้างกำไร สู่ความยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมชลประทาน

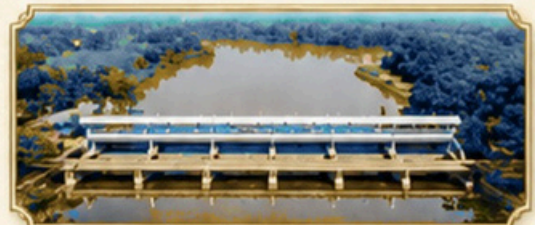
ประเภทรางวัล

สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

- พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานตามศักยภาพของลุ่มน้ำให้เกิดความสมดุล
- บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม
- ดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำตามภารกิจอย่างเหมาะสม
- เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ

ที่มา/ปัญหา

กรมชลประทานสร้างสถานีสูบน้ำไฟฟ้าและคลองส่งน้ำ 51 กม. เพื่อแก้ปัญหาแล้ง-น้ำท่วมซ้ำซาก และลดความขัดแย้งการใช้น้ำในพื้นที่ อ.เชียงขวัญ และ อ.ธวัชบุรี จ.ร้อยเอ็ด ทำให้ 16 หมู่บ้านเข้าถึงน้ำได้มากขึ้น แต่เกษตรกรยังประสบปัญหาค่าไฟฟ้าสูบน้ำสูง จึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกการบริหารจัดการน้ำร่วมกันระหว่างรัฐและชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า เป็นธรรม และยั่งยืน

กระบวนการมีส่วนร่วม

จุดเด่นของผลงาน

1	บริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม เปิดให้ชุมชนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็น วางแผน และตัดสินใจ	4	สร้างเครือข่ายผู้ใช้น้ำที่เข้มแข็ง จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ 233 กลุ่ม ดูแลพื้นที่ 23,009 ไร่ ครอบคลุมประชาชน 16 หมู่บ้าน
2	กองทุนผู้ใช้น้ำพึ่งพาตนเอง สมาชิกสมทบค่าน้ำฤดูแล้ง 320 บาทต่อไร่ ทำให้ชำระค่าไฟฟ้าได้ครบและมีหนี้เป็นศูนย์	5	ใช้เกษตรอัจฉริยะลดต้นทุน นำโดรน เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ โซลาร์เซลล์ และข้อมูลพยากรณ์อากาศมาช่วยวางแผนการผลิต
3	กติกาแบ่งปันน้ำอย่างเป็นธรรม จัดรอบเวรส่งน้ำล่วงหน้า และตั้งสายตรวจน้ำ ช่วยลดข้อพิพาทระหว่างพื้นที่ต้นน้ำกับปลายน้ำ	6	สร้างเกษตรกรและผู้นำรุ่นใหม่ ส่งเสริม Young Smart Farmer และโครงการยุวชลกรให้ลูกหลานเกษตรกรร่วมเก็บข้อมูลและสานต่องานบริหารน้ำ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ยกระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ
จากผู้รับบริการสู่หุ้นส่วนร่วมตัดสินใจและบริหารจัดการน้ำตามบริบทพื้นที่ | กติกาสังคมเข้มแข็ง ลดข้อพิพาท
ใช้รอบเวรส่งน้ำและสายตรวจน้ำที่ชุมชนกำหนดร่วมกัน | กองทุนยั่งยืน “หนี้ศูนย์”
พึ่งพาตนเอง 100% กองทุนผู้ใช้น้ำช่วยชำระค่าไฟฟ้า ช่อมบำรุงระบบ และสร้างความมั่นคงทางการเงินของกลุ่ม | เกษตรอัจฉริยะ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต
ใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต วางแผนเพาะปลูกได้แม่นยำ | สร้างทายาทเกษตรกร และผู้นำรุ่นใหม่
โครงการ “ยุวชลกร” ถ่ายทอดความรู้และบทบาทการบริหารน้ำสู่ลูกหลานเกษตรกร | ผลลัพธ์ชัดเจน และขยายผลได้
รายได้รวมเพิ่มจาก 134 เป็น 430 ล้านบาทต่อปี |
|--|--|---|---|--|--|

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2549 - 2569

220%

รายได้รวมเกษตรกรเพิ่ม
ขึ้นก้าวกระโดด จาก 134
ลบ. เป็น 430 ลบ./ปี

OUTPUT

1. เครือข่ายเข้มแข็ง: 233 กลุ่มผู้ใช้น้ำ รวมดูแลพื้นที่ 23,009 ไร่ (16 หมู่บ้าน)
2. เพิ่มรอบผลิต & ผลผลิต: ทำนาเพิ่มเป็นปีละ 2 ครั้ง (นาปรัง 7,000 ไร่) ควบคุมเกษตรผสมผสาน โดยผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น 2-3 เท่า (นาปี 600 กก./ไร่, นาปรัง 800 กก./ไร่)
3. ใช้นวัตกรรมลดต้นทุน: เครื่องหยอดเมล็ดลดใช้เมล็ดพันธุ์ 40% และโดรนพ่นน้ำหมักช่วยลดเวลาและแรงงานลงครึ่งหนึ่ง

OUTCOME

1. หนี้ค่าไฟฟ้าเป็นศูนย์ : ในฤดูแล้ง สามารถชำระ ค่าไฟฟ้าได้ครบ 100%
2. มีกองทุนพึ่งพาตัวเอง : มีเงินกองทุนสะสมเพื่อใช้ซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบได้เองทันที
3. การเติบโตทางเศรษฐกิจก้าวกระโดด: รายได้รวม พุ่งสู่ 430 ล้านบาท/ปี จากเดิม 134 ล้านบาท/ปี
4. การเสียสละเพื่อส่วนรวม : สมาชิกยินยอมสละที่ดินส่วนตัวเพื่อขุดคูส่งน้ำให้ทั่วถึงทุกแปลงนา

IMPACT

1. มาตรฐานสากล: ข้าวได้รับการรับรองและส่งออกทั่วโลก 5 ทวีป ภายใต้แบรนด์ "ข้าวหงษ์ทอง"
2. ลดการย้ายถิ่น: มีรายได้มั่นคง ช่วยดึงดูดคนรุ่นใหม่กลับมาพัฒนาบ้านเกิด
3. ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม: โลกกลมแทนการเผาฟาง ช่วยลด PM 2.5 และฟื้นฟูดิน
4. สังคมสมานฉันท์: ยุติปัญหาแย่งน้ำ ยกกระดับเกษตรกรเป็น "หุ้นส่วนการพัฒนา" ร่วมกับกรมชลประทาน จนกลายเป็นสถาบันเกษตรกรต้นแบบระดับประเทศ

VALUE

สร้างมูลค่าเศรษฐกิจก้าวกระโดด พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน - รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น 3 เท่า (430 ล้านบาท/ปี) จากการเพิ่มรอบทำนาและใช้เกษตรอัจฉริยะลดต้นทุน สามารถปลดหนี้ค่าไฟ 100% มีกองทุนดูแลระบบน้ำเอง ยกกระดับข้าวสู่ตลาดส่งออก 5 ทวีป พร้อมทลายปัญหาแย่งน้ำ และลด PM 2.5 จากการเฝ้าระวังการเผา

หลักฐานเชิงประจักษ์

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

1

จัดตั้ง "นาแปลงใหญ่ 2,014 ไร่"
ควบคุมเกษตรผสมผสานเกิด
เป็นอำเภอศรีธรรมราช

2

พัฒนาด้านแบบและนวัตกรรมยั่งยืน:
ใช้เกษตรอัจฉริยะ ปุ๋ยพืชสดคืนปุ๋ยดิน
ลดเคมี พร้อมตั้งกองทุนปุ๋ยและเครื่องจักร
กลเกษตร

3

ขยายผลสู่ต้นแบบ ยกกระดับเป็นสถาบัน
เกษตรกรผู้ใช้น้ำดีเด่นระดับประเทศ
(3 สมัย) และเป็นศูนย์เรียนรู้วิชาการลดดิน
และสู่ภูมิภาค (ขอนแก่น ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด)

ยกระดับการมีส่วนร่วม พลิกโฉมมาตรการปิดอ่าว ไทยตอนกลาง (ประจวบฯ-ชุมพร-สุราษฎร์ฯ)

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมประมง

ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

- ศึกษา วิจัย และพัฒนาด้านการประมงเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ
- ควบคุมการทำประมง การผลิตสัตว์น้ำ และสินค้าประมงที่มีมาตรฐานถูกสุขอนามัย ให้มีปริมาณเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้
- ป้องกันมิให้มีการทำประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- อนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรประมงและสัตว์น้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

ที่มา/ปัญหา

- ระดับพื้นที่: สัตว์น้ำและปลาทูมีขนาดเล็กลง กระทบต่อรายได้และวิถีชีวิตของชาวประมง เกิดการลักลอบทำประมงและความขัดแย้งระหว่างเครื่องมือประมง
- ระดับภูมิภาค: ฝูงปลาทูอพยพย้ายถิ่นจากสภาวะโลกร้อน การบริหารจัดการต้องเชื่อมโยงตามวงจรชีวิตปลาทูที่มีผลต่อพื้นที่ใกล้เคียงทั้งภูมิภาค
- ระดับประเทศ: กฎหมายเดิมแบบ Top-Down ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารและดัชนีเศรษฐกิจของประเทศ

กระบวนการมีส่วนร่วม

1

ร่วมคิดและตัดสินใจ

ปรึกษาร่วมกับเกษตรกร/ตัวแทน
หน่วยงาน (Top-Down) มา
เป็นระดับพื้นที่และร่วมตัดสินใจ
ร่วม (Co-Management) ตาม
ปัจจัย วิธีการผลิต วิถีท้องถิ่น
หลัก กฎหมายในพื้นที่ชื่อ

2

ร่วมลงมือทำ

เปลี่ยนสถานะจากหน่วยงาน
“ผู้ดูแล” (Managerial)
ไปสู่การ “จัดการ” (Partner)

3

ร่วมรับประโยชน์ และติดตามผล

ดำเนินงานผ่านวงจรการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน:

1. ร่วมวางแผนและตัดสินใจ
2. ร่วมปฏิบัติและบริหารจัดการ
3. ร่วมติดตามและประเมินผล
4. ร่วมปรับปรุงและขยายผล

จุดเด่นของผลงาน

1. การจัดการประมงแบบมีส่วนร่วม ปรับจากการสั่งการแบบบนลงล่าง สู่การร่วมบริหารจัดการระหว่างรัฐ ชาวประมง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. วิชาการนำ รับฟังเป็นหลัก ใช้ข้อมูลวิชาการควบคู่กับประสบการณ์และข้อเสนอของชุมชน เพื่อออกแบบมาตรการที่เหมาะสมกับพื้นที่
3. วงจรการมีส่วนร่วมครบ 4 ขั้นตอน ชาวประมงร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมปรับปรุงมาตรการอย่างต่อเนื่อง
4. มาตรการสอดคล้องวิถีชีวิตและระบบนิเวศ การปิดอ่าวคำนึงถึงแหล่งวางไข่และอนุบาลสัตว์น้ำ ควบคู่กับการรักษาอาชีพของชาวประมง
5. เสียงประชาชนสู่การปรับปรุงกติกา นำข้อเสนอของชุมชนมาปรับปรุงประกาศกรมประมง 4 ฉบับ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง
6. สร้างสมดุลระหว่างอนุรักษ์กับรายได้ พื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ พร้อมเสริมความมั่นคงทางอาหารและรายได้แก่ชาวประมงพื้นบ้านและพาณิชย์
7. ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และขยายผลได้ คุ่มครองพ่อแม่พันธุ์ปลาทูตได้กว่าร้อยละ 80 และอัตราการจับสัตว์น้ำเพิ่มร้อยละ 81 เป็นต้นแบบการจัดการประมงร่วมของประเทศ

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์
ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

 ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2567 - 2568

81%

ทรัพยากรสัตว์น้ำพื้นตัว
สะท้อนจากค่า CPUE ที่เพิ่มขึ้น
จาก 1,843 เป็น 3,339 กก./วัน

1 Output

- มีข้อเสนอจากประชาชนที่ถูกนำมาปรับใช้บนฐานข้อมูลวิชาการ
- ปรับปรุงประกาศกรมประมง 4 ฉบับ
- ได้มาตรการปิดอ่าวไทยตอนกลางที่ปรับให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่และสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการประกอบอาชีพ

2 Outcome

- คุ้มครองพ่อแม่พันธุ์ปลาได้มากกว่า ร้อยละ 80
- ลูกปลาวัยอ่อนสามารถเติบโตเป็นปลาทูขนาดเศรษฐกิจ
- ค่า CPUE เขตมาตรการที่ 1 เพิ่มขึ้นจาก 1,843 เป็น 3,339 กก./วัน หรือประมาณ 81% สะท้อนการฟื้นตัวของทรัพยากรและประสิทธิผลของมาตรการ

3 Impact

- ทรัพยากรสัตว์น้ำมีโอกาสฟื้นตัวและใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน
- ชาวประมงพื้นบ้านและพาณิชย์มีรายได้มั่นคงขึ้นจากการกลับมาของปลาทูและปลาเศรษฐกิจ
- ลดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับชาวประมง และเปลี่ยนความสัมพันธ์ไปสู่การจัดการร่วม
- สนับสนุนความมั่นคงทางอาหาร

4 Value

“เกิดรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรประมงที่ประชาชนเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ โดยใช้วิชาการ การมีส่วนร่วม และกฎหมายร่วมกัน ทำให้สามารถรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรความมั่นคงทางอาหาร รายได้ของชุมชน และความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน พร้อมเป็นต้นแบบการจัดการประมงแบบมีส่วนร่วมของประเทศ” ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของไฟล์ที่ระบุว่าเป็นต้นแบบการบริหารจัดการประมงแบบมีส่วนร่วมของประเทศ

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

ใช้ผลงานนี้เป็นต้นแบบการบริหารจัดการประมงแบบมีส่วนร่วมของประเทศไทย เพื่อขยายผลและยกระดับการจัดการทรัพยากรประมงในพื้นที่อื่น ๆ

จากทัศนสถาน...สู่โอกาสสถาน : โอกาสเพื่อเธอ เพื่อเขา เพื่อเราทุกคน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมราชทัณฑ์

ประเภทรางวัล

สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

ทัศนสถานหญิงเชียงใหม่ยกระดับจาก "สถานที่คุมขัง" สู่ "โอกาสสถาน" (Opportunity for All) โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่ายพัฒนาพฤติกรรมและเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ ผ่านการมอบโอกาส 3 ระดับ: โอกาสเพื่อเธอ (พัฒนาตนเอง/สร้างอาชีพ), โอกาสเพื่อเขา (คืนคนดีสู่ครอบครัว) และ โอกาสเพื่อเราทุกคน (คืนพลเมืองคุณภาพขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจ)

ที่มาปัญหา

การคืนคนดีสู่สังคมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ไม่ใช่เพียงทัศนสถาน เพราะผู้พ้นโทษยังต้องเผชิญปัญหาการยอมรับ อาชีพ การปรับตัว และความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำ ทัศนสถานหญิงเชียงใหม่จึงปรับจากการเน้นควบคุมลงโทษ มาเป็นการ "เตรียมความพร้อมผู้ต้องขัง ร่วมกับภาคีเครือข่าย" เพื่อเปลี่ยนความผิดพลาดในอดีตให้กลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม

กระบวนการมีส่วนร่วม

โครงการฟื้นฟูและสร้างโอกาส คืนคนดีสู่สังคม

1

ให้โอกาส

จำแนกและประเมิน
ผู้ต้องขังรายบุคคล
เพื่อทำแผนพัฒนาพฤตินิสัย

2

สร้างโอกาส

ทำ MOU ร่วมกับ
ภาคีเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือ
ทั้งก่อนและหลังพ้นโทษ

3

เปิดโอกาส

สร้างพื้นที่ฝึกอาชีพและปรับตัว
เพื่อเชื่อมโยงผู้ต้องขังกับสังคม

4

ส่งต่อโอกาส

สนับสนุนงาน ทุน อุปกรณ์
และระบบสงเคราะห์
ร่วมกับภาคส่วนต่างๆ

จุดเด่นของผลงาน

1. แนวคิดหลัก : ใช้ “Opportunity for All” สร้างโอกาสร่วมกันระหว่างผู้ต้องขัง ครอบครัว และสังคม
2. วางแผนรายบุคคล: รับฟังผู้ต้องขังและผู้ประกอบการ ร่วมกับทีมสหวิชาชีพจัดทำแผนพัฒนาพฤตินิสัย (Sentence Plan)
3. ร่วมมือภาคีเครือข่าย: บูรณาการภาคส่วนต่างๆ ร่วมคิด-ร่วมทำ จนเกิดภาคีเครือข่าย 52 แห่ง
4. เชื่อมโยงก่อน-หลังปล่อย: ขยายผลจากการฝึกอาชีพ สู่การจ้างงาน สนับสนุนทุน และช่วยเหลือทางสังคม
5. มาตรการจูงใจทางกฎหมาย: ปรับปรุงกฎหมายเว้นภาษีให้ผู้ประกอบการที่จ้างงานผู้พ้นโทษ เพื่อดึงดูดภาคเอกชนเข้าร่วม

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2561–2568

38.58%

ข้อมูลสะสมตลอด 8 ปี
มีจำนวนอุตสาหกรรมอาหาร
ที่เพิ่มขึ้นและราคาและ/หรือ
ผลผลิตต่อความเจริญนี้จุด

Output

- ขยายเครือข่าย & พัฒนาคน: สมาชิกเพิ่มเป็น 146 ราย (+175.47%), เชื่อมโยงเครือข่าย 1,315 คน, ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรกว่า 2,000 ราย และควมมาตรฐาน GAP ครบ 100%
- ผลผลิต & การจ้างงาน: รวบรวมผลผลิตได้ 1,814 ตัน และสร้างการจ้างงานในชุมชนสะสมกว่า 3 ล้านบาท
- ความมั่นคงทางการเงิน: มีเงินทุนสะสมกลุ่มกว่า 740,000 บาท และได้รับการอนุมัติสินเชื่อแปลงใหญ่จาก ธ.ก.ส. วงเงิน 10 ล้านบาท

Outcome

- ลดต้นทุน & เพิ่มผลผลิต: ต้นทุนลดลง 20.52% และผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 648 กก./ไร่ (จากเดิม 518 กก./ไร่)
- ยกระดับคุณภาพ & ราคา: มังคุดเกรดส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 38.58% (จาก 7.60%) และตลาดประมูลชุมชนช่วยดันราคาขายสูงกว่าตลาดทั่วไป 10–20 บาท/กก.
- แปรรูปเพิ่มมูลค่า: มังคุดคกเกรดราคา 5 บาท/กก. นำมาแปรรูปสร้างมูลค่าสูงถึง 500 บาท
- สร้างมูลค่ารวม: เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่รวมกว่า 43 ล้านบาท

Impact

- เศรษฐกิจ & องค์กร: เพิ่มอำนาจต่อรองด้านราคา เสริมเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับกลุ่มสู่ "นิติบุคคล" ที่บริหารจัดการตนเองได้
- สังคม & คนรุ่นใหม่: ชุมชนเข้มแข็งเกิดการจ้างงานในพื้นที่ พร้อมดึงคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมใช้เทคโนโลยีพัฒนาการเกษตร
- สิ่งแวดล้อม & ความยั่งยืน: ดำเนินการตามแนวทาง BCG ลดสารเคมี ใช้น้ำชีวภาพ มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

Value

เปลี่ยนเกษตรกรรายย่อยจากการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง สู่ "ชุมชนเข้มแข็งที่พึ่งพาตนเองได้" สามารถกำหนดมาตรฐาน บริหารตลาด แปรรูปเพิ่มมูลค่า และใช้กลไกธุรกิจตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ซึ่งไม่เพียงเพิ่มรายได้ แต่ยังสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ดึงดูดคนรุ่นใหม่ และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

แนวทางขยายผล:

- ขยายโมเดลมาตรฐาน พัฒนาต่อยกระดับกลุ่มมาตรฐาน ฮล. และสอกร/มาตรฐานฮาลาลไทย (Centre Auditor)
- นวัตกรรม & เทคโนโลยี: วิจัยแปรรูปเชิงลึกเพิ่มมูลค่าสูง (เกษตรราง/ประมง) ติดลากมาตรฐานทรัพย์สิน และตลาดแพลตฟอร์มดิจิทัลให้สะดวก

การขยายผล:

- พัฒนา & ขยายผล: ยกระดับเชิงพื้นที่ 4 กลุ่ม 800 วิสาหกิจ ขยายเชิงเครือข่ายตลาดออนไลน์-ออฟไลน์ เพิ่มมูลค่าเชิงนิเวศเศรษฐกิจ
- สู่สังคม & เป้าหมาย: เป็นเครือข่ายระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ ขับเคลื่อนประเทศไทยให้แข่งขันได้ 2 เท่าใน 6 ปี เพื่อการเติบโตในอนาคตที่มั่นคงต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

พลังเกษตรกรรูกาหมอก พลิกโฉมสวนยาง กันทรลักษ์ สู่ต้นแบบตลาดกลาง GMP ที่ยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ ปรับบทบาทสู่ "หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์" ทำหน้าที่เป็นโซ่ข้อกลางเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเพื่อยกระดับสินค้าเกษตรและสร้างความเข้มแข็งตลอดห่วงโซ่คุณค่า:

- ต้นน้ำ: ยกระดับมาตรฐานการผลิตและลดต้นทุน
- กลางน้ำ: สร้างมาตรฐานตลาดกลาง GMP และกำกับดูแลด้วยหลักธรรมาภิบาล
- ปลายน้ำ: เชื่อมโยงตลาดพร้อมแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

ที่มา/ปัญหา

ก่อนดำเนินการพบปัญหาสำคัญ ได้แก่

- ยางก้อนถ้วยมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน
- เกษตรกรใช้ กรดซัลฟิวริก ในการผลิต
- ตลาดกลางยางพารายังไม่ได้มาตรฐาน GMP ทำให้ถูกกดราคา
- สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเพียง 55.85%
- สหกรณ์ประสบภาวะ ขาดทุนสุทธิ 155,229 บาท
- ระบบการผลิตและตลาดยังขาดมาตรฐาน ส่งผลต่อคุณภาพ ราคา และความเข้มแข็งของสหกรณ์

กระบวนการมีส่วนร่วม

Inform

สื่อสารความรู้และสิทธิประโยชน์
ผ่านเวทีประชุม คณะกรรมการ
และ Facebook

Consult

เปิดเวทีรับฟังปัญหาและ
ความคิดเห็น

Involve

ให้สมาชิกและพวกเครือข่าย
ร่วมวิเคราะห์และกำหนด
แนวทางแก้ปัญหา

Collaborate

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ
สมาชิก และภาคีเครือข่าย
ร่วมสนับสนุนเทคโนโลยี
งบประมาณ และองค์ความรู้

จุดเด่นของผลงาน

1

สมาชิกเป็นผู้ร่วมกำหนดกติกา

จัดทำ “ธรรมนูญยางพาราคุณภาพ” เป็นกติการ่วมของสมาชิกในการควบคุมคุณภาพ
และบริหารจัดการผลผลิต

2

เป็นต้นแบบตลาดกลาง GMP ระดับชุมชน

นำมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) มาใช้กับตลาดกลางยางพารา
จนเป็น ตลาดกลางยางพารามาตรฐาน GMP แห่งแรกและแห่งเดียวของจังหวัดศรีสะเกษ

3

ใช้เทคโนโลยีและระบบดิจิทัลในการบริหารจัดการ

ใช้ระบบประมวลออนไลน์ Thai Rubber Trade (TRT) ระบบดิจิทัลทางการเงินและบัญชี
รวมถึง Social Media Engagement ผ่าน Facebook และ Line เพื่อสนับสนุนการตลาด
ข้อมูล และการมีส่วนร่วม

4

มีผลสำเร็จได้รับการยอมรับ

ได้รับ รางวัลสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2568

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2562-2568

100%

สมาชิกมีส่วนร่วมทำธุรกิจ 100% จากเดิม 55.85% สร้างความเข้มแข็งและผลประโยชน์ร่วมแก่สมาชิก

Output

1. พัฒนาตลาดกลางยางพาราเข้าสู่มาตรฐาน GMP
2. จัดทำ ธรรมนูญยางพาราคุณภาพ
3. นำระบบประมวลออนไลน์ Thai Rubber Trade (TRT) มาใช้
4. ใช้ระบบดิจิทัลด้านการเงินและบัญชี
5. สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมทำธุรกิจ 100% จากเดิมเพียง 55.85%

Outcome

1. ปริมาณรวบรวมยางพารา ปี 2568 อยู่ที่ 3,674 ตัน เพิ่มขึ้น 8.14%
2. ปริมาณเนื้อยางแห้ง (DRC) สูงถึง 64% สะท้อนคุณภาพผลผลิตที่ดี
3. ราคาขายสูงกว่าตลาดทั่วไป 2 บาท/กก.
4. สหกรณ์พลิกจากขาดทุนไปสู่ กำไรสุทธิสูงสุด 4.70 ล้านบาท
5. จัดสรรเงินเฉลี่ยคืนตามสัดส่วนธุรกิจ 29.95% ของกำไรสุทธิ
6. จัดสรรเงินปันผล 10% ของทุนเรือนหุ้น

Impact

1. สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเพิ่มจาก 55.85% เป็น 100%
2. เลิกใช้กรดซัลฟิวริก 100% ช่วยลดมลพิษและเพิ่มความปลอดภัยต่อผู้ผลิต
3. สหกรณ์มีความมั่นคงทางการเงินมากขึ้น โดยทุนสำรองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
4. สมาชิกได้รับประโยชน์จากทั้งราคาจำหน่ายที่สูงขึ้น เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน
5. ยกระดับจากตลาดกลางที่ไม่ได้มาตรฐานไปสู่ตลาดกลาง GMP และได้รับการยอมรับเป็นสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ

Value

ผลงานสร้างคุณค่าจากการเปลี่ยนเกษตรกรจาก ผู้ส่งมอบผลผลิตที่ถูกกำหนดราคา ไปสู่ เจ้าของระบบการผลิตและตลาดที่ร่วมกำหนดกติกา ควบคุมคุณภาพ และได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ขณะเดียวกันสามารถยกระดับมาตรฐานสินค้า สร้างความมั่นคงของสหกรณ์ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และพัฒนาเป็นต้นแบบให้พื้นที่อื่นเรียนรู้และขยายผลได้ ซึ่งเป็นการสังเคราะห์จากผลลัพธ์ที่ปรากฏในสไลด์

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ด้านสิ่งแวดล้อม: รักษากระบวนการผลิตที่เลิกใช้กรดซัลฟิวริก 100% เพื่อลดมลพิษและสร้างความปลอดภัย
- ด้านความมั่นคง: เพิ่มทุนสำรองอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมวินัยการออมของสมาชิก
- ด้านการขยายผลต้นแบบ: พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้สำหรับเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในภาคอีสาน

โดยในปี 2569 มีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเข้าศึกษาดูงานแล้ว 5 แห่ง รวม 132 ราย

บทต้นโมเดล พลิกวิกฤตขยะ สู่ชุมชนพลังงานยั่งยืน

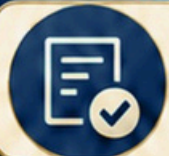
รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน โดยสำนักงานพลังงานจังหวัดเชียงใหม่ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเปลี่ยน “ขยะ” เป็น “พลังงาน” โดยนำก๊าซชีวภาพ ส่วนเกินจากหลุมฝังกลบที่เดิมต้องเผาทิ้ง มาใช้ทดแทนก๊าซหุงต้ม (LPG) ในครัวเรือน ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานแก่ประชาชน พร้อมทำหน้าที่ เป็น “สะพานความร่วมมือ” เชื่อมชุมชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงาน ภาครัฐ เพื่อคลี่คลายความขัดแย้งและสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน การดำเนินงานยึดหลักการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส การรับฟัง ความต้องการของประชาชน และมาตรการ “รัฐหนุน ชุมชนนำ” เพื่อ สร้างความเป็นเจ้าของระบบร่วมกันของชุมชน

ที่มา/ปัญหา

พื้นที่หลุมฝังกลบขยะของ หจก.ธเนศการก่อสร้าง รองรับขยะจากเมือง เชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียงกว่า 600 ตัน/วัน ทำให้เกิดก๊าซชีวภาพ ประมาณ 70,000 ลบ.ม./วัน โดยผู้ประกอบการนำไปผลิตไฟฟ้า ประมาณ 30,000 ลบ.ม./วัน แต่ยังเหลือก๊าซกว่า 40,000 ลบ.ม./วัน ที่ต้องเผาทิ้ง ขณะเดียวกันเกิดปัญหาหากลิ่นเหม็นรบกวนชุมชน ด.บงตัน ซึ่งอยู่ห่างจากพื้นที่หลุมฝังกลบเพียง 3-5 กิโลเมตร จนนำไปสู่การร้องเรียน การประท้วง และความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับผู้ประกอบการ

กระบวนการมีส่วนร่วม

01

ร่วมคิด

02

ร่วมสร้าง

03

ร่วมรับผิดชอบ

04

ร่วมติดตาม
ประเมินผล

พัฒนา “บงตันโมเดล” โดยใช้กลไกความร่วมมือ 4 ภาคส่วน ได้แก่ สำนักงานพลังงานจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ประกอบการหลุมฝังกลบ อบต.บงตัน และกลุ่มผู้ใช้ก๊าซชีวภาพ ต.บงตัน ร่วมกันเปลี่ยนจาก “การจัดการขยะ” ไปสู่ “การจัดการพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม” ผ่านการระดมทรัพยากรจากแต่ละฝ่าย ได้แก่ ก๊าซชีวภาพจากเอกชน งบประมาณด้านระบบท่อจากท้องถิ่น เทคโนโลยีจากภาครัฐ และแรงงาน/การดูแลระบบจากประชาชน

จุดเด่นของผลงาน

- 1 “บงตันโมเดล” เป็นนวัตกรรมเชิงกระบวนการด้านการบริหารจัดการพลังงานข้ามภาคส่วน (Collaborative Governance) โดยใช้ทรัพยากรของแต่ละภาคส่วนมาร่วมกันแก้ปัญหา และสามารถถอดแบบไปใช้กับพื้นที่อื่นได้
- 2 เปลี่ยน “ความขัดแย้ง” เป็น “ภาคีเครือข่าย” จากชุมชนที่เดิมต้องการปิดหลุมฝังกลบ กลายเป็นผู้ร่วมดูแลรักษาระบบกับผู้ประกอบการ
- 3 ใช้แนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) นำก๊าซมีเทนจากขยะมาใช้เป็นพลังงานทดแทน เปลี่ยนของเสียให้กลับมาสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
- 4 ใช้ Smart Governance Dashboard และ IoT Monitoring ติดตามการใช้ก๊าซ ตรวจสอบการรั่วไหลและความผิดปกติของระบบแบบออนไลน์
- 5 มีนวัตกรรมด้านวิศวกรรม เช่น ระบบเพิ่มแรงดันก๊าซ ระบบดักน้ำและกรองก๊าซ อุปกรณ์ Safety Valve และหัวเตาก๊าซชีวภาพเฉพาะสำหรับครัวเรือน

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2562-2568

0%

ข้อร้องเรียนปัญหา
กลิ่นเหม็นจากหลุมฝังกลบ
ลดลงเป็นศูนย์

Output

ข้อความในย่อหน้าของคุณ

- 1) มีระบบส่งจ่ายก๊าซชีวภาพผ่านท่อแบบบูรณาการ ประกอบด้วย สถานีเพิ่มแรงดันก๊าซ บ่อกักเก็บก๊าซ พร้อมระบบดักน้ำ กรองก๊าซ มีการวางแผนท่อลำเลียง ก๊าซหลัก ระยะทางรวมกว่า 30 กิโลเมตร
- 2) สามารถจ่ายก๊าซให้ประชาชนได้ 400ครัวเรือน
- 3) เกิดการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้ก๊าซชีวภาพ ต.บงตัน
- 4) เกิดช่างพลังงานอาสา
- 5) มีระบบบันทึกข้อมูลการใช้ก๊าซชีวภาพรายชั่วโมง รายวัน

Outcome

- 1) ลดภาระค่าใช้จ่ายจ่ายก๊าซหุงต้มได้ 36,500 กิโลกรัม/ปี คิดเป็นมูลค่าประหยัดรวม 1,168,000 บาท/ปี
- 2) อัตราการร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็นจากหลุมฝังกลบขยะ ในพื้นที่เป้าหมายลดลงจนเป็นศูนย์
- 3) กองทุนหมุนเวียนบำรุงรักษาระบบฯ 192,000 บาท/ปี

ข้อความในย่อหน้าของคุณ

Impact

- เปลี่ยนความขัดแย้งสู่ภาคีเครือข่าย ชุมชนร่วมดูแลระบบกับผู้ประกอบการ
- ใช้แนวคิด BCG เปลี่ยนก๊าซมีเทนจากขยะเป็นพลังงานทดแทน สร้างมูลค่าและหมุนเวียนทรัพยากร
- สนับสนุน SDGs ข้อ 7 พลังงานสะอาด ข้อ 11 เมืองยั่งยืน และข้อ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา
- ลดก๊าซเรือนกระจก 113.5 tCO2e/ปี เทียบเท่าการปลูกต้นไม้กว่า 11,000 ต้น

Value

- ประชาชน 400 ครัวเรือนเข้าถึงพลังงานสะอาดจากก๊าซชีวภาพ
- ลดภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือนรวม 1,168,000 บาทต่อปี
- ชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อบำรุงรักษาระบบ 192,000 บาทต่อปี
- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 113.5 tCO2e ต่อปี เทียบเท่าปลูกต้นไม้กว่า 11,000 ต้น

ข้อความในย่อหน้าของคุณ

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ขยายระบบท่อส่งก๊าซชีวภาพให้ครอบคลุม 1,000 ครัวเรือน พร้อมต่อยอดผลิตถ่านชีวภาพและศึกษาสถานีบรรจุก๊าซชีวภาพลงถัง
- พัฒนาสถานีพลังงานชุมชนต้นแบบให้เป็นศูนย์เรียนรู้การผลิตพลังงานทดแทนจากขยะของจังหวัดเชียงใหม่
- เตรียมดำเนินโครงการคาร์บอนเครดิตชุมชน T-VERs เพื่อสร้างรายได้กลับคืนสู่ชุมชน

การดูแลผู้ป่วยกลุ่มเปราะบางที่มีภาวะพึ่งพิงใน สถานชีวาภิบาลพุทธบุตรสวนเวฬุวันอุดรธานี

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

โรงพยาบาลอุดรธานี (รพ.แม่ข่าย เขตสุขภาพที่ 8) มุ่งสู่การเป็น "ศูนย์รวมความเชี่ยวชาญทางการแพทย์เฉพาะทางแห่งภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง" ในผลงานนี้ ทำหน้าที่เป็น "ผู้อำนวยการกระบวนการ" เชื่อมระบบสุขภาพกับชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรศาสนา เพื่อดูแลผู้ป่วยกลุ่มเปราะบางและผู้มีภาวะพึ่งพิงภายใต้หลัก "ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง" และแนวคิด "การแพทย์รักษากาย ธรรมะรักษาใจ"

ที่มา/ปัญหา

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ ทำให้จำนวนผู้ป่วยกลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้มีภาวะพึ่งพิงเพิ่มขึ้น ขณะที่ระบบบริการสุขภาพที่มีโรงพยาบาลเป็นศูนย์กลางมีข้อจำกัดในการรองรับผู้ป่วยระยะยาว สถานชีวาภิบาลพุทธบุตรสวนเวฬุวันอุดรธานีจึงบูรณาการ ภาครัฐ-ประชาชน-ชุมชน-องค์กรศาสนา เข้ามาร่วมรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยผ่านกลไกการร่วมผลิตบริการ (Co-production) และการบริหารเครือข่าย (Network Governance) เพื่อให้ผู้ป่วยกลุ่มเปราะบางสามารถอยู่ในชุมชนได้อย่างปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และลดการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

กระบวนการมีส่วนร่วม

จุดเด่นของผลงาน

- 1** ปรับบทบาทองค์กร: เปลี่ยน รพ. เป็น "ผู้อำนวยการกระบวนการ" เชื่อมเทคโนโลยี (Telemedicine) และมาตรฐานความปลอดภัยสู่ชุมชน
- 2** ใช้ธรรมะเยียวยา: ให้พระภิกษุและองค์กรศาสนาช่วยดูแลจิตวิญญาณ สถานที่ และทรัพยากร แก่ผู้ป่วยติดเตียง/อาพาธ
- 3** สร้างเครือข่ายครอบคลุม: บูรณาการความร่วมมือหลากหลายภาคส่วน (รพ., วัด, อบต., รพ.สต., มหาวิทยาลัย, อสม., จิตอาสา)
- 4** ระดมทรัพยากรหลากหลาย: ผสานงบประมาณและสวัสดิการจากหลายกองทุน (สปสช., อบต., พม., รพ., สถานปฏิบัติธรรม และเงินบริจาค)
- 5** ตั้งประชาชนเป็นเจ้าของ: ให้ครอบครัว ชุมชน และจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมจริง ตั้งแต่วางแผน เยี่ยมบ้าน จัดหาอุปกรณ์ จนถึงบริหารจัดการ

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2569

71.4%

ภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยลดลง 71.4% จากระบบดูแลต่อเนื่องโดยชุมชนและภาคีเครือข่าย

Output

1. ผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลเพิ่มขึ้น 4,400% จำนวน 45 ราย
2. Caregiver ชุมชนเพิ่มขึ้น 50% จำนวน 37 คน
3. ผู้ป่วยมีความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นในระบบคัดกรอง/ติดตาม 32.3%
4. ครอบครัวมีความเครียดลดลง 14.1%
5. ครอบครัวมีส่วนร่วมในการทำ Family Meeting / Care Plan มากขึ้น
6. มีการพัฒนาศักยภาพ Caregiver และเครือข่ายดูแลผู้ป่วยในชุมชน

Outcome

1. Caregiver มีศักยภาพเพิ่มขึ้น 52.8% จำนวน 107 คน
2. ครอบครัวผู้ป่วยร่วมทำ Family Meeting / Care Plan เพิ่มขึ้น 37.6%
3. ผู้ป่วยมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น 9.1%
4. Caregiver มีความมั่นใจเพิ่มขึ้น 25.68%

Impact

1. อัตราครองเตียงโรงพยาบาลลดลง 1.9% เหลือ 97.12%
2. จำนวนวันนอนโรงพยาบาลลดลง 4.3% เหลือ 4.68 วัน
3. ภาวะแทรกซ้อนลดลง 71.4% เหลือ 1.2%
4. การกลับมารักษาซ้ำลดลง 33.3% เหลือ 1.6%
5. ลดภาระของครอบครัว 40%

Value

- เติงสถานชีวาภิบาลเพิ่มขึ้น 92.3% หรือ 25 เติง
- ครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 1.4 ล้านบาท
- ลดค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาลประมาณ 12.5 ล้านบาท
- ตอบสนองนโยบายสังคมสูงอายุและระบบสุขภาพปฐมภูมิ
- สถานชีวาภิบาลในชุมชนได้รับการยกระดับเป็น ต้นแบบระดับประเทศ

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- สถานที่: ขยายจัดตั้ง “สถานชีวาภิบาล” ระดับตำบล/อำเภอ ผ่าน MOU
- เครือข่าย: ถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชนและภาคี เพื่อให้บริหารสถานชีวาภิบาลได้เอง
- ระบบบริการ: พัฒนาหลักสูตร Caregiver ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย พร้อมขยายการดูแลครอบคลุมกลุ่มเปราะบาง
- จัดการความรู้: ยกกระดับเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ฯ” ถ่ายทอดองค์ความรู้ตั้งแต่ระดับอำเภอถึงประเทศ
- เทคโนโลยี & นโยบาย: พัฒนาแพลตฟอร์ม/BI Dashboard และผลักดันระบบงบประมาณรองรับการบริหารโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

ชุมชนผู้ปลูกจากอำเภอกันตังร่วมใจพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนด้วย BCG MODEL

❖ รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569 ❖

จังหวัดตรัง

ประเภทรางวัล

สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

จังหวัดตรังกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาจังหวัด 20 ปีว่า “ตรัง เมืองเติบโตบนฐานเศรษฐกิจ BCG โดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน” โดยมีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ผ่านกลไก ก.บ.จ./ก.บ.อ. รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและประสานความร่วมมือกับส่วนราชการและสถาบันการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่

ตรัง เมืองเติบโตบนฐานเศรษฐกิจ BCG
โดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS**

ที่มา/ปัญหา

อำเภอกันตังมีพื้นที่ป่าจากกว่า 10,000 ไร่ ซึ่งเป็นทั้งแหล่งอาหารรายได้ และระบบนิเวศสำคัญของพื้นที่ แต่ประสบปัญหาเกษตรกรบางส่วนเปลี่ยนพื้นที่ป่าจากไปปลูกปาล์มน้ำมันจากแรงจูงใจด้านราคา ส่งผลให้พื้นที่ป่าจากลดลง กระทบต่อแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำชายฝั่งและรายได้ของชาวประมงพื้นบ้าน ขณะเดียวกัน ชุมชนยังจำเป็นต้องมีรายได้จากการใช้ประโยชน์ป่าจากในระดับที่เพียงพอ เพื่อให้การอนุรักษ์สามารถดำเนินไปได้อย่างยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

กระบวนการมีส่วนร่วม

1

Inform

สื่อสารข้อมูล
พัฒนาการปลูกจาก
และอนุรักษ์ทรัพยากร
ผ่านผู้นำชุมชนและ
อกม.

2

Consult

จัดเวทีชุมชนฟังปัญหา
โดยเกษตรกรอำเภอช่วย
เป็นที่เล็งจัดทำแผน
กลุ่ม

3

Involve

ให้สมาชิกวิเคราะห์
วางแผน และแบ่ง
หน้าที่ทำงานร่วมกับ
ภาครัฐ/สถาบันการ
ศึกษา

4

Collaborate

สมาชิกร่วมบริหารการ
ผลิต การตลาด
จัดสรรรายได้ และ
ถ่ายทอดความรู้

5

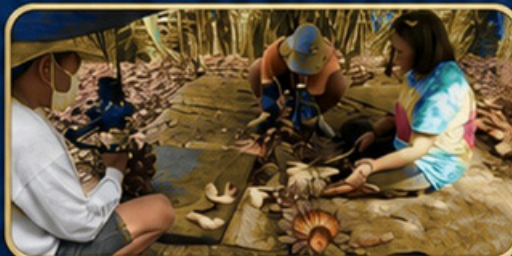
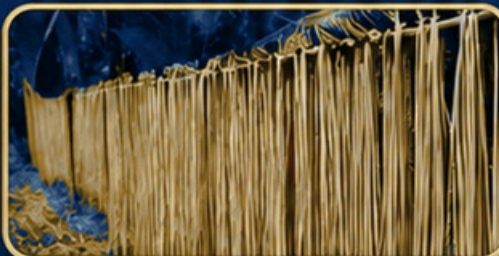
Empower

ตั้งกรรมการเครือข่าย
แปลงใหญ่ระดับ
อำเภอ/จังหวัด ให้
ชุมชนสะท้อนความ
ต้องการและขอ
สนับสนุนได้โดยตรง

จุดเด่นของผลงาน

- การบูรณาการแบบไร้รอยต่อ: รวมตัวของ 7 เครือข่าย ในพื้นที่ เชื่อมหลายหน่วยงาน เช่น พลังงานจังหวัด อุตุสภกรมจังหวัด และพาณิชย์จังหวัด
- นวัตกรรมและเทคโนโลยี: ใช้ตู้อบใบจากประหยัดพลังงานที่ใช้น้ำมันใช้แล้วเป็นเชื้อเพลิง ช่วยลดต้นทุน 25–30% และผลิตถ่านไบโอชาร์ (Biochar) จากวัสดุเหลือใช้
- Circular Economy / Zero Waste: ใช้ประโยชน์จากต้นจากอย่างครบวงจร เช่น เปลือกลูกจากทำสีย้อม ผ้าบาติก และก้านจากทำผลิตภัณฑ์จักสาน
- การทำงานเชิงพื้นที่: ยึดความต้องการของชุมชนเป็นตัวตั้ง ลดความซับซ้อนของระบบราชการ และมุ่งผลสำเร็จของการแก้ปัญหาชุมชน

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2569

58.9%

รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น
58.9% จากการเพิ่มมูลค่า
ผลผลิตและใช้ทรัพยากร
ตามแนวทาง BCG

Output

1. ผลผลิตใบจากสดเพิ่มจาก 800 เป็น 1,400 กิโลกรัม/ไร่
2. กลุ่มจักสานก้านจากมีรายได้เฉลี่ย 200,000–300,000 บาท/เดือน
3. สมาชิกกลุ่มบาติกมีรายได้เสริม 5,000–6,000 บาท/เดือน
4. เกิดการจ้างงานในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้สูงอายุและครอบครัวที่มีเด็ก มีรายได้เฉลี่ย 100–300 บาท/วัน
5. เกิดการนำเศษวัสดุเหลือใช้มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และไบโอชาร์

Outcome

1. รายได้เฉลี่ยจากการผลิตใบจากเพิ่มจาก 22,320 เป็น 35,460 บาท/ไร่
2. ลดเศษวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปได้ 20%
3. เกิดพื้นที่ปลูกจากใหม่ในบ่อกึ่งร้างและพื้นที่ชุ่มน้ำ
4. ชุมชนมีงานทำในท้องถิ่นมากขึ้น และเกิดรายได้เสริมจากกิจกรรมต่อยอดผลิตภัณฑ์

Impact

1. ช่วยฟื้นฟูพื้นที่ป่าจากและระบบนิเวศชายฝั่ง
2. สัตว์น้ำ เช่น กุ้งก้ามกราม มีอัตราการรอดและขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น
3. สถาบันครอบครัวมีความอบอุ่นมากขึ้น เนื่องจากสมาชิกมีงานทำในพื้นที่
4. ประชาชนมีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
5. ลดแรงจูงใจในการเปลี่ยนพื้นที่ป่าจากไปใช้ประโยชน์รูปแบบอื่น เพราะชุมชนสามารถสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ได้จริง

Value

คุณค่าหลักของผลงานคือการทำให้ “การอนุรักษ์ป่าจาก” สามารถสร้างรายได้ควบคู่กับการรักษาระบบนิเวศ โดยชุมชนเป็นเจ้าของกระบวนการ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด และการจัดสรรผลประโยชน์ พร้อมนำแนวคิด BCG และเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้สร้างมูลค่าจากทรัพยากรท้องถิ่นอย่างครบวงจร จึงเกิดทั้งคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในเวลาเดียวกัน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ขยายพื้นที่ต้นแบบ: นำ BCG Model และกระบวนการมีส่วนร่วมไปใช้กับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อื่นของจังหวัด
- พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: ยกกระดับพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบครบวงจร เชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่
- สร้างความยั่งยืนของกลุ่ม: ส่งเสริมให้ชุมชนบริหารทุนและงบประมาณได้เองผ่านระบบ PDCA และพัฒนาไปสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ฟื้นฟูระบบนิเวศ: ขยายการปลูกจากในพื้นที่ที่รกร้าง และปล่อยพันธุ์กุ้งคืนสู่ธรรมชาติ เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

สระบุรีแซนด์บ็อกซ์ รวมพลังสร้างเมืองคาร์บอนต่ำ แห่งแรกของประเทศไทย (SARABURI SANDBOX)

◇ รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569 ◇

จังหวัดสระบุรี

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

จังหวัดสระบุรีทำหน้าที่เป็น “พื้นที่ทดลองเชิงพื้นที่ (Area-based Approach)” เพื่อพัฒนาเมืองคาร์บอนต่ำ ผ่านกลไกความร่วมมือ PPPP (Public-Private-People Partnership) เชื่อมการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ประชาชน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในลักษณะ Connector + Coach เชื่อมโยงภาคีและสนับสนุนการขับเคลื่อนร่วมกัน เป้าหมายสำคัญคือใช้พื้นที่สระบุรีเป็นต้นแบบในการค้นหาปัญหา ข้อยกจำกัด โอกาส ปัจจัยความสำเร็จ ทดลองแนวทางแก้ไข ถอดบทเรียน และขยายผลไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ที่มา/ปัญหา

จังหวัดสระบุรีมีบริบทซับซ้อนทั้ง อุตสาหกรรม เกษตร และการท่องเที่ยว จนเปรียบเสมือนการ “ย่อส่วนประเทศไทยมาไว้ที่สระบุรี” และเป็นเมืองอุตสาหกรรมสำคัญที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อันดับ 3 ของประเทศ ขณะเดียวกัน ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อนและภัยพิบัติทางธรรมชาติส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ เครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมจึงร่วมระดมความคิดในงาน ESG Symposium 2023 และเสนอแนวทาง “ร่วม เร่ง เปลี่ยนประเทศไทย สู่สังคมคาร์บอนต่ำ” นำไปสู่การจัดตั้ง “สระบุรีแซนด์บ็อกซ์ เมืองต้นแบบคาร์บอนต่ำแห่งแรกของประเทศไทย”

กระบวนการมีส่วนร่วม

Collaborative Mindsets
ร่วมคิด

Collaborative Actions
ร่วมทำ

Collaborative Values
ร่วมรับประโยชน์

จังหวัดทำหน้าที่เชื่อมโยงภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยมีคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสระบุรีแซนด์บ็อกซ์ คณะทำงานโฆษก และคณะทำงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกลไกในการทำงานร่วมกันและสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและขยายผล

เพิ่มพื้นที่สีเขียว
เพื่อถักทอใยแมงมุมที่ยั่งยืน

ลดการปล่อยคาร์บอน
สร้างอากาศสะอาด

เมืองน่าอยู่
ทรงภูถิวดนเอนเอนอย่างยั่งยืน

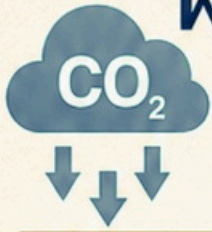
คุณภาพชีวิตที่ดี
สุขภาพดี สังคมเป็นสุข

จุดเด่นของผลงาน

- 1 เป็นต้นแบบ Area Based Decarbonization Model ใช้ “สระบุรีแซนด์บ็อกซ์” เป็นพื้นที่ทดลองการลดคาร์บอนในระดับพื้นที่ เชื่อมทั้งการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) การปรับตัว (Adaptation) และคุณภาพชีวิตของประชาชน
- 2 PPPP เป็นนวัตกรรมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่ ภาครัฐไม่ได้ดำเนินงานเพียงลำพัง แต่ดึงภาคเอกชน ประชาชน และภาคประชาสังคมมาเป็นหุ้นส่วนในการออกแบบและลงมือทำจริง
- 3 “ทำเรื่องเดียว ได้หลายเรื่อง” ใช้การลดคาร์บอนเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงไปสู่ การสร้างอาชีพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่จำกัดผลลัพธ์ไว้เพียงด้านสิ่งแวดล้อม
- 4 DNA Saraburi Sandbox เน้นการลงมือทำทันที เรียนรู้จากการทดลอง ไม่ยึดติดว่าถูกหรือผิด รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และสร้างวัฒนธรรมการทำงานเชิงบวก

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2566-2569

6.87 ล้านตัน
CO₂e

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากความร่วมมือกว่า 102 หน่วยงาน สู่ต้นแบบเมืองคาร์บอนต่ำระดับพื้นที่

Output

1. มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือ กว่า 102 หน่วยงาน ครอบคลุมภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม
2. ได้รับการสนับสนุน Climate Funding กว่า 164 ล้านบาท
3. เกิดกลไกและโครงการในหลายมิติ ทั้งอุตสาหกรรม เกษตร พลังงาน การจัดการของเสีย ป่าไม้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. มีระบบสร้างรายได้จาก Carbon Credit
5. มีพื้นที่และชุมชนต้นแบบสำหรับทดลองแนวทางลดคาร์บอน และพัฒนาอาชีพ

Outcome

1. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ประมาณ 6.87 ล้านตัน CO₂e
2. เกิดรายได้จากการขายคาร์บอนเครดิต 978,600 บาท
3. เกิดการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้จากกิจกรรมที่เชื่อมกับการลดคาร์บอน เช่น Forest Bathing การสร้างแหล่งอาหาร และกิจกรรมชุมชน
4. เชื่อมแนวคิดลดคาร์บอนเข้ากับการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของประชาชนโดยตรง

Impact

1. สะท้อนพัฒนาไปสู่ ต้นแบบเมืองคาร์บอนต่ำระดับพื้นที่
2. เกิดการเปลี่ยนจากการทำงานแยกส่วนไปสู่ระบบความร่วมมือระหว่างรัฐ-เอกชน-ประชาชน
3. การลดคาร์บอนถูกใช้เป็นเครื่องมือสร้าง อาชีพ รายได้ คุณภาพชีวิต และความยั่งยืนของชุมชน
4. โมเดลสามารถถอดบทเรียนและขยายผลไปยังพื้นที่อื่นของประเทศได้
5. ผลงานได้รับการยอมรับผ่านรางวัลและเวทีต่าง ๆ ทั้งด้านนวัตกรรม ความร่วมมือ และ Carbon Credit

Value

คุณค่าหลักของ “สระบุรีแซนด์บ็อกซ์” คือการเปลี่ยนเรื่อง “คาร์บอน” จากภาระด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็น เครื่องมือพัฒนา เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของพื้นที่ โดยทำให้ทุกภาคส่วนเป็น เจ้าของการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน และทำให้ประชาชนสามารถรับ ประโยชน์จากการลดคาร์บอนผ่านการสร้างอาชีพ ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ถอดบทเรียน Sandbox ไปขยายผล Area Based Decarbonization Model สู่จังหวัดอื่น พร้อมขยายเครือข่ายความร่วมมือ PPPP ทั้งในและต่างประเทศ
- พัฒนาระบบคาร์บอนเครดิตกลับคืนสู่ชุมชน หนุนกิจกรรมเศรษฐกิจสีเขียวและอาชีพใหม่ (เช่น Learn to Earn) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
- เพิ่มพื้นที่สีเขียว & บรรลุเป้าหมาย: เพิ่มพื้นที่ป่าเพิ่มการดูดซับคาร์บอน เพื่อขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกให้สอดคล้องกับ NDC และเป้าหมาย Net Zero ของประเทศ

“ร้อยสีพันลายไหมสุรินทร์พันล้าน” สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

จังหวัดสุรินทร์

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

จังหวัดสุรินทร์ขับเคลื่อนโครงการ “ร้อยสีพันลายไหมสุรินทร์พันล้าน” เพื่อยกระดับผ้าไหมซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของชุมชน โดยลดการพึ่งพาเส้นไหมและสีย้อมจากภายนอก ผ่านการส่งเสริมปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ใช้สีจากพืชและสมุนไพร สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาการผลิต แปรรูป การตลาด และผ้าลายอัตลักษณ์ เพื่อเพิ่มรายได้และความยั่งยืนแก่ชุมชนผู้ทอผ้าไหม

ที่มา/ปัญหา

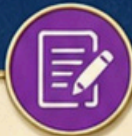
จังหวัดสุรินทร์กำหนดทิศทางสู่ “เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีสุรินทร์ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” และยกระดับโครงการ “ไหมพันล้าน แก่จนคนสุรินทร์” เป็นวาระสำคัญของจังหวัด ขับเคลื่อนด้วยกลไก 3 : 5 : 7+1 ภายใต้แนวคิด “ประชาชนร่วมคิด รัฐสนับสนุน เอกชนต่อยอด” พร้อมทำ MOU กับ 33 หน่วยงานและเครือข่ายทุกระดับ รวมถึง 17 อำเภอ เพื่อร่วมพัฒนาหม่อนไหมและเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

กระบวนการมีส่วนร่วม

แนวคิดการขับเคลื่อน

ประชาชนร่วมคิด รัฐ
สนับสนุน เอกชนต่อ
ยอด

นโยบายและ ความร่วมมือ

ยกระดับเป็นนโยบาย
จังหวัด และทำ MOU
กับ 33 หน่วยงาน
ครบ 17 อำเภอ

เครือข่ายการ ทำงาน

เชื่อมโยง 7 ภาควิ ภาย
ได้กลไก 3 : 5 : 7+1

ประชาชนมีส่วน ร่วมทุกระดับ

เปิดให้ประชาชนและ
กลุ่มสตรีร่วมตั้งแต่
จังหวัดถึงหมู่บ้าน ตาม
หลัก 4 5 ได้แก่ ร่วม
คิด ร่วมตัดสินใจ ร่วม
ดำเนินการ และร่วมรับ
ผลประโยชน์

บทบาทภาคี

ภาครัฐสนับสนุน
ทรัพยากร ความรู้
เทคโนโลยี นวัตกรรม
และงบประมาณ
ภาคเอกชนต่อยอดด้าน
ตลาดและธุรกิจ

จุดเด่นของผลงาน

น้อมนำหลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” บูรณาการความร่วมมือ 7 ภาควิ ผ่านการมีส่วนร่วม 5 ระดับ โดยให้ประชาชนเป็นเจ้าของการพัฒนา ภายใต้นโยบาย 4 ร ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ ขณะที่ภาครัฐหนุนเสริม และภาคเอกชนต่อยอดทรัพยากร องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และงบประมาณ

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2566-2569

กว่า 2,000
ล้านบาท

มูลค่าการจำหน่ายรวม จาก
การพัฒนาห่วงโซ่มูล
สุรินทร์แบบครบวงจร
ครอบคลุม 17 อำเภอ

Output

1. ศึกษาภาพการผลิตและเครือข่าย: ปลูกหม่อน 2,188 ไร่ (2,179 ราย) ผลิตเส้นไหม 20 ตัน/ปี มีเกษตรกรทอผ้า-ผู้ประกอบการกว่า 7,200 ราย/กลุ่ม และวิสาหกิจ 188 กลุ่ม
2. คุณภาพ นวัตกรรม และสายผ้า: คว้ามมาตรฐาน มผช. 239 รายการ ตราหนูกุ้ง 88 กลุ่ม ชวนนวัตกรรมไหมแยกก็-ย้อมธรรมชาติ พร้อมพัฒนาสายผ้าพระราชทานและลายอัตลักษณ์รวม 45 ลาย
3. ความร่วมมือและตลาด: ทำ MOU 33 หน่วยงานครอบคลุม 17 อำเภอ และขยายตลาดผ่าน Surinbest.com มีกว่า 1,300 ร้านค้า 4,700 รายการ

Outcome

1. พัฒนาทักษะและการผลิต: พัฒนาเกษตรกรตลอดห่วงโซ่คุณค่า รวมกลุ่มอาชีพอย่างเป็นระบบ และลดการพึ่งพาวัตถุดิบภายนอกด้วยการใช้เส้นไหมและสีธรรมชาติในพื้นที่
2. มาตรฐานและมูลค่าการตลาด: ผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานและอัตลักษณ์ชัดเจน ขยายตลาดหลากหลายจน Surinbest.com มียอดขายกว่า 10 ล้านบาท และตลาดนัดผ้าไหมสุรินทร์สร้างมูลค่ารวมกว่า 2,000 ล้านบาท
3. บทบาทภาคประชาชน: ชุมชนยกระดับเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างแท้จริง ผ่านการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์

Impact

1. ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสืบทอดภูมิปัญญา: ผ้าไหมเป็นกลไกหลักขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ผ่านระบบความร่วมมือ "ประชาชนคิด รัฐหนุน เอกชนต่อยอด" พร้อมถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่คนรุ่นใหม่
2. ยกระดับอัตลักษณ์และมาตรฐาน: สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการขึ้นทะเบียน GI "ผ้าไหมสุรินทร์" ประกาศลายอัตลักษณ์จังหวัด 7 ลาย และต่อยอดกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามแนวคิด BCG
3. เชื่อมโยงการพัฒนาครบวงจร: ผสานผ้าไหมเป็นเครื่องมือสร้างแรงขับเคลื่อนครอบคลุมทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวของจังหวัดอย่างยั่งยืน

Value

เปลี่ยนผ้าไหมจากทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นทุนทางเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด โดยประชาชนเป็นเจ้าของการพัฒนา รัฐเป็นผู้หนุนเสริม และเอกชนร่วมต่อยอด ทำให้เกิดรายได้ อาชีพ การสืบทอดภูมิปัญญา และความเข้มแข็งของชุมชนตลอดห่วงโซ่การผลิตอย่างยั่งยืน

“ร้อยสีพันลายไหมสุรินทร์พันล้าน”

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

1. บรรจุโครงการลง One Plan สานต่อนโยบาย หนุนงบ 4.794 ล้านบาทให้ 3 หน่วยงาน หนุนระบบสูบน้ำโซลาร์เซลล์และอฟฟเลเวลการเลี้ยงไหม-พัฒนาผลิตภัณฑ์
2. วางแผนขยายผล 158 ตำบล ขยายแปลงหม่อน 1,384 หมู่บ้าน หนุนโรงเรียน/การย้อมสีธรรมชาติ 172 แห่ง และสร้างลายอัตลักษณ์อีก 142 ลาย
3. ชูเป็นต้นแบบห่วงโซ่คุณค่าผ้าไหมครบวงจร พร้อมส่งออกโมเดล "ประชาชนร่วมคิด รัฐสนับสนุน เอกชนต่อยอด" ไปปรับใช้กับสินค้าชุมชนพื้นที่อื่น

คณะกรรมการพัฒนาองค์กร
จังหวัดสุรินทร์

เครือข่ายปลูกหม่อน
เมืองไหม

กลุ่มกองผ้าไหม

วิสาหกิจชุมชน
และประชาชนในพื้นที่

ร่วมเวทีประชาคม

จัดทำแผนพัฒนาทุกระดับ
หมู่บ้าน • ตำบล • อำเภอ • จังหวัด

รางวัล การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

“ระดับดีเด่น”

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม
และผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

มังคุด ลำเลียง เป็น มังคุดหวานลำเลียง สู่เกษตรกรมูลค่าสูงและการแก้จนอย่างยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมส่งเสริมการเกษตร

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง ปรับบทบาทเป็น “พี่เลี้ยง” หนุนเสริมให้ชุมชนบริหารจัดการตนเองตามหลัก “รัฐหนุนเสริม ประชาชนตัดสินใจ” ผ่านแนวทางสำคัญ :

- ยกระดับการผลิต: ถ่ายทอดนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ ทำปฏิทิน 12 เดือน แก้ปัญหาเนื้อแก้วยางไหล และผลักดันมาตรฐาน GAP ครบคลุม 100%
- สร้างมูลค่า & อำนาจต่อรอง: กำหนดเกณฑ์คัดเกรดมังคุด 5 ระดับทั่วจังหวัด หนุนจัดตั้งตลาดประมูลมังคุดโดยชุมชน และแปรรูปผลผลิตภายใต้แบรนด์ “Queeny”
- สร้างความยั่งยืน: บูรณาการภาคีเครือข่าย (ธ.ก.ส. และงานวิจัย) เชื่อมโยงทุน จนยกระดับกลุ่มเป็นนิติบุคคลที่เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

ที่มา/ปัญหา

มังคุด จังหวัดระนอง (อำเภอกระบุรี) ประสบปัญหาราคาตกต่ำ (เหลือ <5 บาท/กก.) จากผลผลิตล้นตลาด ปัญหาเนื้อแก้วยางไหล คุณภาพไม่สม่ำเสมอ ขาดมาตรฐานคัดเกรด และต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลางทำให้ขาดอำนาจต่อรอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระนองจึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมมารวมกลุ่มจัดตั้ง “วิสาหกิจชุมชน” เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างและยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรทั้งระบบ

กระบวนการมีส่วนร่วม

เปิดข้อมูล

เปิดเวที

ร่วมคิด

ร่วมตัดสินใจ

ร่วมดำเนินการ เชื่อมเครือข่าย เสริมอำนาจชุมชน

เปิดระบบให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล ร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกำหนดทิศทางและกติกา ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมติดตามผล โดยภาครัฐปรับบทบาทจากผู้สั่งการเป็นพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน ภายใต้อาณัติหลัก “รัฐหนุนเสริม ประชาชนตัดสินใจ”

จุดเด่นของผลงาน

สำนักบรรณให้ประชาชนตระหนองขับเคลื่อนการพัฒนาโดยยึด "คน-เงิน-การเติบโต" ช่วยสร้างมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียนกว่า 43 ล้านบาท ผ่านแนวทางสำคัญ:

- พัฒนา "คน": ขยายสมาชิกเพิ่มขึ้น 175.47% (เป็น 146 ราย) ควบคุมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรกว่า 2,000 ราย ดึงคนรุ่นใหม่ร่วมขับเคลื่อน และค้นมาตรฐาน GAP ได้ครบ 100%
- บริหาร "เงิน": ลดต้นทุน 20.52% เพิ่มผลผลิต 25.09% จัดตั้งตลาดประมูลช่วยดันราคาขายสูงกว่าทั่วไป 10-20 บาท/กก. พร้อมแปรรูปแบรนด์ "Queeny" เพิ่มมูลค่ามังคุดเกรดจาก 5 บาท เป็น 500 บาท และสร้างเงินทุนสะสมกลุ่มกว่า 7.4 แสนบาท
- ยกระดับ "การเติบโต": ยกระดับกลุ่มสู่การจดทะเบียนนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนจำกัด) เพิ่มมังคุดเกรดส่งออกเป็น 38.58% และกลายเป็นต้นแบบ "BCG โมเดล มังคุดระนอง" ได้อย่างยั่งยืน

ผลลัพ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2561-2568

38.58%

ข้อมูลสะสมระยะเวลา 8 ปี
43 ล้านบาท มูลค่าทางเศรษฐกิจที่
เกิดขึ้นในรูปแบบจากการรวบรวม
ผลผลิตและการแปรรูปมังคุด

Output

1. ขยายเครือข่าย & พัฒนาคณะ: สมาชิกเพิ่มเป็น 146 ราย (+175.47%), เชื่อมโยงเครือข่าย 1,315 คน, ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรกว่า 2,000 ราย และควมมาตรฐาน GAP ครบ 100%
2. ผลผลิต & การจ้างงาน: รวบรวมผลผลิตได้ 1,814 ตัน และสร้างการจ้างงานในชุมชนสะสมกว่า 3 ล้านบาท
3. ความมั่นคงทางการเงิน: มีเงินทุนสะสมกลุ่มกว่า 740,000 บาท และได้รับการอนุมัติสินเชื่อแปลงใหญ่จาก ธ.ก.ส. วงเงิน 10 ล้านบาท

Outcome

1. ลดต้นทุน & เพิ่มผลผลิต: ต้นทุนลดลง 20.52% และผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 648 กก./ไร่ (จากเดิม 518 กก./ไร่)
2. ยกระดับคุณภาพ & ราคา: มังคุดเกรดส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 38.58% (จาก 7.60%) และตลาดประมูลชุมชนช่วยดันราคาขายสูงกว่าตลาดทั่วไป 10-20 บาท/กก.
3. แปรรูปเพิ่มมูลค่า: มังคุดตากเกรดราคา 5 บาท/กก. นำมาแปรรูปสร้างมูลค่าสูงถึง 500 บาท
4. สร้างมูลค่ารวม: เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่รวมกว่า 43 ล้านบาท

Impact

1. เศรษฐกิจ & องค์กร: เพิ่มอำนาจต่อรองด้านราคา เสริมเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับกลุ่มสู่ “นิติบุคคล” ที่บริหารจัดการตนเองได้
2. สังคม & คนรุ่นใหม่: ชุมชนเข้มแข็งเกิดการจ้างงานในพื้นที่ พร้อมดึงคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมใช้เทคโนโลยีพัฒนาการเกษตร
3. สิ่งแวดล้อม & ความยั่งยืน: ดำเนินการตามแนวทาง BCG ลดสารเคมี ใช้ปุ๋ยชีวภาพ มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

Value

เปลี่ยนเกษตรกรรายย่อยจากการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง สู่ “ชุมชนเข้มแข็งที่พึ่งพาตนเองได้” สามารถกำหนดมาตรฐาน บริหารตลาด แปรรูปเพิ่มมูลค่า และใช้กลไกธุรกิจตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ซึ่งไม่เพียงเพิ่มรายได้ แต่ยังสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ดึงดูดคนรุ่นใหม่ และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

1. แผนการต่อยอด:

- ยกระดับมาตรฐาน: พัฒนาโรงงานแปรรูปสู่มาตรฐาน ออ. และสถาปนาระบบประมูลออนไลน์ (Online Auction)
- นวัตกรรม & สมาชิก: วิจัยแปรรูปผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (เวชสำอาง/ไวน์) ดึงดูดเกษตรกรรุ่นใหม่ และขยายเครือข่ายมังคุดทั่วประเทศ

2. การขยายผล:

- ต้นแบบ & มาตรฐาน: ยกระดับเป็นศูนย์เรียนรู้/ต้นแบบ BCG ผลักดันเกณฑ์คัดเกรดมาตรฐานเดียวกันเพื่อราคาที่เป็นธรรม
- เครือข่าย & เป้าหมาย: เพิ่มภาคีเครือข่ายไทย-ต่างชาติ ขับเคลื่อนนโยบายสร้างรายได้ 3 เท่าใน 4 ปี เพื่อยกระดับเป็นโมเดลต้นแบบพัฒนาไม้ผลระดับประเทศ

ผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

กรมส่งเสริมการเกษตร

นายสุริยา ศิริวงษ์

ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มมังคุดหวาน
เพื่อการส่งออกลำเลียง จังหวัดระนอง

ผลงาน

มังคุดหวานลำเลียงสู่เกษตรกรมูลค่าสูง
และการแก้จนอย่างยั่งยืน

บทบาทผู้นำ

พัฒนามังคุดครบห่วงโซ่
ตั้งแต่รวมกลุ่ม คัดเกรด
รวบรวมผลผลิต ประมูล
แปรรูป และเชื่อมตลาด

กลไกความร่วมมือ

สร้างกติกามาตรฐาน
และแบ่งปันผลประโยชน์
เชื่อมเกษตรกร ภาครัฐ
เอกชน และสถาบันการศึกษา

ผลลัพธ์

เพิ่มอำนาจต่อรอง
ยกระดับมาตรฐานส่งออก
และแปรรูปมังคุดตกเกรด
เพื่อเพิ่มมูลค่า

คลัสเตอร์กาแฟจังหวัดเลย ความร่วมมือ จากไร่ชุมชนสู่ตลาดกาแฟพรีเมียม

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

จังหวัดเลย

ประเภทรางวัล
สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

จังหวัดเลยกำหนดให้ กาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด โดยบรรจุ
ประเด็นการพัฒนากาแฟไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการ
ประจำปี เพื่อใช้เป็นกรอบขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ พร้อมจัดตั้ง คณะ
กรรมการขับเคลื่อนการพัฒนากาแฟจังหวัดเลย และคณะทำงานเฉพาะ
ด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมถึงทำหน้าที่เป็น
ศูนย์กลางเชื่อมภาคีรัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านกาแฟ
องค์กรเกษตรกร และคลัสเตอร์กาแฟจังหวัดเลย

ที่มา/ปัญหา

จังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกกาแฟขนาดใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และมีสภาพพื้นที่สูงที่เหมาะสมกับการผลิตกาแฟคุณภาพ แต่ในระยะแรก
เกษตรกรยังขาดแหล่งพันธุ์ที่มีคุณภาพ ขาดองค์ความรู้ด้านการผลิต การ
แปรรูป และมาตรฐานคุณภาพ รวมถึงมีช่องทางตลาดจำกัด ทำให้ผลผลิต
ส่วนใหญ่จำหน่ายเป็นกาแฟเกรดโรงงาน ซึ่งพาพ่อค้าคนกลาง มีอำนาจต่อ
รองต่ำ และไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตได้อย่างเป็นธรรม
จึงเกิดการพัฒนาโมเดลแบบมีส่วนร่วม จนนำไปสู่การจัดตั้ง คลัสเตอร์กาแฟ
จังหวัดเลย เพื่อยกระดับการผลิต การแปรรูป การตลาด และการสร้าง
มูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า พัฒนากาแฟเมืองเลยสู่ตลาดกาแฟคุณภาพ
และกาแฟพรีเมียม

กระบวนการมีส่วนร่วม

Inform

อบรมการผลิตกาแฟ
ถ่ายทอดเทคโนโลยี
พัฒนา Young Smart
Farmer และให้ความรู้
ผ่านสื่อออนไลน์

Consult

วิเคราะห์ SWOT
วิเคราะห์ปัญหา เวกี
ประชาคม และรับฟัง
ความคิดเห็น

Involve

พัฒนาแปลงใหญ่
มาตรฐาน GAP
วิสาหกิจชุมชน และ
ผลิตภัณฑ์

Collaborate

ใช้คลัสเตอร์กาแฟ
จังหวัดเลยเป็นเวที
วางแผนและกำหนด
ทิศทางร่วมกัน

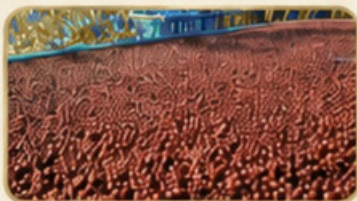

Empower

พัฒนาเทรดเดอร์กาแฟ
ให้เกษตรกรกำหนด
ราคาและสร้างแบรนด์
ท้องถิ่น พัฒนา Q
Processing และจัด
ตั้งวิสาหชาลย์กาแฟ

จุดเด่นของผลงาน

- กลไกคลัสเตอร์กาแฟเป็นกลไกกลางของทั้งห่วงโซ่ เชื่อมผู้ปลูก ผู้แปรรูป ผู้ประกอบการ เอกชน และภาคีเครือข่ายให้ร่วมกำหนดทิศทางเดียวกัน
- ภาครัฐเปลี่ยนบทบาทเป็น Facilitator ไม่ใช่ผู้สั่งการ ทำให้เกษตรกรมีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น
- ใช้ข้อมูลขับเคลื่อนการตัดสินใจ ทั้งด้านการผลิต คุณภาพเมล็ด ราคา และความต้องการของตลาด
- ยกระดับจากกาแฟเกรดโรงงานสู่กาแฟพรีเมียม ผ่าน GAP, Q Processing, Cupping, Branding และการเชื่อมตลาดโดยตรง
- เพิ่มอำนาจต่อรองของเกษตรกร จากเดิมพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง ไปสู่การเป็นผู้กำหนดราคา สร้างแบรนด์ และทำตลาดเชิงรุกเอง
- สร้างระบบพัฒนาคนในพื้นที่ ทั้งผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านกาแฟ และวิสาหชาลย์กาแฟ

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2569

228%

รายได้วิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น 228% จากการพัฒนาคุณภาพและเชื่อมโยงตลาดพรีเมียม

Output

1. สมาชิกคัลสเตอร์กาแฟ 241 ราย
2. เกษตรกรได้รับมาตรฐาน GAP 40 ราย
3. เกิดการรวมกลุ่ม 3+ กลุ่ม
4. มีแบรนด์กาแฟท้องถิ่น 25 แบรนด์
5. มี วิชาลัยกาแฟ 1 ศูนย์เรียนรู้
6. มีเครือข่ายความร่วมมือ มากกว่า 10 หน่วยงาน

Outcome

1. วิสาหกิจชุมชนมีรายได้ เพิ่มขึ้น 228%
2. เกษตรกรสามารถผลิตกาแฟพรีเมียมและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น
3. จากเดิมที่พึ่งพาพ่อค้าคนกลาง เปลี่ยนเป็นเชื่อมโยงโรงคั่วและผู้ประกอบการโดยตรง
4. เกษตรกรสามารถ กำหนดราคาเอง และพัฒนาแบรนด์กาแฟท้องถิ่น
5. มีการตลาดเชิงรุกและทดลองส่งออกต่างประเทศ

Impact

1. เกษตรกรมีอำนาจต่อรองทางการตลาดสูงขึ้น
2. โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนจาก “ต่างคนต่างผลิต” ไปสู่การรวมกลุ่มและกำหนดทิศทางร่วมกัน
3. คุณภาพกาแฟพัฒนาจากผลผลิตไม่สม่ำเสมอและขาดมาตรฐาน ไปสู่ GAP และ Q Processing
4. จังหวัดเกิดผู้ประกอบการรุ่นใหม่และผู้เชี่ยวชาญด้านกาแฟในพื้นที่
5. กาแฟจังหวัดเลยมีโอกาเข้าสู่ตลาดคุณภาพ ตลาดพรีเมียม และตลาดต่างประเทศมากขึ้น

Value

คุณค่าหลักของผลงานคือการเปลี่ยนเกษตรกรจาก “ผู้ผลิตต้นน้ำที่ขายวัตถุดิบและไม่มีอำนาจต่อรอง” ไปสู่ “ผู้ประกอบการในห่วงโซ่กาแฟพรีเมียม” ที่สามารถควบคุมคุณภาพ แปรรูป สร้างแบรนด์ กำหนดราคา และเข้าถึงตลาดได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน จังหวัดมีคัลสเตอร์เป็นกลไกกลาง เชื่อมความร่วมมือและองค์ความรู้ให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกกาแฟ “ภูทับช้าง” ในปี 2568 เพื่อทำธุรกิจในรูปแบบเทรดเดอร์กาแฟและเชื่อมตลาดพรีเมียมโดยตรง
- ยกระดับมาตรฐานและคุณภาพต่อเนื่องด้าน GMP, Cupping และ Branding
- จัดตั้ง “วิชาลัยกาแฟ (Coffee Academy)” เพื่อเป็นศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านกาแฟครบวงจร
- พัฒนาผู้เชี่ยวชาญด้านกาแฟภายในจังหวัด เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อเนื่อง
- ขยายโมเดลการพัฒนากาแฟจังหวัดเลยไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่และเครือข่ายอื่น

ผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

จังหวัดเลย

นายณัฐจักร์ แดงรักษา

ประธานคัลส์เตอร์กาแฟจังหวัดเลย

ผลงาน

ความร่วมมือจากไร่ชุมชนสู่ตลาดกาแฟพรีเมียม

บทบาทผู้นำ

ริเริ่มชวนเกษตรกร
สู่คัลส์เตอร์กาแฟ
วางระบบการผลิต
แปรรูป มาตรฐาน
และการตลาด

กลไกความร่วมมือ

เชื่อมเกษตรกร ภาครัฐ
เอกชน สถาบันการศึกษา
โรงคั่ว และผู้ประกอบการ
ร่วมพัฒนาแหล่งน้ำและ
ภูมิปัญญาให้เข้มแข็ง

ผลลัพธ์

ยกระดับการผลิต กระจาย
รายได้สู่การรับซื้อโดยตรง
เชื่อมตลาดพรีเมียม สร้าง
แบรนด์ชุมชน และ
วิถีพอเพียง

รางวัล
การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
“ระดับดีเด่น”

ประเภทเลื่องลือขยายผล
(Participation Expanded)

การควบคุมพฤติกรรมผู้ขับรถขนส่งและ รถโดยสารสาธารณะ ด้วยระบบคัดคะแนนความประพฤติ

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมการขนส่งทางบก

ประเภทเลื่องลือขยายผล

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

กรมการขนส่งทางบกมีบทบาทในการ กำกับดูแลและควบคุมพฤติกรรมผู้ขับรถขนส่งและรถโดยสารสาธารณะให้ปฏิบัติตามกฎหมาย มีความปลอดภัย และสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนและผู้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ โดยนำระบบบันทึกและคัดคะแนนความประพฤติมาใช้เป็นกลไกในการบังคับใช้กฎหมาย ควบคู่กับการเปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งพฤติกรรมการกระทำความผิด และให้ผู้ขับรถสามารถตรวจสอบคะแนนและประวัติของตนเองผ่านแอปพลิเคชัน DLT Points

ที่มา/ปัญหา

กรมการขนส่งทางบกนำระบบบันทึกคะแนนความประพฤติมาใช้บังคับครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อยกระดับพฤติกรรมผู้ขับรถขนส่งและรถโดยสารสาธารณะ ซึ่งส่งผลสำเร็จชัดเจน โดยดูได้จากยอดเรื่องร้องเรียนรถโดยสารสาธารณะที่ลดลงอย่างมากจาก 210,851 เรื่องในปี 2567 เหลือ 112,739 เรื่องในปี 2568 (ลดลง 98,112 เรื่อง) สะท้อนว่าพฤติกรรมผู้ขับรถมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

กระบวนการขยายผล

ร่วมแจ้งข้อมูล

ประชาชนแจ้งผู้ขับรถ
กระทำผิด เพื่อใช้บังคับ
กฎหมายและตัด
คะแนน

ร่วมปรับ พฤติกรรม

ผู้ขับรถเข้าอบรมเพื่อ
ปรับพฤติกรรมและขอ
คืนคะแนน

เข้าถึงข้อมูลของ ตนเอง

ตรวจสอบคะแนนและ
ประวัติการอบรมผ่าน
แอป DLT Points

ร่วมแสดงความ คิดเห็นและ ร้องเรียน

แจ้งความคิดเห็นและ
เรื่องร้องเรียนผ่านสาย
ด่วน 1584

ร่วมประเมินระบบ

ประเมินความพึงพอใจ
และเสนอแนะผ่าน QR
Code เพื่อพัฒนาระบบ

จุดเด่นของผลงาน

จุดเด่นคือการเปลี่ยนการกำกับพฤติกรรมผู้ขับรถจากการพึ่งพา การตรวจจับและลงโทษเพียงอย่างเดียว ไปสู่ระบบที่เชื่อมโยง ประชาชน-ผู้ขับรถ-หน่วยงานรัฐ-เทคโนโลยีดิจิทัล เข้าด้วยกัน โดยประชาชนมีบทบาทแจ้งพฤติกรรมเสี่ยง ผู้ขับรถสามารถตรวจสอบคะแนนและเข้ารับการอบรมเพื่อปรับพฤติกรรม ขณะที่ภาครัฐใช้ข้อมูลจากระบบในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นระบบ

อีกจุดเด่นคือการต่อยอดด้วยเทคโนโลยี เช่น DLT Points, ระบบตรวจการขนส่ง, QR Payment, Web Application, Chat Bot, Call Center + AI และ Dashboard ทำให้ทั้งการตรวจสอบ การร้องเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พื้นที่ขยายผล

ผู้ให้บริการรถสาธารณะ

ผู้ให้บริการรถโดยสารสาธารณะ

ผู้ขับรถแท็กซี่และรถโดยสารสาธารณะ

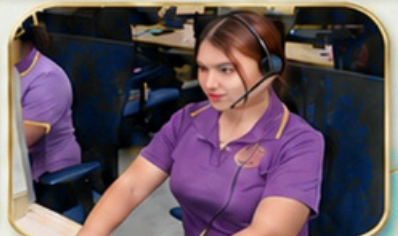
ปี 2567 นำร่อง 19 พื้นที่ 12 จังหวัด ผู้บริหาร 35 คน ผู้สูงอายุได้รับการดูแล 24,340 คน

ปี 2568 ขยายเป็น 156 พื้นที่ 76 จังหวัด มีผู้บริหารรวม 342 คน และโบสถ์พระบรูผู้สูงอายุได้รับการดูแล 122,288 คน

ปี 2569 ระบุขยายเพิ่ม 268 พื้นที่ 76 จังหวัด ผู้บริหารใหม่ 536 คน รวมเดิมเป็น 878 คน และประมาณการผู้สูงอายุได้รับการดูแล 263,400 คน

แต่หน้า 2 ของโบสถ์พระบรูพื้นที่รวม 433 พื้นที่ ขณะที่หน้า 6 และหน้า 8 ระบุ 443 พื้นที่

หากคำนวณจาก 19 + 156 + 268 จะเท่ากับ 443 พื้นที่ จึงมีเหตุผลให้สงสัยว่า “433” เป็นข้อมูลคลาดเคลื่อน

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2564 - 2568

46.5%

เรื่องร้องเรียนรถโดยสาร
สาธารณะลดลง จาก
210,851 เหลือ 112,739 เรื่อง

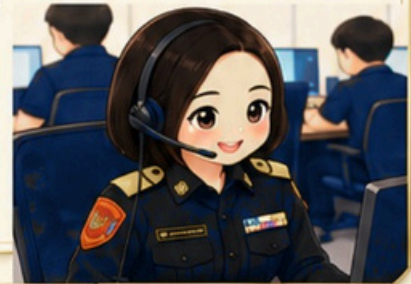
Output

1. ระบบจัดและติดตาม: ควบคุมพฤติกรรมผู้ขับรถด้วยระบบติดตามทั่วประเทศ พร้อมมีระบบบรรมขอคืนคะแนน และแอปพลิเคชัน DLT Points สำหรับตรวจเช็คคะแนนและประวัติ
2. ช่องทางรับร้องเรียน: เปิดให้ประชาชนแจ้งการกระทำผิด และมีศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารสาธารณะ (1584) รองรับข้อร้องเรียน
3. เครื่องมือดิจิทัลสนับสนุน: นำเทคโนโลยี Web Application, Dashboard, Chat Bot และ Call Center + AI มาใช้ตรวจการและบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

Outcome

1. สถิติการหักใช้ใบอนุญาตขับรถ เพิ่มขึ้น
2. สถิติการขอคืนคะแนน เพิ่มขึ้น
3. ผู้ดาวน์โหลดและใช้งานแอปพลิเคชัน DLT Points เพิ่มขึ้น
4. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ เพิ่มขึ้น
5. เรื่องร้องเรียนลดจาก 210,851 เรื่อง ในปี 2567 เหลือ 112,739 เรื่อง ในปี 2568

Impact

1. พฤติกรรมการขับรถของผู้ขับรถขนส่งและรถโดยสารสาธารณะดีขึ้น
2. ประชาชนได้รับการขนส่งสาธารณะที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพมากขึ้น
3. จำนวนข้อร้องเรียนจากประชาชนลดลงอย่างชัดเจน
4. การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากขึ้น
5. เพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบขนส่งสาธารณะ

Value

สร้างระบบกำกับพฤติกรรมผู้ขับรถที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ผู้ขับรถมีโอกาสปรับปรุงพฤติกรรม และภาครัฐใช้ข้อมูลดิจิทัลในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้เกิดวัฒนธรรมการขับขี่ที่รับผิดชอบ เพิ่มความปลอดภัย และสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบขนส่งสาธารณะของประเทศ

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ระบบงานตรวจการขนส่ง: ทันสมัยขึ้นด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล รองรับการใช้ชำระค่าปรับผ่าน QR Payment และตรวจสอบความผิดผ่านเว็บไซต์
- แอปพลิเคชัน DLT Points: ช่วยให้ผู้ขับรถเช็คคะแนนได้สะดวก สืบหาความพึงพอใจผ่าน QR Code และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- ศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารฯ 1584: ยกระดับการรับร้องเรียนและบริการด้วย Web App, Chatbot, Call Center + AI พร้อม Dashboard วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

ขยายผลระบบบริหารต่อยอดการดูแลผู้สูงอายุ สู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมกิจการผู้สูงอายุ

ประเภทเลื่องลือขยายผล

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

กรมกิจการผู้สูงอายุเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการ ส่งเสริมการพัฒนาสังคม และสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตของประชาชน โดยดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ผ่านการเสริมสร้างพลังชุมชนและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ค้ำครองสิทธิ และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการอย่างเสมอภาค โดยเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ที่มา/ปัญหา

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัย ทำให้ความต้องการด้านการดูแลและคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะเปราะบางหรือขาดผู้ดูแล ขณะที่การดูแลแบบพึ่งพาหน่วยงานรัฐเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถครอบคลุมความต้องการได้ทุกมิติ

กรมกิจการผู้สูงอายุจึงพัฒนา “ระบบบริหารคุ้มครองทางสังคมผู้สูงอายุ” โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สร้างผู้บริบาลในพื้นที่ และเชื่อมโยงบริการจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ครอบคลุมทั้งด้านสังคม สุขภาพ เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม และเทคโนโลยี

กระบวนการขยายผล

จุดเด่นของผลงาน

จุดเด่นคือการเปลี่ยนการกำกับพฤติกรรมผู้ขับขี่รถจากการพึ่งพา การตรวจจับและลงโทษเพียงอย่างเดียว ไปสู่ระบบที่เชื่อมโยง ประชาชน-ผู้ขับขี่-หน่วยงานรัฐ-เทคโนโลยีดิจิทัล เข้าด้วยกัน โดยประชาชนมีบทบาทแจ้งพฤติกรรมเสี่ยง ผู้ขับขี่สามารถตรวจสอบคะแนนและเข้ารับการอบรมเพื่อปรับพฤติกรรม ขณะที่ภาครัฐใช้ข้อมูลจากระบบในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นระบบ

อีกจุดเด่นคือการต่อยอดด้วยเทคโนโลยี เช่น DLT Points, ระบบตรวจการขนส่ง, QR Payment, Web Application, Chat Bot, Call Center + AI และ Dashboard ทำให้ทั้งการตรวจสอบ การร้องเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พื้นที่ขยายผล

โครงการเริ่มจาก พื้นที่นำร่อง 19 พื้นที่ ใน 12 จังหวัด ในปี 2567 ก่อนพัฒนาเป็นต้นแบบและขยายครอบคลุม 156 พื้นที่ 76 จังหวัด ในปี 2568 และในปี 2569 ขยายการดำเนินงานเพิ่มอีก 268 พื้นที่ ครอบคลุม 76 จังหวัดทั่วประเทศ โดยใช้กลไกผู้บริหารคุ่มครองสิทธิผู้สูงอายุและเครือข่ายในพื้นที่เป็นฐานในการขับเคลื่อน

หากสรุปเป็น ข้อมูลสะสมของระบบ ตามส่วนผลผลิตในเอกสาร ระบุว่าเกิดพื้นที่ที่มีระบบการดูแลคุ่มครองทางสังคมผู้สูงอายุรวม 443 พื้นที่ ครอบคลุม 76 จังหวัด มีผู้บริหารรวม 878 คน และรองรับผู้สูงอายุ 263,400 คน

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

90%

ผู้สูงอายุเข้าถึง
สิทธิสวัสดิการ
เพิ่มขึ้น 90%

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2564 - 2568

Output

- ผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ 878 คน
- ระบบบริหารคุ้มครองทางสังคม 443 พื้นที่ ใน 76 จังหวัด
- ผู้สูงอายุได้รับการดูแลคุ้มครองทางสังคม 316,678 คน

Outcome

- ลดรายจ่ายของครัวเรือนเปราะบางทั่วประเทศ
- สร้างอาชีพและรายได้แก่แรงงาน กระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน
- ผู้สูงอายุเข้าถึงสิทธิสวัสดิการอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- ชะลอและป้องกันการเข้าสู่ภาวะพึ่งพิงของผู้สูงอายุ

Impact

- ลดภาระงบประมาณด้านการดูแลผู้สูงอายุของประเทศ
- ผู้สูงอายุมีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต และได้รับการดูแลครบทุกมิติ
- แก้ปัญหาการขาดแคลนผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

Value

- ขยายผลสู่ท้องถิ่นและชุมชนทั่วประเทศ
- พัฒนากลไกเชื่อมโยงครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย
- ยกระดับสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย เพื่อความยั่งยืน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- พัฒนาศักยภาพผู้บริหารและระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชน
- ขยายระบบบริหารสู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ
- ผลักดันสู่ระบบบริหารคุ้มครองทางสังคมผู้สูงอายุที่ยั่งยืน

มอโกรทะสู่ลุ่มน้ำน่าน : ปฏิบัติการตัดวงจรพยาธิ ใบไม้ตับ ด้วยกลไกชุมชนวิถีใหม่

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กรมควบคุมโรค

ประเภทเลื่องลือขยายผล

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

หน่วยงานด้านสาธารณสุขมีบทบาทในการ ป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและลดความเสี่ยงต่อมะเร็งท่อน้ำดี โดยพัฒนาการทำงานจากการดำเนินงานเชิงรับ ไปสู่การจัดการปัญหาสุขภาพโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของปัญหาและการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ผลงานนี้นำต้นแบบ “มอโกรทะโมเดล” ซึ่งเคยได้รับรางวัลเลิศรัฐ มาปรับใช้ และขยายผลสู่พื้นที่เสี่ยงใหม่ ได้แก่ อำเภอยะรังและอำเภอยะรัง จังหวัดน่าน โดยยังคงแก่นสำคัญเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน และปรับให้เหมาะกับบริบทสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่

ที่มา/ปัญหา

โรคพยาธิใบไม้ตับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่มีรากมาจาก พฤติกรรมสุขภาพ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน จึงไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยมาตรการของภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว

การดำเนินงานแบบเดิมยังมีข้อจำกัด เพราะประชาชนมักอยู่ในฐานะ “ผู้รับบริการ” มากกว่าจะเป็นผู้ร่วมวิเคราะห์และจัดการปัญหา ขณะที่พื้นที่เสี่ยงแต่ละแห่งมีบริบทแตกต่างกันทั้งด้านกายภาพ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และระดับความเสี่ยงของโรค จึงจำเป็นต้องใช้กระบวนการที่ยืดหยุ่นและสร้างความเป็นเจ้าของร่วมของชุมชน

กระบวนการขยายผล

ลึกซึ้งในข้อมูล

ศึกษาข้อมูลระดับ
วิทยา พฤติกรรม และ
บริบททางสังคม

เกื้อกูลสร้าง สัมพันธ์

สร้างความไว้วางใจกับ
ผู้นำชุมชน ภาศิ และ
ประชาชน

หมั่น Run ด้วย PAR

เรียนรู้ ปรับปรุง และ
พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

นำมาแทรกซึม ในวิถี

ออกแบบกิจกรรมให้
เข้ากับวัฒนธรรมและ
วิถีชีวิตของชุมชน

มีท่าทีเกาะติด อย่างต่อเนื่อง

ติดตามผลและสร้าง
ความสัมพันธ์ระยะยาว
ไม่ทำแบบครั้งคราว

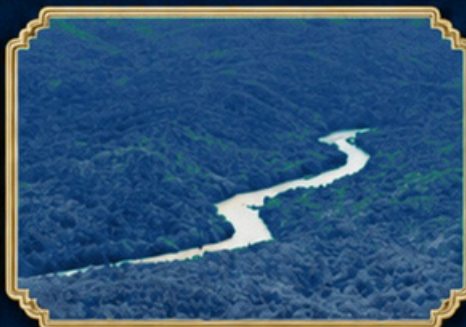
จุดเด่นของผลงาน

- ขยายผลต้นแบบไปยังพื้นที่ใหม่ที่มีบริบทแตกต่างกันได้จริง
- ใช้ PAR เป็นเครื่องมือสร้างการเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่เพียงการรับฟังความคิดเห็น
- ใช้ข้อมูลจริงควบคู่กับความเข้าใจบริบทสังคมและวัฒนธรรม
- สร้างกลไกชุมชนที่สามารถเฝ้าระวังและป้องกันโรคได้ด้วยตนเอง
- ทำให้เครือข่ายในพื้นที่ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ
- เป็น Best Practice ที่สามารถประยุกต์ใช้กับปัญหาโรคติดต่อหรือโรคที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพในพื้นที่อื่นได้

พื้นที่ขยายผล

นำต้นแบบ “มอโกรทะโมเดล” จากพื้นที่ต้นแบบ จ.เชียงใหม่ มาขยายผลสู่ 2 พื้นที่ในจังหวัดน่าน ได้แก่

- อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ขยายผลช่วง พ.ศ. 2565–2567 และมีการดำเนินงานต่อเนื่องถึงปี 2568 โดยพัฒนาเป็น “เวียงสาโมเดล” ครอบคลุมอย่างน้อย 2 ตำบล 22 หมู่บ้าน มีประชาชนเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 532 คน
- อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน ขยายผลช่วง พ.ศ. 2567–2568 โดยมีการดำเนินงานครอบคลุม 39 หมู่บ้านใน 5 ตำบล คิดเป็น 100% ของพื้นที่ทั้งหมด ผ่านกลไกผู้ใหญ่บ้านและ อสม.

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2565 - 2568

59.8%

ความชุกพยาธิใบไม้ตับใน
อ.แม่จริม ลดลงจาก 49.3%
เหลือ 19.8%

Output

1. เกิดกระบวนการ PAR ในพื้นที่ขยายผล
2. เกิดกลไกชุมชนในการเฝ้าระวังและป้องกันโรค
3. เกิดความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชน อสม. โรงเรียน วัด
อปท. และหน่วยบริการสาธารณสุข
4. เกิดระบบการเรียนรู้และการติดตามผลที่ชุมชนสามารถดำเนินการ
การต่อเอง
5. มอโทธะโมเดลได้รับการปรับและขยายผลสู่ อำเภอเวียงสา
และอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

Outcome

1. ประชาชนมี ความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมสุขภาพที่
เหมาะสมเพิ่มขึ้น
2. ชุมชนสามารถเฝ้าระวังและป้องกันโรคได้ด้วยตนเอง
3. ลดปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการติดพยาธิใบไม้ตับ
4. ประชาชนเปลี่ยนจากผู้รับบริการมาเป็นผู้มีบทบาทในการ
วิเคราะห์ วางแผน และแก้ไขปัญหาสุขภาพของตนเอง

Impact

1. ลดความเสี่ยงการเกิด โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
2. ลดภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
3. ลดผลกระทบทางเศรษฐกิจของครัวเรือนในระยะยาว
4. เกิดต้นแบบการจัดการสุขภาพโดยชุมชนที่สามารถนำไป
ประยุกต์ใช้กับปัญหาสาธารณสุขอื่นในวงกว้าง

Value

สร้างชุมชนที่สามารถจัดการปัญหาสุขภาพของตนเองได้ โดย
ประชาชนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับบริการ แต่เป็นเจ้าของปัญหา ร่วม
คิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมแก้ไข ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรม ลดความเสี่ยงโรค และสร้างระบบสุขภาพชุมชนที่
ดำเนินต่อได้อย่างยั่งยืน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ✦ เสริมศักยภาพชุมชนให้สามารถ วิเคราะห์ปัญหา วางแผน และขับเคลื่อนกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
- ✦ รักษาและขยายเครือข่ายภาคีในระดับพื้นที่
- ✦ บูรณาการงานป้องกันควบคุมโรคเข้าเป็นส่วนหนึ่งของ กลไกการพัฒนาชุมชนปกติ ไม่ให้สิ้นสุดพร้อมโครงการภาครัฐ
- ✦ ขยายมอโทธะโมเดลไปยังพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกัน
- ✦ นำแนวคิด PAR และ Community-based Health Management ไปประยุกต์ใช้กับ โรคติดต่อหรือปัญหาสุขภาพที่มีปัจจัยจาก
พฤติกรรมและวัฒนธรรม
- ✦ ยกระดับจาก “โครงการ” ไปสู่ ระบบการจัดการสุขภาพโดยชุมชนที่ยั่งยืน

โครงการอนุรักษ์เอื้อราษฎร์ “สัญญาเช่าที่ดิน พลิกชีวิตประชาชน”

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมธนารักษ์

ประเภทเลื่องลือขยายผล

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

กรมธนารักษ์มีภารกิจหลักในการ ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีที่ราชพัสดุในความดูแลประมาณ 12.788 ล้านไร่ และนำพื้นที่ที่ส่วนราชการไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือไม่เต็มพื้นที่มาจัดการเพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต โครงการ “ธนารักษ์เอื้อราษฎร์” จึงเป็นการปรับบทบาทของรัฐจากการควบคุมพื้นที่เพียงอย่างเดียว ไปสู่การบริหารจัดการที่ดินร่วมกับประชาชนและภาคีเครือข่าย เพื่อเปลี่ยนความขัดแย้งเรื่องที่ดินให้เป็นความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

ที่มา/ปัญหา

ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐและการถือครองที่ดินไม่เป็นธรรมเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศ ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากไม่มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน เกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน สาธารณูปโภค และบริการพื้นฐานของรัฐ ข้อมูลที่เอกสารใช้เป็นฐานระบุว่า คนไทยประมาณ 5.79 ล้านครัวเรือนยังไม่สามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ขณะที่กรมธนารักษ์พบการครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิชอบจำนวนมาก จึงต้องเร่งเปลี่ยนสถานะจาก “ผู้บุกรุก” เป็น “ผู้เช่า” ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

กระบวนการขยายผล

ร่วมรับรู้และสร้าง
ความเข้าใจ

ลงพื้นที่จัดเวทีประชาคม
ชี้แจงกฎหมาย สิทธิ และ
ประโยชน์ของการเปลี่ยน
จากผู้บุกรุกเป็นผู้เช่า

ร่วมแสดงความคิดเห็น
และตัดสินใจ

เปิด Public Hearing
ให้ประชาชนสะท้อน
ปัญหา เช่น แนวเขต
หรือข้อจำกัดด้านค่าเช่า
แล้วนำข้อมูลไปปรับปรุง
แบบการดำเนินงาน

ร่วมวางแผน
และกำหนด
กติกา

ตั้งคณะทำงานร่วมที่มี
ตัวแทนประชาชน ผู้นำ
ชุมชน และ อปท. เพื่อ
คัดกรองผู้มีสิทธิและ
ป้องกันการสวมสิทธิ

ร่วมปฏิบัติการ

ใช้การ “เดินสำรวจจริงวัด
แบบมีส่วนร่วม 3
ประสาน” ระหว่าง
เจ้าของแปลง เพื่อนบ้าน
และเจ้าหน้าที่ เพื่อ
รับรองแนวเขตร่วมกัน

ร่วมรับประโยชน์
และติดตามผล

มอบสัญญาเช่า เชื่อม
ประชาชนสู่บริการรัฐ
และแหล่งทุน และให้
ชุมชนช่วยเฝ้าระวังการ
บุกรุกซ้ำ

จุดเด่นของผลงาน

การเปลี่ยนการแก้ปัญหาที่ดินจาก “รัฐกำหนดฝ่ายเดียว” เป็น “รัฐ-ประชาชนร่วมจัดการ” โดยประชาชนมีบทบาท
ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล ตรวจสอบสิทธิ เดินแนวเขต ร่วมกำหนดกติกา ไปจนถึงดูแลพื้นที่หลังได้รับสัญญาเช่า อีกจุดเด่น
คือการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหารจัดการ เช่น Drone, RTK GNSS Network, Remote Sensing, GIS, TRD
Exec GIS, Data Analytics, T Smart App / Dashboard

ทำให้การรังวัด การตรวจสอบสิทธิ และการตัดสินใจเชิงนโยบายมีความแม่นยำ รวดเร็ว และโปร่งใสมากขึ้น
จุดเด่นเชิงกระบวนการคือ ประชาชนเปลี่ยนจาก “ผู้ถูกปกครอง” เป็น “หุ้นส่วนในการพัฒนา” และในแต่ละจังหวัดมี
การปรับวิธีทำงานตามบริบท เช่น ใช้ผู้นำชุมชนเป็น Bridge Builder ใช้ Early Adopters สร้าง Social Proof และ
ใช้กลไกชุมชนช่วยตรวจสอบสิทธิ

พื้นที่ขยายผล

กรมธนารักษ์นำต้นแบบ “การแก้ไขปัญหาผู้บุกรุกที่ราชพัสดุด้วยธรรมาภิบาล” มาขยายผลสู่พื้นที่ใหม่ โดยใน ปี
2567 ขยายผล 12 จังหวัด ครอบคลุมประชาชน 3,200 ราย และใน ปี 2568 ขยายผล 15 จังหวัด 16 ครั้ง

ครอบคลุมประชาชน 4,290 ราย

สำหรับพื้นที่ตัวอย่างที่ใช้แสดงผลสำเร็จเชิงลึก มี 4 จังหวัดเป้าหมาย ได้แก่

นครสวรรค์ นครราชสีมา เชียงราย และเชียงใหม่

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2566 - 2568

72.5%

ผู้ครอบครองที่ราชพัสดุได้รับการปรับสถานะให้ถูกต้องตามกฎหมาย 5,688 จาก 7,843 แปลง

Output

1. พื้นที่ขยายผลผลิต 4 จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ นครราชสีมา เชียงราย และเชียงใหม่
2. จากผู้ครอบครองไม่ถูกต้องเป้าหมายรวม 7,843 แปลง สามารถปรับสถานะให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ 5,688 แปลง ตามสรุปในหน้าผลผลิต
3. มอบสัญญาเช่าให้ประชาชนใน 4 จังหวัดรวม 3,705 ราย ได้แก่ นครสวรรค์ 2,221 ราย เชียงราย 700 ราย นครราชสีมา 577 ราย และเชียงใหม่ 207 ราย

Outcome

1. ประชาชนเปลี่ยนจากผู้ครอบครองโดยไม่ถูกต้องเป็น ผู้เช่าที่ราชพัสดุอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
2. มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกินมากขึ้น
3. สามารถเข้าถึง น้ำ ไฟ ทะเบียนบ้าน สาธารณูปโภค และแหล่งเงินทุน
4. ความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างรัฐกับประชาชนลดลง
5. ประชาชนเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตน และมีส่วนร่วมในการดูแลที่ราชพัสดุมากขึ้น

Impact

1. ลดปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุและความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน
2. ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนผ่านความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน
3. ทำให้พื้นที่สามารถได้รับการพัฒนาสาธารณูปโภค เช่น ถนน น้ำ ไฟ และบริการของรัฐ
4. ประชาชนเข้าถึงทุนและสามารถต่อยอดสู่อาชีพและรายได้
5. เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ ชุมชน และภาคเอกชน ในการพัฒนาพื้นที่
6. สร้างต้นแบบการบริหารจัดการที่ราชพัสดุที่สามารถขยายผลในระดับประเทศ

Value

เปลี่ยนที่ดินซึ่งเคยเป็นต้นเหตุของความขัดแย้ง ให้เป็นฐานสร้างความมั่นคงในชีวิต โดยเปลี่ยนประชาชนจากผู้บุกรุกเป็นผู้เช่าที่ถูกต้องตามกฎหมาย เปิดโอกาสให้เข้าถึงสาธารณูปโภค แหล่งทุน อาชีพ และรายได้ พร้อมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดินที่รัฐและประชาชนเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ❖ ขยายการนำ Unused Land ของส่วนราชการมาบริหารจัดการเพื่อประชาชน
- ❖ ตั้งเป้าหมายมอบสัญญาเช่าไม่น้อยกว่า 2,000 รายต่อปี
- ❖ ขยายกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การคัดกรองสิทธิ การรังวัด และการติดตาม
- ❖ สร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้ช่วยเฝ้าระวังการบุกรุกซ้ำ
- ❖ ถอดบทเรียนจากพื้นที่นำร่องจัดทำเป็น SOP
- ❖ พัฒนาหลักเกณฑ์อัตราค่าเช่าแบบผ่อนปรนเชิงสังคม
- ❖ ถ่ายทอดเทคนิคการทำงานไปยังสำนักงานธนารักษ์พื้นที่อื่นทั่วประเทศ
- ❖ ขยายความร่วมมือกับหน่วยงานด้านเศรษฐกิจ อาชีพ เกษตร และตลาด เพื่อให้ผู้ได้รับสิทธิไม่เพียงมีที่ดิน แต่สามารถสร้างรายได้ อย่างมั่นคง

สานพลังเครือข่าย อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ ขับเคลื่อนการคุ้มครองผู้บริโภคสู่ความยั่งยืน

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ประเภทเลื่องลือขยายผล

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีบทบาทในการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถ ดูแลสุขภาพ เฝ้าระวัง และคัดกรองผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัยได้ด้วยตนเอง ผ่านศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่ง และเครือข่าย อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน สารสำคัญคือการนำ “วิทยาศาสตร์การแพทย์” ออกจากห้องปฏิบัติการไปสู่ชุมชน และยกระดับประชาชนจาก ผู้รับบริการ เป็น ผู้ร่วมสร้างระบบสุขภาพชุมชน

ที่มา/ปัญหา

จากการเฝ้าระวังยังพบปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพไม่ปลอดภัยในพื้นที่ เช่น

- ตำบลทุ่งหลวง จ.สุโขทัย ตรวจจพบผลิตภัณฑ์สุขภาพ 311 ตัวอย่าง พบปนเปื้อน 5 ตัวอย่าง หรือ 1.6%
- พื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้ พบยาแผนโบราณปนปลอมสเตียรอยด์ 10%
- เครื่องสำอางปนเปื้อนสารห้ามใช้ 15%
- พบร้านชำจำหน่ายยาอันตราย 139 ร้าน
- พบผู้สูงอายุซื้อยาสมุนไพร/ยาลูกกลอนรับประทาน 48 คน
- การเข้าถึงผลิตภัณฑ์สุขภาพไม่ปลอดภัยผ่านช่องทางออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

กรมฯ จึงนำต้นแบบ “นาม่วงโมเดล” ซึ่งได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมปี 2566 มาขยายผลสู่ 2 พื้นที่ ได้แก่ ศวก.ที่ 2 พิชญ์โลก และ ศวก.ที่ 12 สงขลา เพื่อสร้างระบบคุ้มครองผู้บริโภคโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

กระบวนการขยายผล

Inform ให้ข้อมูล

สื่อสารสถานการณ์ ความเสี่ยง คืบข้อมูล ผลตรวจให้ประชาชน ผ่านเวทีประชาคม และระบบ “กรมวิทย With You”

Consult รับฟังความคิดเห็น

เปิดเวทีให้ประชาชน ผู้นำชุมชน อสม. และ ภาควิชาเครือข่ายร่วม วิเคราะห์ปัญหา และ กำหนดแนวทางจัดการ ความเสี่ยง

Involve เข้ามามีส่วนร่วม

พัฒนา อสม. ให้เป็น อสม.วิทยาศาสตร์การ แพทย์ชุมชน ทำหน้าที่ ตรวจคัดกรอง รับเรื่อง ร้องเรียน เฝ้าระวัง และแจ้งเตือนภัย สุขภาพ

Collaborate ร่วมมือ

ทำงานร่วมกับหน่วย งานสาธารณสุข อปท. ผู้นำชุมชน โรงเรียน และภาคีต่าง ๆ โดย รมฯ สนับสนุนองค์ ความรู้ Test Kit ระบบ IQC และระบบ ข้อมูล

Empower เสริมอำนาจ ประชาชน

พัฒนาแกนนำ อสม. ให้เป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลง ให้ชุมชน สามารถกำหนดกลไก สุขภาพและบริหาร ระบบเฝ้าระวังของ ตนเอง

จุดเด่นของผลงาน

จุดเด่นหลัก: ย้ายวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่มือประชาชน ให้ชุมชนคัดกรองและเฝ้าระวังความเสี่ยงได้เองผ่าน Test Kit, ระบบคุณภาพ (IQC), แอปพลิเคชัน “กรมวิทย With You” และข้อตกลง “ธรรมนูญสุขภาพตำบล” การขยายผลและสร้างเครือข่าย: ใช้ระบบ “ครู ก.” ให้ อสม. ถ่ายทอดความรู้กันเอง ยกกระดับจากโมเดลท้องถิ่นสู่ National Co-Creation Model เชิงนโยบายและมาตรฐาน: พัฒนาหลักสูตร e-Learning ครอบคลุมทั่วประเทศ และผลักดันจนกระทรวงสาธารณสุขบรรจุ “วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน” เป็นสาขาที่ 13 ของรางวัล อสม.ดีเด่น

พื้นที่ขยายผล

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์นำต้นแบบ “นาม่วงโมเดล” ซึ่งได้รับรางวัลในปี 2566 มาขยายผลเชิงพื้นที่ใน 2 พื้นที่หลัก ได้แก่ 1) ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก และ 2) ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา ในพื้นที่ ศวก.ที่ 2 พิษณุโลก ขยายจากตำบลทุ่งหลวงไปยัง รพ.สต. 11 แห่ง ครอบคลุมทั้งอำเภอคีรีมาศ พร้อมขยายเครือข่ายไปยัง โรงเรียน 3 แห่ง และวัด 4 แห่ง และต่อยอดไปยัง ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ทำให้เกิดพื้นที่ต้นแบบใหม่และขยายระบบเฝ้าระวังภัยสุขภาพไปยังประชาชนในวงกว้าง ในพื้นที่ ศวก.ที่ 12 สงขลา ขยายการดำเนินงานใน 4 จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส และพัฒนาเครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนในอำเภอหาดใหญ่เพิ่มอีก 14 แห่ง โดยใช้ อสม.ต้นแบบเป็น “ครู ก.” ถ่ายทอดความรู้และเป็นพี่เลี้ยงให้พื้นที่ใหม่

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2567 - 2568

>80%

ความเสี่ยงจากผลิตภัณฑ์
สุขภาพไม่ปลอดภัยลดลง
มากกว่า 80% โดยอัตราการ
พบผลิตภัณฑ์ไม่ปลอดภัยลด
จาก 8.7% เหลือ 0-1.6%

Output

- ศวก.ที่ 2 พิษณุโลก: พัฒนา อสม.นักวิทย์ฯ รวม 4,213 คน (ต.ทุ่งทอง 132 คน) ตรวจคัดกรองผลิตภัณฑ์สุขภาพ 311 ตัวอย่าง จัดตั้งศูนย์วิทย์ฯ ชุมชน และสร้างธรรมาสน์สุขภาพตำบลโดยมีเครือข่ายดูแลครอบคลุม 100% ของครัวเรือน
- ศวก.ที่ 12 สงขลา: พัฒนา อสม.นักวิทย์ฯ 670 คน สร้างเครือข่ายศูนย์วิทย์ฯ 14 แห่ง ตรวจผลิตภัณฑ์สุขภาพ 808 ตัวอย่าง พร้อมรณรงค์ร้านค้า 146 ร้านหยุดขายยาอันตราย และยกระดับกลยุทธ์จาก 4 ต. เป็น 5 ต. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบตรวจติดตาม

Outcome

- พื้นที่ ศวก.ที่ 2 พิษณุโลก: ลดอัตราพบผลิตภัณฑ์ไม่ปลอดภัยเหลือเพียง 0-1.6% (ลดความเสี่ยงได้กว่า 80%) จนไม่พบการจำหน่ายในพื้นที่ต้นแบบ ประชาชนเลือกใช้สินค้าถูกต้องสูงถึง 86.25% และขยายผลดูแลประชาชนเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 70,000 คน
- พื้นที่ ศวก.ที่ 12 สงขลา: ยกระดับการเข้าถึงการคัดกรองสุขภาพของกลุ่มเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหญิงอายุ 35 ปีขึ้นไป ตรวจได้ด้วยตนเองได้ 100% ตามเป้าหมาย (193 ราย) และได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้สูงถึง 93.87% (138 ราย)

Impact

- ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างปลอดภัย และลดความเสี่ยงจากผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน
- ชุมชนมีระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยสุขภาพที่ประชาชนร่วมขับเคลื่อน สามารถจัดการความเสี่ยงได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล พร้อมยกระดับเป็นต้นแบบการคุ้มครองผู้บริโภคที่ขยายผลได้

Value

เปลี่ยนประชาชนจากผู้รับการตรวจและการแจ้งเตือนจากภาครัฐ ให้เป็นผู้ร่วมเฝ้าระวังและจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพของชุมชน โดยนำองค์ความรู้และเครื่องมือวิทยาศาสตร์การแพทย์ไปสู่ อสม. และประชาชน ทำให้ชุมชนรู้เท่าทัน ป้องกันตนเองได้ และสร้างระบบคุ้มครองผู้บริโภคที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ขยายเครือข่ายให้ครอบคลุม 77 จังหวัด
- เพิ่มศักยภาพและยกระดับ อสม.หมอประจำบ้านเป็น อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน 36,275 คน ภายในปี 2570
- ใช้พื้นที่ต้นแบบเป็นแหล่งศึกษาดูงานและถ่ายทอดองค์ความรู้
- ถอดบทเรียน พัฒนามาตรฐานกระบวนการ และชุดเครื่องมือวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน
- เชื่อมโยงการขยายผลผ่านศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในภูมิภาค
- พัฒนาระบบ e-Learning และหลักสูตรมาตรฐาน เพื่อให้ อสม.พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ใช้ระบบ “ครู ก.” ให้ อสม.ต้นแบบถ่ายทอดประสบการณ์และสร้างเครือข่ายรุ่นใหม่

ดอยสะเก็ดโมเดล: ยกระดับเครือข่ายกาแฟสหกรณ์ ภาคเหนือสู่สากล ผ่านความร่วมมือไทย-ญี่ปุ่น

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประเภทเลื่องลือขยายผล

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

กรมส่งเสริมสหกรณ์มีบทบาทในการ ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง ยกระดับศักยภาพการผลิต การรวบรวม การแปรรูป และการตลาดของสินค้าเกษตร โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ เทคโนโลยี ภาควิชาเครือข่าย และตลาด เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์มีรายได้และมีความมั่นคงมากขึ้น สำหรับผลงานนี้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ทำหน้าที่เป็น ผู้ประสาน และพี่เลี้ยง เชื่อมความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ต้นแบบ JICA ผู้เชี่ยวชาญ ญี่ปุ่น หน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย ภาคเอกชน และสหกรณ์ในพื้นที่ ขยายผล เพื่อยกระดับกาแฟของสหกรณ์ภาคเหนือสู่ กาแฟพิเศษ (Specialty Coffee) และตลาดที่มีมูลค่าสูงขึ้น

ที่มา/ปัญหาของการเปิดระบบราชการ

สหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ดพัฒนา จำกัด ประสบความสำเร็จจากความร่วมมือไทย-ญี่ปุ่นภายใต้ JTEPA/JICA จนสามารถพัฒนากาแฟพิเศษ ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่สมาชิก และได้รับรางวัลเลิศรัฐในปี 2565 แต่สหกรณ์ผู้ผลิตกาแฟอื่นในภาคเหนือยังมีปัญหาทั้ง การผลิต การแปรรูป และการตลาด ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เพียงรวบรวมกาแฟส่งขายเอกชน ทำให้มีอำนาจต่อรองต่ำ กำไรน้อย บางแห่งไม่รวบรวมผลผลิตเลย ส่งผลให้สมาชิกไม่มีตลาดรองรับและถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

ปัญหาในพื้นที่ยังรวมถึงต้นทุนกาแฟอายุมาก เกษตรกรสูงอายุ ขาดแรงงาน ขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการแปลง การเก็บเกี่ยว การควบคุมคุณภาพ และการแปรรูป อีกทั้งหลายสหกรณ์อยู่ในพื้นที่สูง ห่างไกล และขาดเงินลงทุนด้านเครื่องมือ

กระบวนการขยายผล

01

โมเดลการขับเคลื่อน

ใช้สหกรณ์การเกษตรคอยสะเก็ดพัฒนาฯ เป็นพี่เลี้ยงถ่ายทอดความรู้ผ่านกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ สนับสนุนเครื่องมือ และศักยภาพเครือข่าย (ผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่น ภาค รัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย) ร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

02

การสร้างผู้นำ และศูนย์เรียนรู้

พัฒนา "เกษตรกรต้นแบบ (key man)" เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ และยกย่องสหกรณ์ต้นแบบให้เป็นศูนย์เรียนรู้ในการแก้ปัญหาจริง

03

ระบบควบคุมคุณภาพ

กำหนดราคารับซื้อตามเกรดคุณภาพ ควบคู่กับการคัดความสุกของเชอร์รี่ ตรวจสอบ Defect ทดสอบ Cupping และใช้ QR Code เพิ่มความโปร่งใสในการตรวจสอบย้อนกลับ

จุดเด่นของผลงาน

โมเดลพี่เลี้ยงและการบริหารจัดการ: เปลี่ยนองค์ความรู้ไทย-ญี่ปุ่นให้สหกรณ์ต้นแบบทำหน้าที่เป็น "พี่เลี้ยง" ถ่ายทอดกันเอง สร้าง Key man ในพื้นที่ และทำ MOU เชื่อมโยงความร่วมมือ-การตลาดระหว่างสหกรณ์
ยกระดับคุณภาพตามมาตรฐานสากล: ประยุกต์ใช้มาตรฐานสากล (Q-Grader, Cupping, SCA) พัฒนาสู่ศูนย์เรียนรู้กาแพฟพิเศษ และใช้ข้อมูลรายแปลงควบคู่กับ OPD Card รายบุคคล
นวัตกรรมและกระบวนการครบวงจร: นำเครื่องมือควบคุมคุณภาพที่เข้าใจง่าย (Maturity Board, Wristband, Brix ฯลฯ) มาใช้วัดผล ควบคู่กับการเชื่อมโยงระบบตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาดครบวงจร

พื้นที่ขยายผล

ต้นแบบได้รับรางวัลในปี 2565 และเริ่มนำไปขยายผลเชิงพื้นที่ในปี 2566 โดยขยายองค์ความรู้ไปยัง 4 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย น่าน แม่ฮ่องสอน และลำปาง และคัดเลือก น่านและแม่ฮ่องสอน เป็นพื้นที่ขยายผลเชิงลึก ในจังหวัดน่าน มีสหกรณ์เข้าร่วมอย่างน้อย 4 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรเชิงกลาง จำกัด สหกรณ์แม่จริม จำกัด สหกรณ์การเกษตรบัว จำกัด และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. น่าน จำกัด

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

90%

ราคากาแฟกะลาของ
สหกรณ์สบเมยเพิ่มจาก
ประมาณ 100-105 บาท/กก.
เป็น 190-195 บาท/กก.

Output

- เกิดเครือข่ายสหกรณ์กาแฟใน 4 จังหวัดภาคเหนือ
- คัดเลือกพื้นที่พัฒนาเชิงลึก 2 จังหวัด คือ น่านและแม่ฮ่องสอน
- พัฒนาสหกรณ์โดยสะเกิดเป็น ศูนย์เรียนรู้กาแฟพิเศษ
- เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผ่านการพัฒนาจนได้รับ Q Arabica Grader จาก CQI
- พัฒนา Key man เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในแต่ละพื้นที่
- สหกรณ์ขยายผลเริ่มรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก และบางแห่งเริ่มแปรรูปภายใต้แบรนด์ของสหกรณ์เอง
- เกิดเครือข่ายความร่วมมือและ MOU ระหว่างสหกรณ์

Outcome

- สหกรณ์และเกษตรกรปรับ Mindset จากการขายผลผลิตทั่วไป → การผลิตกาแฟคุณภาพ/กาแฟพิเศษ
- สหกรณ์ให้ความสำคัญกับการรับซื้อและบริการสมาชิกมากขึ้น
- สมาชิกมีตลาดรองรับที่แน่นอนและเกิดแรงจูงใจพัฒนาคุณภาพ
- สหกรณ์ใช้ ราคานำตลาดและราคาตามชั้นคุณภาพ เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกร
- บริษัทผู้รับซื้อมีความเชื่อมั่นในกาแฟของสหกรณ์มากขึ้น ส่งผลให้ราคารับซื้อเพิ่มขึ้น
- เกิดการเชื่อมโยงตลาดและองค์ความรู้ระหว่างสหกรณ์ต้นแบบและสหกรณ์ขยายผล

Impact

1. ระดับเกษตรกร: มี Key man นำการเรียนรู้ ชุมชนยกระดับทักษะแปรรูปและคุณภาพ ส่งผลให้มีตลาดรองรับและมีรายได้เพิ่มขึ้น
2. ระดับสหกรณ์: ยกระดับพัฒนาคุณภาพเป็นนโยบายหลัก ลงทุนรวบรวมผลผลิตมาตรฐานสูง เพิ่มปริมาณธุรกิจและอำนาจต่อรองทางการตลาด
3. ระดับจังหวัด/ภูมิภาค: จัดตั้งศูนย์เรียนรู้กาแฟพิเศษเป็นศูนย์กลางเครือข่าย บูรณาการร่วมกับภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพกาแฟภาคเหนือให้ตอบโจทย์ตลาดมูลค่าสูง

Value

เปลี่ยนสหกรณ์จากผู้รวบรวมผลผลิตให้เป็นกลไกพัฒนาคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กาแฟ โดยใช้สหกรณ์ต้นแบบเป็นพี่เลี้ยง ถ่ายทอดองค์ความรู้ระดับสากลสู่เกษตรกรในพื้นที่ ทำให้สมาชิกมีตลาดที่มั่นคง มีอำนาจต่อรอง และมีรายได้จากกาแฟคุณภาพสูงขึ้น พร้อมสร้างเครือข่ายกาแฟสหกรณ์ภาคเหนือที่พึ่งพากันได้อย่างยั่งยืน

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- จัดทำ ฐานข้อมูลรายแปลง วิเคราะห์ดิน และ OPD Card รายบุคคล เพื่อใช้วางแผนผลิตและแผนรับซื้อ
- รับสมัคร เกษตรกรคนรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนากาแฟพิเศษและต่อยอด Agro-Tourism
- จัดทำคู่มือพัฒนาคุณภาพกาแฟ เช่น Farm Guidance, แบบตรวจคุณภาพ และ Wristband
- ติดตามและอบรมต่อเนื่องโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ น่าน และแม่ฮ่องสอน
- สนับสนุนงบประมาณและเครื่องมือแปรรูป
- ใช้ศูนย์เรียนรู้กาแฟพิเศษเป็นแหล่งศึกษาดูงานและถ่ายทอดความรู้แก่สหกรณ์ทั่วประเทศ
- ขยายรูปแบบไปยังสหกรณ์อื่นนอกพื้นที่เดิม เช่น มีสหกรณ์จากราชบุรีเข้าศึกษาดูงาน และมีสหกรณ์เพิ่มเติมในจังหวัดน่านนำโมเดลไปใช้

สามพื้นที่ หนึ่งพลัง รวมใจขับเคลื่อน สู่ผักปลอดภัยภูทับเบิก

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2569

กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประเภทเลื่องลือขยายผล

บทบาท/ภารกิจที่สำคัญขององค์กร

บทบาทกรมส่งเสริมสหกรณ์: ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกร (ผ่านระบบสหกรณ์ แปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชน) พร้อมบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาเกษตรปลอดภัย ลดสารเคมี และสร้างรายได้มั่นคง

ผลงานสสจ.เพชรบูรณ์: เป็นแกนกลางขยายผล “ภูทับเบิกโมเดล” โดยเชื่อมโยงการรวมกลุ่ม การผลิตผักปลอดภัยมาตรฐาน GAP/Organic การรวบรวมผลผลิต และการตลาดแบบ “ตลาดนำการผลิต” เข้าด้วยกันอย่างครบวงจร

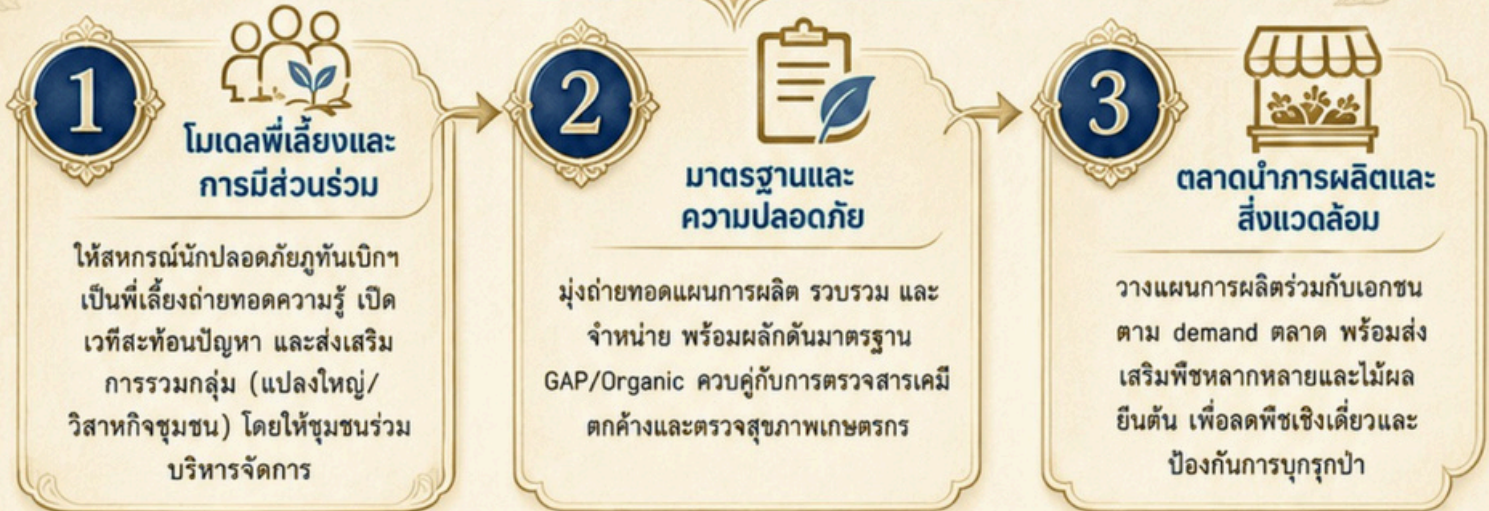
ที่มา/ปัญหาของการเปิดระบบราชการ

พื้นที่ภูทับเบิกและพื้นที่ขยายผลเป็นพื้นที่สูงที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เดิมมีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะกะหล่ำปลี และใช้สารเคมีจำนวนมาก ส่งผลให้ต้นทุนสูง เกิดสารเคมีตกค้าง กระทบสุขภาพและสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า สำหรับพื้นที่ขยายผล บ้านทับเบิก บ้านนาสะอั่ง จ.เพชรบูรณ์ และบ้านหมากแข้ง จ.เลย ยังมีปัญหาเกษตรกรผลิตและขายเป็นรายบุคคล ขาดการวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกัน ขาดอำนาจต่อรอง ผักเสียหายระหว่างขนส่ง และบางพื้นที่ยังไม่มีกรรวมกลุ่มอย่างเป็นทางการ

กระบวนการขยายผล

จุดเด่นของผลงาน

- ใช้ความคล้ายคลึงทางชาติพันธุ์มั่งเป็นฐานสร้างความไว้วางใจและเรียนรู้แบบ “พี่สอนน้อง”
- วิเคราะห์ข้อมูลด้านชนิดพืช ปริมาณ ต้นทุน สารเคมี การขนส่ง และตลาด เพื่อวางแผนร่วมกัน
- ใช้ ตลาดนำการผลิต เชื่อมกลุ่มเกษตรกรกับสหกรณ์และบริษัทเอกชน
- ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง เช่น GAP, ชีวภัณฑ์, ตรวจสอบตกค้าง, ปุ๋ยอินทรีย์, รถแทรกเตอร์ใช้ร่วมกัน และ QR Code ตรวจสอบย้อนหลัง
- เชื่อมผลลัพธ์ทั้ง เศรษฐกิจ-สุขภาพ-สิ่งแวดล้อม ในโมเดลเดียว

พื้นที่ขยายผล

ต้นแบบ “ผักปลอดภัยภูทันเบิก สร้างชุมชนใหม่ด้วยวิถีสหกรณ์” ได้รับรางวัลระดับดี ในปี 2566 และนำไปขยายผลในปีเดียวกันสู่ 3 พื้นที่ ได้แก่

- แปลงใหญ่นักทันเบิก อ.หล่มเก่า จ.เพชรบูรณ์
- วิสาหกิจชุมชนภูทันเบิกอินทรีย์วิถีไทย (นาสะอั้ง) จ.เพชรบูรณ์
- กลุ่มเกษตรกรบ้านหมากแข้ง จ.เลย

ขนาดพื้นที่และสมาชิก:

แปลงใหญ่ผักทันเบิก 152 คน 862 ไร่
วิสาหกิจชุมชนนาสะอั้ง 46 คน 104 ไร่
บ้านหมากแข้ง 106 คน 185 ไร่
รวม 304 คน 1,151 ไร่

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์และการต่อยอด

สะท้อนความสำเร็จของผลงานและประโยชน์ต่อผู้รับบริการหรือประเทศ

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์

ข้อมูลสะสม ตั้งแต่ปี 2566 - 2567

71.4%

รายได้เฉลี่ยเกษตรกรเพิ่ม
จาก 70,000 เป็น 120,000
บาท/คน/ปี

Output

- เครือข่ายและการรับรองมาตรฐาน: รวมกลุ่มเกษตรกรได้ 3 พื้นที่ (สมาชิก 304 คน พื้นที่ 1,151 ไร่) ได้รับมาตรฐาน GAP รวม 60 ราย และอินทรีย์รวม 11 ราย (ทั้งที่ผ่านการรับรองและอยู่ระหว่างขอรับรอง)
- ลดเคมีและเพิ่มความหลากหลาย: ลดการใช้สารเคมีลงมากกว่าครึ่ง (จาก 5 เหลือ 2 ครั้ง/เดือน) ปรับจากพืชเชิงเดี่ยวเป็นผักหลากหลาย 12 ชนิด พร้อมเสริมไม้ผลยืนต้น 3 ชนิด (กาแฟ อะโวคาโด แมคคาเดเมีย)
- ลดต้นทุนเครื่องจักร: ได้รับรถแทรกเตอร์ใช้ร่วมกัน 3 คัน ช่วยลดต้นทุนการเตรียมแปลงเฉลี่ย 600 บาท/ไร่

Outcome

- รายได้เพิ่ม ต้นทุนลด: รายได้เฉลี่ยเกษตรกรพุ่งเป็น 120,000 บาท/คน/ปี (สูงกว่าตลาดทั่วไป 50,000 บาท) ขณะที่ต้นทุนลดลงเหลือ 12,000 บาท/ไร่
- สร้างความเชื่อมั่นตลาด: ตลาดและบริษัทผู้รับซื้อเชื่อมั่นในความปลอดภัยของผลผลิต จึงสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง
- ยกระดับสหกรณ์และแหล่งทุน: สมาชิกแปลงใหญ่ 88 คนเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ทำให้เข้าถึงเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ หนุนสหกรณ์มีสินค้ามาตรฐานและหลากหลายส่งตลาดได้สม่ำเสมอ

Impact

1. ผู้บริโภคเชื่อมั่นในผักปลอดภัยจากถุงเท้าเบิกและพื้นที่ใกล้เคียงมากขึ้น
2. จังหวัดเพชรบูรณ์มีภาพลักษณ์ด้าน ความมั่นคงทางอาหาร และพื้นที่ปลอดภัย
3. เพิ่มพื้นที่ป่า 124 ไร่ จากการส่งเสริมไม้ผลยืนต้น ช่วยลดการบุกรุกป่าและเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ
4. เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น จากการสุ่มตรวจเลือด 120 คน พบ 82 คนค่าปกติ และอีก 38 คนมีค่าดีขึ้น
5. ผู้บริโภคได้รับผักปลอดภัยจากทั้ง 3 พื้นที่ผ่านช่องทางตลาดที่เชื่อมกับสหกรณ์และเอกชน

Value

เปลี่ยนเกษตรกรจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและขายผลผลิตแบบต่างคนต่างทำ สู่การรวมกลุ่มผลิตผักปลอดภัยที่มีมาตรฐาน มีตลาดรองรับ และบริหารจัดการร่วมกัน ทำให้รายได้เพิ่ม ต้นทุนลด สุขภาพดีขึ้น ขณะเดียวกันช่วยลดการใช้สารเคมีและฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ

การต่อยอดสู่ต้นแบบในอนาคต

- ยกระดับมาตรฐานจาก GAP → เกษตรอินทรีย์
- ขยายพื้นที่เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุม อำเภอหล่มเก่า
- ส่งเสริมการใช้ ชีวภัณฑ์ แทนสารเคมีและลดต้นทุน
- เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมสหกรณ์ เพื่อเข้าถึงปัจจัยการผลิต ตลาด และแหล่งทุน
- พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนควบคู่กับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาผู้นำเกษตรกร โดยเฉพาะ คนรุ่นใหม่
- ใช้ ตลาดนำการผลิต ต่อเนื่อง
- ขยายต้นแบบไปยังพื้นที่อื่น เช่น สหกรณ์การเกษตร คทช.ห้วยน้ำโจน จำกัด ซึ่งนำแนวทางปลูกพืชปลอดภัยไปใช้กับผลไม้ และอยู่ระหว่างขอ GAP

สรุปผลการพิจารณา รางวัลระดับดี ประจำปี 2569

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี จำนวน 56 รางวัล

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จำนวน 17 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
1	กรมการจัดหางาน	การคุ้มครองแรงงานเชิงรุก สกัดกั้นการหลอกลวงทางสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน	กรมการจัดหางานปรับการคุ้มครองคนหางานจากเชิงรับสู่ เชิงรุก ใช้เครือข่ายชุมชน สื่อออนไลน์ และระบบ DOM ฝ้าระวัง-แจ้งเตือน-รับเบาะแส เพื่อสกัดการหลอกลวงและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน สร้างการรับรู้กว่า 1.72 ล้านคน และเครือข่ายฝ้าระวัง 31,200 คน ส่งผลให้ผู้ร้องทุกข์จากนายหน้าเถื่อนลดลงจาก 1,116 คน (2566) เหลือ 849 คน (2568) พร้อมสกัดกั้นการเดินทางเสี่ยงได้มากขึ้น
2	กรมกิจการผู้สูงอายุ	บูรณาการข้อมูลเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุไทย	บูรณาการข้อมูลผู้สูงอายุจากหลายหน่วยงานผ่าน Dashboard/Open Data และเปิดให้ผู้สูงอายุ-เครือข่าย 573 หน่วยงาน 704 คน ร่วมกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย นำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลและขับเคลื่อนนโยบายผู้สูงอายุระดับชาติอย่างเป็นรูปธรรม
3	กรมทรัพยากรทางปัญญา	ศูนย์บริการทรัพย์สินทางปัญญาครบวงจร (IPOne)	พัฒนา One Stop Service รวมบริการข้อมูล คำปรึกษา จดทะเบียน และต่อยอดทรัพย์สินทางปัญญาเชิงพาณิชย์ไว้จุดเดียว ปี 2568 มีผู้ใช้บริการ 36,433 ราย ความพึงพอใจ 98% ช่วยเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการและเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม
4	กรมพัฒนาที่ดิน	ตรวจดิน ตรวจใจ ใกล้ชิดประชาชน	ยกระดับบริการตรวจดินเป็น e-Service แบบ Fully Digital ร่วมกับหมอดินอาสาและเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้เกษตรกรเข้าถึงบริการรวม 500,084 ราย

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี จำนวน 56 รางวัล

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จำนวน 17 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
			และลดการใช้ปุ๋ยเคมีจากร้อยละ 20-30 ลดต้นทุนประมาณ 1,500-2,500 บาท/ครัวเรือน/รอบการผลิต
5	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	DMSc Open Government	เปิดระบบวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้ประชาชนและเครือข่ายมีส่วนร่วม พร้อมขยายบริการตรวจวิเคราะห์และเครือข่าย อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ 32,901 คน โดยความพึงพอใจผู้รับบริการเพิ่มเป็น 92.15%
6	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	ธนาคารขยะรีไซเคิล ๔.๐ : พลิกโฉมระบบราชการเปิด ด้วยกระบวนการรับฟังและร่วมสร้างสวัสดิการชุมชนที่ยั่งยืน	ขยาย “1 อปท. 1 ธนาคารขยะ” ครบ 7,773 อปท. เกิดธนาคารขยะ 16,085 แห่ง สมาชิกกว่า 9.59 ล้านคน สร้างรายได้กว่า 1,238 ล้านบาท และนำรายได้กลับมาจัดสวัสดิการชุมชน
7	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	วัฒนธรรมรวมใจ พาบรดก วัฒนธรรมไทยยั่งยืนไกลในเวทีโลก	สร้างเครือข่ายชุมชนร่วมอนุรักษ์และต่อยอดมรดกวัฒนธรรมไทย จนมี 6 รายการขึ้นทะเบียน UNESCO และกว่า 30,000 เครือข่าย พร้อมสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สงกรานต์กว่า 9.7 พันล้านบาท
8	กรมสรรพากร	การพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงิน แบบอัตโนมัติ (Common Reporting Standard : CRS)	พัฒนานกฎหมายและระบบรายงาน CRS อิเล็กทรอนิกส์ครบวงจรตามมาตรฐาน OECD ทำให้ไทยแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศคู่สัญญาได้ตามกำหนด ลดข้อผิดพลาด และเพิ่มความโปร่งใสทางภาษี

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี จำนวน 56 รางวัล

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จำนวน 17 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
9	กรม อุตุนิยมวิทยา	กรมอุตุนิยมวิทยาเชื่อมโยง ข้อมูลสู่ความปลอดภัยและ เศรษฐกิจที่ยั่งยืน	เปิดข้อมูลอุตุนิยมวิทยาเฉพาะทาง 17 ชุดผ่าน Open API และเชื่อมข้อมูลฝน เข้าสู่คลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ ช่วย เกษตรกรและหน่วยงานวางแผนการ ผลิตและบริหารความเสี่ยงจากสภาพ อากาศได้ดีขึ้น
10	สำนักงาน ปรมาณูเพื่อ สันติ	การบริหารราชการแบบเปิด (OpenGovernance) เพื่อ ประชาชน : การปรับปรุง กฎหมายและลดภาระ การกำกับดูแลเครื่องกำเนิด รังสีความเสี่ยงต่ำ	พัฒนา OPM Open Governance เชื่อม เสียงประชาชนสู่การตัดสินใจภาครัฐ ผ่าน ฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมกว่า 21 หน่วยงาน 7 ช่องทาง พร้อม Dashboard และระบบ ติดตามสถานะ เพื่อบริการรวดเร็วและโปร่งใส ในการแก้ปัญหา
11	สำนักงาน ปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี	ผลงานพลังประชาชน : พลิก โฉมการบริหารราชการ แผ่นดิน	ขยาย “1 อปท. 1 รบการชยะ” ครบ 7,773 อปท. เกิดธนาคารชยะ 16,085 แห่ง สมาชิกกว่า 9.59 ล้านคน สร้างรายได้กว่า 1,238 ล้านบาท และนำรายได้กลับมาจัด สวัสดิการชุมชน
12	สำนักงาน ป้องกันและ ปราบปราม การฟอกเงิน	รวมพลังภาคีเครือข่ายภาค ประชาชนเพื่อป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน	สร้างเครือข่ายประชาชนร่วมเฝ้าระวัง อาชญากรรมทางการเงินและเผยแพร่ความ รู้เชิงรุก โดยสื่อวีดิโอเข้าถึงกว่า 1.2 ล้านวิว และอบรมเครือข่าย 10 จังหวัด รวม 1,323 คน
13	สำนักงาน เศรษฐกิจ การเกษตร	พลังข้อมูลจากฐานรากสู่ความ มั่นคงอาหารของชาติ	พัฒนา Open Data และ Dashboard เชื่อมข้อมูลพืช ปศุสัตว์ และประมง มีผู้ใช้ กว่า 16,346 คน และหน่วยงานกว่า 2,839 แห่ง ใช้ข้อมูลร่วมกันเพื่อวางแผนความ มั่นคงอาหารและรับมือความเสี่ยงในพื้นที่

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี จำนวน 56 รางวัล

ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน จำนวน 17 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
14	จังหวัดสุโขทัย	ต้นแบบการเปิดระบบราชการด้านพลังงานเพื่อชุมชนที่เข้มแข็ง จังหวัดสุโขทัย	พัฒนาแผนพลังงานระดับตำบลใน 5 อปท. พร้อมติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์และรถสูบน้ำ 18 ระบบ ช่วยทดแทนค่าไฟ/เชื้อเพลิงได้ 100% และลด CO ₂ ประมาณ 2.5-3 ตัน/ปี
15	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	PDPA เชิงรุก : ร่วมกันตระหนักรู้ เคียงข้างประชาชน	สื่อสารความรู้ PDPA เชิงรุกเข้าถึงสื่อสารสาธารณะกว่า 954 ล้านครั้ง พร้อมตรวจเฝ้าระวังกว่า 300,254 หน่วยงาน/URL และให้บริการ PDPA Center ปี 2568 กว่า 15,183 ราย
16	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	ARDA Open & Connect ตัวกลางเชื่อมประชาชน สู่นวัตกรรม (Research Intermediary) สร้างโอกาส และมูลค่าเพิ่มที่จับต้องได้	เชื่อมงานวิจัยกว่า 2,000 โครงการ สู่การใช้ประโยชน์ผ่านระบบดิจิทัลและการรับฟังความคิดเห็นกว่า 10,000 ครั้ง/ปี ช่วยลดเวลา Licensing 30% และสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจกว่า 5,200 ล้านบาท
17	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	1 ตำบล 1 ดิจิทัล (ชุมชนดี รายได้ดี ด้วยดิจิทัล)	นำเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะสู่ 350 กลุ่ม 7,000 ครัวเรือน พร้อมสร้าง 50 ธุรกิจบริการดิจิทัลในชุมชน ช่วยลดต้นทุนการผลิตด้วยเกษตรแม่นยำได้ 20-25%

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 34 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
1	กรมการพัฒนาชุมชน	โคก หนอง นา บ้านเก่าน้อย ภูญาแจสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	ใช้พลังชุมชนและเครือข่ายพัฒนาพื้นที่ ดินเค็มด้วย “โคก หนอง นา” จนเกิด ศูนย์เรียนรู้ HLM มีอาหารปลอดภัย ลด รายจ่าย เพิ่มรายได้ และสร้างความ มั่นคงทางอาหาร พร้อมขยายผลสู่สถาน ศึกษา
2	กรมกิจการเด็ก และเยาวชน	SafeNet Model : เครือ ข่ายคุ้มครองเด็กเชิงรุก	สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังเด็กเปราะบาง ครอบคลุมตำบล มีอาสาสมัครกว่า 500 คน เชื่อมชุมชน-ครอบครัว-โรงเรียน- รัฐ ทำให้เด็กเสี่ยงได้รับการช่วยเหลือและ ฟื้นฟูอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ
3	กรมกิจการผู้ สูงอายุ	ศูนย์บริการทางสังคมแบบ เปิดเสรีหัวฟ้ายโมเดล	บูรณาการชุมชนและภาคีดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ และกลุ่มเปราะบางกว่า 12,800 คน/ปี ช่วยให้เข้าถึงสิทธิกว่า 80% และลดเวลาช่วยเหลือภายใน 24 ชั่วโมง
4	กรมทรัพยากร ทางทะเลและ ชายฝั่ง	การท่องเที่ยวนิเวศและ พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่งอ่าวทองดบ โดยการ มีส่วนร่วม	ชุมชนร่วมอนุรักษ์ทะเลกว่า 500 ไร่ ปล่อยลูกปูกว่า 90 ล้านตัว/ปี ทำให้สัตว์ น้ำเพิ่มขึ้น ลดต้นทุนประมงกว่า 50% และสร้างรายได้ควบคู่การท่องเที่ยว นิเวศอย่างยั่งยืน
5	กรมทรัพยากร ทางทะเลและ ชายฝั่ง	การอนุรักษ์เต่ามะเฟือง อย่างมีส่วนร่วมที่หาด ก้ายเหมือง จังหวัดพังงา โมเดลแก้วิกฤตเต่าทะเลใกล้ สูญพันธุ์	ชุมชน-รัฐ-เอกชนร่วมเฝ้าระวังและ อนุรักษ์ จนปี 2561-2568 พบการ วางไข่ 71 รัง ลูกเต่ารอดฟัก 2,548 ตัว และอัตราการรอดเพิ่มจากเดิม 20% เป็นราว 60%

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 34 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
6	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	คลองยางรวมใจ พลังเครือข่ายน้ำบาดาล สู่ความมั่นคงทางรายได้	พัฒนาระบบน้ำบาดาล 12 โครงการ ครอบคลุม 3,649 ไร่ เกษตรกร 239 ราย ทำให้มีน้ำผลิตตลอดปี และรายได้ครัวเรือนเพิ่มจาก 70,000-80,000 บาท เป็น 200,000-500,000 บาท/ปี
7	กรมธนารักษ์	บ้านเมืองเก่า เล่าเรื่องกำแพงเมืองคูเมืองด้วยพลังชุมชนอย่างยั่งยืน	ประชาชนร่วมฟื้นฟูและบริหารพื้นที่ นำผู้บุกรุก 132 ราย เข้าสู่ระบบเช่าถูกต้อง ความพึงพอใจสูงถึง 95.26% พร้อมสร้างกิจกรรมเศรษฐกิจและยกระดับพื้นที่เป็นต้นแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
8	กรมประมง	การจัดการระบบนิเวศปลาหน้าวัด : โมเดลบูรณาการ “บวร” (บ้าน-วัด-โรงเรียน - ราชการ) ความมั่นคงทางอาหาร และวิถีแห่งน้ำโขงที่ยั่งยืน	ชุมชนร่วมกำหนดธรรมนูญวังปลา 20 ฉบับ จัดเขตอนุรักษ์กว่า 380,960 ตร.ม. และปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ 12.5 ล้านตัว ส่งผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำและการมีส่วนร่วมของชุมชนฟื้นตัวอย่างเป็นระบบ
9	กรมป่าไม้	การบริหารจัดการป่าชุมชน บ้านดินตาลสู่ความยั่งยืน	ชุมชนบริหารป่าด้วยกติกาของตนเอง พร้อมตั้งวิสาหกิจแปรรูปผลผลิตและศูนย์เรียนรู้ 15 ฐาน ต่อยอดสู่การสร้างอาชีพ รายได้ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์-สุขภาพ
10	กรมพัฒนาที่ดิน	วังร่องโมเดล : พลิกฟื้นดินวิกฤตด้วยเกษตรอินทรีย์สู่บ้านอายุชีวิตผู้สูงวัย	พลิกพื้นที่ดินเสื่อมสู่เกษตรอินทรีย์กว่า 400 ไร่ มีเกษตรกรรับรอง PGS 52 ราย และลดต้นทุนการผลิตได้ 17.9% ผ่านความร่วมมือรัฐ-เอกชน-ชุมชนและตลาดที่เป็นธรรม

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 34 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
11	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	Proactive Highland Empowerment : การขับเคลื่อนระบบจัดสวัสดิการสังคมเชิงรุกด้วยพลังประชาชน	พัฒนาสวัสดิการและเศรษฐกิจชุมชนพื้นที่สูงจนเกิด 5 กลุ่มอาชีพ สมาชิก 205 คน ผลิตภัณฑ์ 50 รายการ พร้อมกลุ่มออมทรัพย์ 648 คน และสร้างความมั่นคงทางอาหารแก่ 86 ครอบครัว
12	กรมราชทัณฑ์	พลิกชีวิตผู้ก้าวพลาดกับเรือนจำอุตสาหกรรมสร้างโอกาส	ฝึกทักษะอาชีพผู้ต้องขัง 265 คน ร่วมกับ 27 เครือข่าย ส่งผลให้ผู้พ้นโทษ 96.5% มีงานทำ และลดการกระทำผิดซ้ำจาก 31.97% เหลือ 17.27%
13	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	วินัยดีโมเดล : อสม. นักวิทย์ป้องกันมะเร็งปากมดลูกร่วมสร้างสุขภาวะยั่งยืน	ใช้ อสม. และชุมชนขับเคลื่อนการคัดกรองทำให้อัตราเข้ารับการตรวจเพิ่มจาก 27% เป็น 84% ตรวจได้ 172 คน และส่งต่อผู้พบความผิดปกติเข้าสู่การรักษาอย่างต่อเนื่อง
14	กรมส่งเสริมการเกษตร	ปลูกมะม่วง ปลูกอนาคต : มะม่วงเพชรบูรณ์ก้าวสู่เวทีโลก	รวมกลุ่มเกษตรกรวางแผนผลิต-บริหารน้ำ-ตลาดร่วมกัน โดยเกษตรกร 100% ผ่าน GAP เชื่อมตลาดส่งออกด้วย MOU และสร้างรายได้จากการส่งออกปี 2567 กว่า 2.42 ล้านบาท
15	กรมส่งเสริมการเกษตร	“พินุลโมเดล” สู่ “พลังเครือข่าย PGS จังหวัดอุบลฯ” : ยกระดับเกษตรกรสู่คู่ค้าห้าง Modern Trade ด้วยกลไกการมีส่วนร่วม	รวมเกษตรกร PGS กว่า 50 กลุ่ม เชื่อมตลาดชุมชนกับ Lotus's 2 สาขา สร้างเงินหมุนเวียนกว่า 6.6 ล้านบาท และยกระดับเกษตรกรจากผู้ผลิตรายย่อยสู่คู่ค้า Modern Trade

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 34 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
16	กรมสุขภาพจิต	SMILE WITH SMART สานพลังเครือข่าย สู้หัวใจ นักศึกษาอัยลักษณ์ ด้วย หลัก 4D Care อย่างยั่งยืน	พัฒนาระบบ 4D Care และ Smart Digital Screening ดูแลนักศึกษา 12,639 คน (96.31%) กลุ่มเสี่ยงได้รับ การดูแลครบ 100% และลดการพัน สภาพจากปัญหาสุขภาพจิตเหลือ ศูนย์
17	กรมหม่อนไหม	ทำเคยมอดล : การพัฒนา ระบบอาชีพหม่อนไหมยั่งยืน โดยประชาชนเป็นศูนย์กลาง	ชุมชนบริหารอาชีพหม่อนไหมครบวงจร พื้นที่ปลูกเพิ่มจาก 10 เป็น 80 ไร่ เสี่ยง ไหมเพิ่มเป็น 10-12 รุ่น/ปี พร้อมยก ระดับมาตรฐานและสร้างรายได้จากเส้น ไหมอย่างมั่นคง
18	กรม อุตุนิยมวิทยา	พลิกฟ้า สร้างมูลค่า สู่ชุมชน	ชุมชนร่วมออกแบบและใช้ข้อมูล อุตุนิยมวิทยาระดับพื้นที่ผ่านเรดาร์ พยากรณ์ฝน และ LINE ช่วยวางแผน ค้าขาย-ดำรงชีวิต ลดความเสี่ยงภัยพิบัติ และเพิ่มความเชื่อมั่นต่อบริการรัฐ
19	กองทัพอากาศ	การดัดแปรสภาพอากาศ เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในเขื่อน ด้วยเทคโนโลยีการพ่นสาร จากพื้นที่สูท่อนเมฆ	พัฒนาเทคโนโลยีพ่นสารจากพื้นที่สูท่อน เมฆ (GBG) ทำให้ฝนตกในพื้นที่เป้าหมาย สำเร็จ 83.3% และเพิ่มปริมาณฝนได้ 45% ช่วยลดข้อจำกัดการใช้เครื่องบินใน พื้นที่ภูเขา
20	สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา	จังหวัดใช้ยาอย่างสมเหตุผล ต้นแบบ (RDU province model) ด้วยกลไกความรู้ ลด การติดเชื้อในกระแสโลหิต (Sepsis) อย่างยั่งยืน จังหวัด อุทัยธานี	พัฒนาระบบ GIS-Fast Track และเครือ ข่ายชุมชนเฝ้าระวัง Sepsis ครอบคลุม 1,100 ครุฑเรือน เกิดชุมชนต้นแบบ 4 แห่ง และประชาชน 75% มีความรอบรู้ ด้าน

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 34 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
21	สำนักงานปลัด กระทรวงการ พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์	พลังสวัสดิการชุมชนกอง นาง สร้างโบตริสองฝั่งโขง	กองทุนชุมชนเติบโตจาก 102 เป็น 3,478 สมาชิก และขยายสิทธิถึงแรงงาน ลาว 122 คน ช่วยสร้างสวัสดิการ รับนือ ภัยพิบัติ เพิ่มการออมและความมั่นคง ทางรายได้ของครัวเรือน
22	สำนักงานปลัด กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	หนองบัวสำภู การปฏิรูปห่วง โซ่คุณค่าเกษตรมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและการมี ส่วนร่วมที่ยั่งยืน	พัฒนา Young Smart Farmer 52 ราย และผลิตภัณฑ์ต้นแบบ 10 รายการ ทำให้ความรู้ธุรกิจเพิ่มจาก 55.4 เป็น 83.6 คะแนน และสินค้าเพิ่มมูลค่าได้ 43- 592%
23	สำนักงานปลัด กระทรวง พลังงาน	การบริหารจัดการพลังงาน ในชุมชนลดก๊าซเรือนกระจก ด้วยการใช้ระบบสูบน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์สำหรับ แหล่งน้ำผิวดินและระบบ ห้องเย็น	ใช้ระบบสูบน้ำและห้องเย็นพลังงานแสง อาทิตย์ ครอบคลุมกว่า 400 ไร่ ช่วย ชุมชนพึ่งพาพลังงานสะอาดและประหยัด ค่าไฟจากระบบสูบน้ำสองพื้นที่รวมกว่า 1.12 ล้านบาท/ปี
24	สำนักงานปลัด กระทรวง วัฒนธรรม	ชุมชนริมน้ำจันทบูร วิถีพหุวัฒนธรรมร่วมสร้าง เศรษฐกิจฐานราก	ใช้ทุนพหุวัฒนธรรมไทย-จีน-ญวน พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน จนได้รับ เลือกเป็น 1 ใน 10 ชุมชนต้นแบบปี 2568 และจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัด เพิ่มขึ้น 6.5%
25	สำนักงานปลัด กระทรวง สาธารณสุข	การพัฒนาระบบดูแลผู้สูง อายุแบบครบวงจร อำเภอ ขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ	“Khun Han Unity Care Model” ถัด ครองและดูแลผู้สูงอายุครอบคลุม 97% พร้อมบริการครบวงจรถึงบ้าน ช่วยผู้ ป่วยติดเตียง 17% พับผิดับผู้ติดบ้าน และไม่เกิดแผลกดทับรายใหม่

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี จำนวน 56 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 34 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
26	สำนักงานปลัด กระทรวง สาธารณสุข	อสม. หน่วยสวาท (SWAT) กวาดล้างไวรัสตับ อักเสบ บี และ ซี	พัฒนา อสม. เชี่ยวชาญ 89 คน ครอบคลุมทุก หมู่บ้าน ลงคัดกรองประชาชนเชิงรุก 5,602 ราย หรือ 95% ของกลุ่มเป้าหมาย เปลี่ยนงานป้องกันโรคจากตั้งรับสู่ เชิงรุกถึงครัวเรือน
27	จังหวัด กาฬสินธุ์	หนองห้างโมเดลเปลี่ยน ชาวนาเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจเกษตรด้วยวิถีอินทรีย์	ขยายเครือข่ายนาแปลงใหญ่ 27 กลุ่ม 1,620 ราย 15,500 ไร่ ยกระดับสู่ มาตรฐานสากล พร้อมลดต้นทุนจาก 4,355 เหลือ 1,500 บาท/ไร่ และสร้าง กำไรสุทธิ 15,263.75 บาท/ไร่
28	จังหวัดตาก	สานพลังแปลงใหญ่ ขับ เคลื่อนสู่ “ตากการ์นต์” เชิดชูสินค้าอัตลักษณ์เมือง ตาก	ยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยภายใต้ แบรนด์ “ตากการ์นต์” 53 ชนิด เชื่อมการ ผลิต-มาตรฐาน-ตลาด โดยเฉพาะอะโว คาโดสร้างรายได้กว่า 1,000 ล้านบาท/ปี
29	จังหวัด นครราชสีมา	ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ กล้วยหอมทองสุขไพบุลย์ อำเภอเสิงสาง จังหวัด นครราชสีมา	รวมเกษตรกรเป็นบริษัท 88 คน พื้นที่ 1,650 ไร่ ใช้วัดกรรมและมาตรฐาน GAP เพื่อบริโภคได้เป็น 99,089 บาท/ไร่/ รอบ และสร้างรายได้กลุ่มกว่า 98 ล้าน บาท/ปี
30	จังหวัด ปทุมธานี	เมืองปทุมร่วมใจยกระดับ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน สู่ต้นแบบผู้ให้บริการเกษตร (Agri Service Provider) อย่างยั่งยืน	ยกระดับศูนย์สู่ Agri Service Provider ตรวจดิน 1,083 ตัวอย่าง ขยายการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสู่ เกษตรกร 260 ราย ครอบคลุม 4,953 ไร่

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 34 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
31	จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์	จังหวัดรักษ์สุขภาพ ผ่านการขับเคลื่อน Wellness & Lifestyle Medicine จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	สร้างเครือข่ายสุขภาพ 61 หน่วย งาน ครบ 8 อำเภอ 48 ตำบล ให้ ประชาชนร่วมกำหนดทิศทางสุขภาพ และพัฒนาแกนนำ-โค้ชสุขภาพ 198 คนเพื่อป้องกัน NCDs อย่างยั่งยืน
32	จังหวัด พิจิตร	การบริหารจัดการป่า ชุมชนบ้านเขาโล้นแบบมี ส่วนร่วม	ชุมชนร่วมฟื้นฟูป่าจนกลับมาอุดม สมบูรณ์ มีพืชสมุนไพรกว่า 60 ชนิด และต่อยอดทรัพยากรสู่รายได้ การ ท่องเที่ยว “ดอกกระเจียวบานที่บ้าน เขาโล้น” และการดูแลป่าอย่างยั่งยืน
33	จังหวัด อุทัยธานี	จากเส้นใย สู่เส้นใย	เปลี่ยนใบอ้อยจากของเหลือทิ้งเป็น เส้นใยและผลิตภัณฑ์ ลดการเผา- PM2.5 พร้อมรับซื้อใบอ้อยราว 24,000 ตัน มูลค่ากว่า 21 ล้านบาท สร้างรายได้และต้นแบบเศรษฐกิจ หมุนเวียน BCG ให้ชุมชน
34	องค์การ บริหารการ พัฒนาพื้นที่ พิเศษเพื่อ การท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน (องค์การ มหาชน)	บ่อสวกโมเดล : แก้น ด้วยมนต์เสน่ห์เตาเผา ๗๕๐ ปี สู่ต้นแบบหมู่บ้านท่อง เที่ยวระดับโลก	ชุมชนบริหารการท่องเที่ยวด้วย ตนเอง 100% ต่อยลดมรดกเตา เผา 750 ปีและนวัตกรรม AI เพิ่ม มูลค่าผ้าทอจาก 800 เป็น 2,500- 3,500 บาท/ผืน จนได้รับการ ยอมรับระดับโลก

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทเลื่องลือขยายผล จำนวน 5 รางวัล

ลำดับ	หน่วยงาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
1	กรมพลศึกษา	ขยายผลการพัฒนาคนสู่การพัฒนาชุมชนต่อยอดการจัดการกีฬาชุมชนอย่างยั่งยืน (Sport Society)	ขยายการพัฒนากีฬาชุมชนจาก 5 จังหวัดนำร่อง (เชียงใหม่ นครราชสีมา ปทุมธานี สงขลา อุตรธานี) และปี 2569 เพิ่มอีก 5 จังหวัด มุ่งสร้างกิจกรรมกีฬาชุมชนยั่งยืนและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม; เครือข่ายกีฬาเพิ่มเป็น 12,917 เครือข่าย
2	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	โคราช Strong สร้างเสริมสวัสดิการสังคม	ขยายผลทั่วประเทศ ผ่านสาขา DX Platform, Business Health Check, Call Center และช่องทางดิจิทัล จากผู้มีส่วนร่วม 25,000 เป็นกว่า 46,000 ราย และช่วยผู้ประกอบการ 32,978 ราย เข้าถึงทุน/มาตรการตรงความต้องการมากขึ้น
3	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	การพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้าน แบบผสมผสานเทคโนโลยีอย่างยั่งยืน	ขยาย “โนนแดงโมเดล” สู่ 8 ตำบล ได้แก่ ในเมือง ตลาด บ้านเกาะ หัวทะเล พุดซา บ้านใหม่ ประทาย และโคกกระชาย ช่วยกลุ่มเปราะบาง 6,162 ราย ด้วยระบบ “พื้นที่นำหน่วยงานหนุน” และสวัสดิการแบบองค์รวม

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี

จำนวน 56 รางวัล

ประเภทเลื่องลือขยายผล จำนวน 5 รางวัล

ลำดับ	หน่วย งาน	ผลงาน	รายละเอียดผลงานโดยสรุป
4	สถาบัน วิจัยและ พัฒนา พื้นที่สูง (องค์กา รมหา ชน)	องค์ความรู้ สู้ ความจน (knowledge fighting poverty)	ขยายจากบ้านเป็งเคลิ่งสู่ บ้านสามหมื่นทุ่ง จ.ตาก และบ้านแม่โง่งกลาง จ.เชียงราย รวม 315 ครัว เรือน พร้อมเสริมโซลาร์ เซลล์และแบตเตอรี่ ลดไฟ ตก-ไฟดับและลดค่าใช้จ่าย ด้านพลังงานของชุมชน
5	ธนาคาร พัฒนา วิสาหกิจ ขนาด กลาง และ ขนาด ย่อม แห่ง ประเทศ ไทย	Smart SME Scale - up : การยกระดับขับ เคลื่อนผู้ประกอบการด้วย นวัตกรรมและการ มีส่วนร่วมจากทุก ภาคส่วนสู่การ บริหารจัดการ อย่างเป็นระบบ เพื่อการเติบโต อย่างยั่งยืน	ขยายต้นแบบปางยางสู่ บ้านขุนกุนและบ้านสกาต อ.ปัว จ.น่าน และต่อยอดสู่ บ้านดอยตั่ว อ.ท่าวังพา ปรับเกษตรเชิงเดี่ยวเป็น เกษตรมูลค่าสูงควบคู่ ฟื้นฟูป่า โดยบ้านขุนกุนคืน ผืนป่าได้ 151 ไร่

តារាងរក

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ
ที่ ๕ /๒๕๖๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่ ๓/๒๕๖๘ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีหน้าที่และอำนาจ
ในการส่งเสริม พัฒนาวิธีการบริหารราชการ การยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ เพื่อให้ส่วนราชการ
มีการบริหารงานตามแนวทางของวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นั้น

เพื่อให้การดำเนินการตรวจประเมินรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี ๒๕๖๙ เป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ จึงมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เกี่ยวกับการส่งเสริม
การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ ที่ ๒/๒๕๖๘ ลงวันที่
๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ และแต่งตั้งคณะทำงานตรวจประเมินรางวัลบริการภาครัฐ จำนวน ๒ คณะ ดังนี้

๑. คณะทำงานตรวจประเมินรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โดยมีองค์ประกอบ
หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑.๑ องค์ประกอบ

๑) นางสาวอรพินท์	สพโชคชัย	ประธานคณะทำงาน
๒) นางอารีย์พันธ์	เจริญสุข	รองประธานคณะทำงาน
๓) นางชนิษฐา	งามวงศ์สถิต	คณะทำงาน
๔) นางฉวีวรรณ	เกียรติโชคชัยกุล	คณะทำงาน
๕) นางชุตินา	หาญเผชิญ	คณะทำงาน
๖) นายชัยยุทธ	กมลศิริสกุล	คณะทำงาน
๗) นางสาวณฐินี	สงกุมาร	คณะทำงาน
๘) นายธนศักดิ์	มังกรโรทัย	คณะทำงาน
๙) นายปวิณ	ชำนาญประศาสน์	คณะทำงาน
๑๐) นายบัณฑิต	เศรษฐศิริโรตม์	คณะทำงาน
๑๑) นางสาวพัชรีย์	สิโรรส	คณะทำงาน
๑๒) นายพานิช	เหล่าศิริรัตน์	คณะทำงาน
๑๓) นางพิศมัย	นิธิไพบุลย์	คณะทำงาน
๑๔) นายไมตรี	อินทุสุต	คณะทำงาน
๑๕) นางวิภาดา	ตริตระการ	คณะทำงาน

๑๖) นางสาวสุร่งลักษณ์	เมฆะอำนวยชัย	คณะทำงาน
๑๗) นายสุวิทย์	อมรนพรัตน์กุล	คณะทำงาน
๑๘) นางโสภารัตน์	จารุสมบัติ	คณะทำงาน
๑๙) นางศิริเนตร	กล้าหาญ	คณะทำงาน
๒๐) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย		คณะทำงาน
๒๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย		คณะทำงาน
๒๒) ผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบล		คณะทำงาน
๒๓) นางสาวนวลจันทร์	แสงมณี	คณะทำงานและ เลขานุการ
๒๔) นายพรพจน์	พึงพงศ์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ หน้าที่และอำนาจ

๑) ตรวจสอบประเมินรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ณ พื้นที่ปฏิบัติงาน และสรุปประเด็นผลการตรวจประเมินฯ เพื่อเสนอคณะทำงานกลั่นกรองผลการตรวจประเมินรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

๒) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐมอบหมาย

๒. คณะทำงานกลั่นกรองผลการตรวจประเมินรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๒.๑ องค์ประกอบ

๑) นางสาวอรพินท์	สพโชคชัย	ประธานคณะทำงาน
๒) นางอารีย์พันธ์	เจริญสุข	รองประธานคณะทำงาน
๓) นางชนิษฐา	งามวงศ์สถิต	คณะทำงาน
๔) นางฉวีวรรณ	เกียรติโชคชัยกุล	คณะทำงาน
๕) นายชัยยุทธ	กมลศิริสกุล	คณะทำงาน
๖) นายธนศักดิ์	มังกรโรทัย	คณะทำงาน
๗) นายปวิณ	ชำนาญประศาสน์	คณะทำงาน
๘) นายพานิช	เหล่าศิริรัตน์	คณะทำงาน
๙) นางสาวพัชรี	สิโรรส	คณะทำงาน
๑๐) นางพิศมัย	นิธิไพบูลย์	คณะทำงาน
๑๑) นายสุวิทย์	อมรนพรัตน์กุล	คณะทำงาน
๑๒) นางโสภารัตน์	จารุสมบัติ	คณะทำงาน
๑๓) นางสาวนวลจันทร์	แสงมณี	คณะทำงานและ เลขานุการ
๑๔) นายพรพจน์	พึงพงศ์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ หน้าที่และอำนาจ

๑) พิจารณากลับกรองผลการตรวจประเมินเอกสารและผลการตรวจประเมิน ณ พื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่สมัครรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ก่อนนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ พิจารณาดัดสินรางวัล

๒) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพ ภาครัฐมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะทำงานตามข้อ ๑ - ๒ ประธานคณะทำงานอาจให้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่และอำนาจโดยตรงเกี่ยวกับ เรื่องที่จะพิจารณาให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะคณะทำงานด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นคณะทำงานสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายธทอง จันทรางศุ)

ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ

สำนักงาน ก.พ.ร.

[www\[opdc.go.th](http://www.opdc.go.th)

